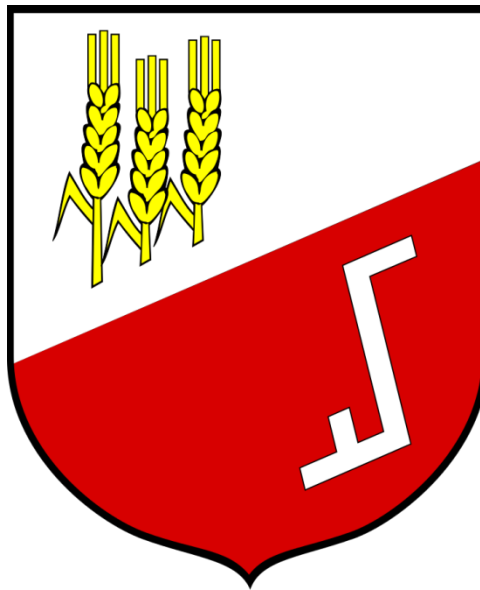

Załącznik
do Uchwały Nr
XXXVI.375.2017
Rady Gminy Złotów
z dnia 30 listopada 2017 r.

Gmina Złotów

**Program Rewitalizacji dla obszarów
zdegradowanych w Gminie Złotów na
lata 2017-2023**

przygotowany przez

 REMEDIS SA

---

ul. Petera Mansfelda 4
60-855 Poznań
tel. +48 61 665 78 00
fax +48 61 665 78 09
remedis@remedis.eu

NIP: 781-179-27-48
REGON: 300464078
KRS: 0000270485
Kapitał zakładowy: 6.330.010,20 zł

1	WSTĘP	6
1.1	WPROWADZENIE.....	7
1.2	PODSTAWOWE POJĘCIA ZWIĄZANE Z REWITALIZACJĄ.....	9
2	ANALIZA STANU AKTUALNEGO.....	12
2.1	INFORMACJE OGÓLNE.....	13
2.2	DEMOGRAFIA	13
2.3	BEZROBOCIE	17
2.4	POMOC SPOŁECZNA	19
2.5	BEZPIECZEŃSTWO	20
2.6	EDUKACJA.....	20
2.7	GOSPODARKA.....	22
2.8	TRANSPORT	24
2.9	OPIEKA ZDROWOTNA.....	24
2.10	KULTURA I ZABYTKI	25
2.11	SPORT	26
2.12	TURYSTYKA, REKREACJA I WALORY PRZYRODNICZE	27
2.13	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	28
2.14	STAN ŚRODOWISKA.....	30
3	DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH	33
3.1	METODYKA	34
3.1.1	CEL DIAGNOZY	34
3.1.2	PRZYJĘTA METODYKA DIAGNOZY	34
3.2	SFERA SPOŁECZNA.....	38
3.3	IDENTYFIKACJA OBSZARÓW W STANIE KRYZYSOWYM W SFERZE SPOŁECZNEJ.....	51
3.4	ZASIĘGI PRZESTRZENNE OBSZARÓW REWITALIZACJI	55
3.4.1	SFERA GOSPODARCZA	56
3.4.2	SFERA ŚRODOWISKOWA	59

3.4.3	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	62
3.4.4	SFERA TECHNICZNA	65
3.5	DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH	67
3.6	OBSZARY REWITALIZACJI	70
3.7	POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	77
4	WIZJA I CELE PROGRAMU REWITALIZACJI	81
4.1	WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI	82
4.2	CELE PROGRAMU REWITALIZACJI I WYZNACZONE KIERUNKI DZIAŁAŃ	83
5	PRZEDSIĘWZIĘCIA	87
5.1	LISTA PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI CELÓW REWITALIZACJI	88
6	MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH	100
6.1	MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI MIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI PROJEKTAMI REWITALIZACYJNYMI ORAZ POMIĘDZY DZIAŁANIAMI RÓŻNYCH PODMIOTÓW I FUNDUSZY NA OBSZARZE OBJĘTYM PROGRAMEM REWITALIZACJI	101
6.1.1	KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA	101
6.1.2	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA	105
6.1.3	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA.....	107
6.1.4	KOMPLEMENTARTNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA.....	108
6.1.5	KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA	112
7	INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE	113
7.1	RAMY FINANSOWE	114
8	OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	116
8.1	OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI W TYM DOKUMENTAMI GMINY.....	117
8.1.1	POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI KRAJOWYMI	117

8.1.2	POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI WOJEWÓDZKIMI I POWIATOWYMI	120
8.1.3	POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI GMINY ZŁOTÓW	122
9	MECHANIZMY WŁĄCZENIA INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI	127
9.1	MECHANIZMY WŁĄCZENIA INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI	128
9.1.1	PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE DIAGNOZOWANIA I WYZNACZANIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI ORAZ WYZNACZANIA CELÓW REWITALIZACJI	130
9.1.2	PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE KONSULTACJI PROJEKTU LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	141
9.1.3	PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE WDRAŻANIA I MONITOROWANIA	141
10	SYSTEM REALIZACJI, W TYM MONITORING I OCENA SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ ORAZ SPOSOBY MODYFIKACJI PR	144
10.1	SYSTEM ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ PROGRAMU REWITALIZACJI	145
10.1.1	STRUKTURA ZARZĄDZANIA	145
10.1.2	HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI	147
10.2	SYSTEM MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ	148
10.3	SYSTEM WPROWADZANIA ZMIAN	154
11	PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO .	156
11.1	OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	157
12	ZAŁĄCZNIKI	158
13	SPISY TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW	170

1 WSTĘP

1.1 WPROWADZENIE

Gmina Złotów zdecydowała się opracować Program Rewitalizacji dla obszarów zdegradowanych w Gminie Złotów na lata 2017-2023 zwany także w dalszej części niniejszego opracowanie Programem Rewitalizacji Gminy Złotów, Programem Rewitalizacji, Programem lub PR.

Na mocy Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do wdrożenia i prowadzenia procesu rewitalizacji stanowią zadania własne gminy. Gmina Złotów przystępując do przeprowadzenia rewitalizacji, zgodnie z wytycznymi, zobowiązana jest do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Proces wskazania tych terytoriów, jest obwarowany konkretnymi, opisanymi poniżej wymogami.

Obszar może zostać wskazany jako obszar zdegradowany, jeśli znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz gdy występuje na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych (w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowych (w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnych (w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych),
- technicznych (w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz nefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Obszar cechujący się szczególną koncentracją wyżej wymienionych zjawisk, na którym Gmina zamierza prowadzić rewitalizację z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Może on obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego, ale nie może być większy niż 20 % powierzchni Gminy ani zamieszkały przez więcej niż 30 % liczby jej mieszkańców. Zarówno obszar zdegradowany, jak i obszar rewitalizacji mogą być podzielone na podobszary, które nie muszą posiadać wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z nich występowania koncentracji opisanych wyżej negatywnych zjawisk. Tak obszar zdegradowany, jak i rewitalizacji mogą stanowić to samo terytorium.

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Z tego też powodu powinna być prowadzona w sposób kompleksowy poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Rewitalizacja powinna być prowadzona na rzecz interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji. Są to w szczególności mieszkańcy rewitalizowanych terenów czy też podmioty gospodarcze prowadzące działalność na danych obszarach.

Program Rewitalizacji Gminy Złotów jest wieloletnim programem działań w sferze społecznej i gospodarczej. Jego celem jest wyprowadzenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenie warunków do jego rozwoju. Ponadto Program stanowi narzędzie planowania i koordynowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Program rewitalizacji skupia się na zdiagnozowaniu obszarów gminy znajdujących się w sytuacji kryzysowej o najbardziej zdegradowanej strukturze, w tym społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej oraz określeniu działań służących poprawie sytuacji tych obszarów, głównie w sferze społecznej, ale i w pozostałych sferach wyżej wymienionych. Program został opracowany przy współudziale mieszkańców, środowisk społecznych i gospodarczych oraz szeroko prowadzonych konsultacji społecznych. Skuteczność Programu, w dużej mierze zależy od partycypacji społecznej stąd wyżej wymienione działania.

Przygotowanie dokumentu poprzedzono badaniami dotyczącymi rewitalizacji. W trakcie prac prowadzono moderowane warsztaty, dokonano diagnozy w oparciu o dostępne dane. Ponadto dokument był poddany procesowi konsultacji społecznych.

Dla zwiększenia obiektywności poszczególne działania badawcze wykonywano we współpracy z różnymi specjalistami zewnętrznymi, natomiast nad powstaniem całości dokumentu czuwał zespół pracowników Urzędu Gminy Złotów.

Wszystkie dane, które uzyskano w poniższych analizach, zgodnie z zaleceniami Urzędu Marszałkowskiego, zostały zebrane przy pomocy Urzędu Gminy w Złotowie, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotowie, szkół z terenu Gminy oraz strony internetowej Głównego Urzędu Statystycznego. Można zatem uznać, że analizowane dane są mierzalne, wiarygodne i możliwe do pozyskania w przyszłości, podczas monitoringu i oceny Programu Rewitalizacji Gminy Złotów.

1.2 PODSTAWOWE POJĘCIA ZWIĄZANE Z REWITALIZACJĄ

W niniejszym dokumencie pojawia się wiele specjalistycznych terminów, które wymagają zdefiniowania:

- Bezrobocie faktyczne – zjawisko społeczne polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i pragnących ją podjąć nie znajduje zatrudnienia¹,
- Bezrobocie rejestrowane – pod tym pojęciem, zgodnie z definicją prezentowaną przez Główny Urząd Statystyczny, kryją się osoby, które nie są zatrudnione i nie wykonują innej pracy zarobkowej, jednocześnie zdolne do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze godzin (gotowość do ½ etatu dotyczy osób niepełnosprawnych). Bezrobotny zarejestrowany nie uczęszcza do szkoły, jest w wieku od 18 do 60 r. życia (kobiety) lub 65 r. życia (w przypadku mężczyzn), nie ma emerytury ani renty, nie jest posiadaczem nieruchomości rolnej (powyżej 2 ha), a także nie prowadzi firmy. Jest to formalny stan wpisania kogoś do rejestru prowadzonego przez Powiatowy Urząd Pracy. Bezrobocie rejestrowane nie oddaje w pełni rzeczywistego poziomu bezrobocia w danym regionie, ponieważ uzyskane wyniki nieco go zaniżają (wynika to m.in. z tego, że nie wszystkie osoby bezrobotne rejestrują to w odpowiednim urzędzie lub w ogóle się nie rejestrują).²
- Delimitacja – wyznaczenie granic obszarów, dla których będzie prowadzona analiza,³
- Kapitał społeczny – mianem kapitału społecznego określa się wartość, na którą składają się wzajemne relacje społeczne oraz zaufanie jednostek, przy pomocy których możliwe

¹ Źródło: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Bezrobocie>

² Źródło: <http://eszkola.pl/wos/bezrobocie-rejestrowane-8169.html>

³ Źródło: <https://sjp.pwn.pl/sjp/delimitacja;2554578.html>

jest pomnażanie osiągniętych korzyści. Jest to termin wynikający z nauk socjologicznych oraz ekonomicznych. Składają się na niego między innymi jakość stosunków panujących między członkami społeczności, ich wzajemne relacje, stosunki oraz efekty synergii.⁴

- Obszar zdegradowany – obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych,⁵
- Obszar rewitalizacji – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w rozdziale 3 Wytycznych, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez nie więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic,⁶
- Rewitalizacja – to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone na podstawie Lokalnego Programu Rewitalizacji⁷,
- Ubóstwo – zjawisko społeczne polegające na braku dostatecznych środków materialnych do zaspokajania potrzeb życiowych jednostki lub rodziny, jest to stan doznawania przez kogoś przynajmniej jednego z dwóch problemów:⁸
  - głęboki niedostatek – jego dochody ekwiwalentne na członka rodziny są niższe niż 60% mediany takich dochodów w danym kraju (kryterium dochodowe),
  - głęboka deprivacja materialna – brak środków na wydatki związane z realizacją podstawowych, uzasadnionych potrzeb: opłacenia bieżących rachunków za czynsz i energię, ogrzania domu, pokrycia niespodziewanych

⁴ Źródło: <http://wypracowania24.pl/wos/1941/kapital-spoeczny-definicja-charakterystyka>

⁵ Źródło: Ustawa o rewitalizacji z 9 października 2015 r.

⁶ Źródło: Ustawa o rewitalizacji z 9 października 2015 r.

⁷ Źródło: Ustawa o rewitalizacji z 9 października 2015 r.

⁸ Źródło: <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/ubostwo;3990730.html>

wydatków, zjedzenia przynajmniej raz na dwa dni posiłku z odpowiednią ilością białka, spędzenia tygodnia urlopu rocznie poza miejscem zamieszkania, posiadania podstawowych udogodnień technicznych standardowych dla danego społeczeństwa (kryterium wydatkowe).

- Wykluczenie społeczne – wykluczenie z udziału w życiu społecznym jednostek, grup społecznych w stosunku do ich otoczenia społecznego. Jest rozumiane jako niemożliwość bycia uczestnikiem ważnych społecznie aspektów życia społecznego, jak gospodarcze, polityczne czy kulturowe. Wykluczona społecznie jest jednostka lub grupa, która w sensie formalnym należy do danego społeczeństwa i chce uczestniczyć w jego życiu czynnie, lecz nie może z powodów będących poza jej kontrolą.⁹
- Interesariusze rewitalizacji – to w szczególności: mieszkańcy obszaru rewitalizacji, właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą, społeczną, jednostki samorządu terytorialnego, organy władzy publicznej.¹⁰
- Stan kryzysowy – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej.¹¹

---

⁹ Źródło: http://www.sprawnyfachowiec.pl/arttykul/1161/marginalizacja-i-wykluczenie-jako-problem-spoeczny_

¹⁰ Źródło: Ustawa o rewitalizacji z 9 października 2015 r.

¹¹ Źródło: Ustawa o rewitalizacji z 9 października 2015 r.

2 ANALIZA STANU AKTUALNEGO

2.1 INFORMACJE OGÓLNE

Gmina Złotów jest gminą wiejską położoną w północnej części województwa wielkopolskiego, w powiecie złotowskim. Sąsiaduje z 8 gminami: od północy z gminą Okonek, od północnego wschodu z gminą Lipka, od wschodu z gminą Zakrzewo, od południa z gminami Łobzenica, Wysoka i Krajenka, od zachodu z gminami Jastrowie i Tarnówka oraz centralnie z gminą miejską Złotów. Miasto Złotów jest siedzibą gminy i powiatu, jest ośrodkiem administracyjno - usługowym dla całego powiatu złotowskiego. Jest to gmina obejmująca obszary wiejskie okalające miasto Złotów. Miasto Złotów (gmina miejska) położone jest centralnie w obszarze gminy. Gminę tworzy 36 miejscowości, w tym 28 wsi sołectkich położonych na obszarze prawie 292,28 km².

Rysunek 1 Gmina Złotów na tle powiatu złotowskiego
(źródło: https://www.osp.org.pl/hosting/katalog.php?id_w=16&id_p=337&id_g)

Gmina Złotów zajmuje powierzchnię 293 km² (29.228 ha) co stanowi 17,65% powierzchni powiatu i 0,98% powierzchni województwa. W 2016 roku zamieszkała była przez 9.416 osób.

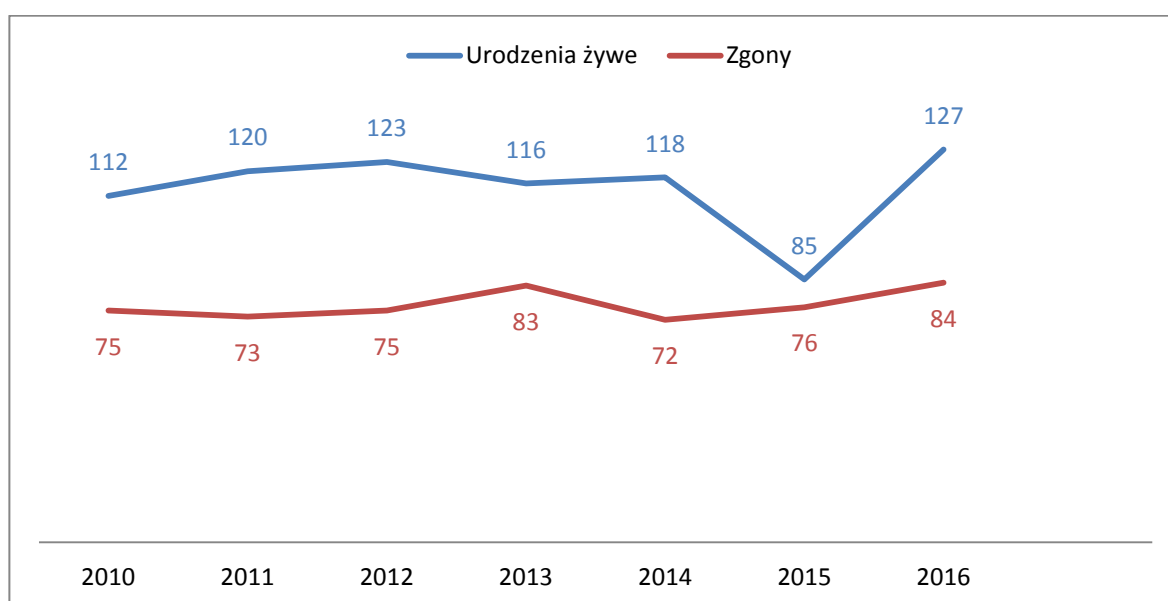
2.2 DEMOGRAFIA

Według danych Urzędu Gminy w Złotowie obszar sołectw w 2016 roku zamieszkiwało 9.416 osób. W ostatnich latach zaobserwować można istotny wzrost ogólnej liczby ludności. Jest to tendencja odwrotna do charakterystyki dla całego kraju. Analizując lata 2010-2016

w przypadku Polski spadek ten wyniósł 0,24%, natomiast w Gminie Złotów nastąpił wzrost o 3,5%. Gęstość zaludnienia w Gminie Złotów wynosi 34 os./km².

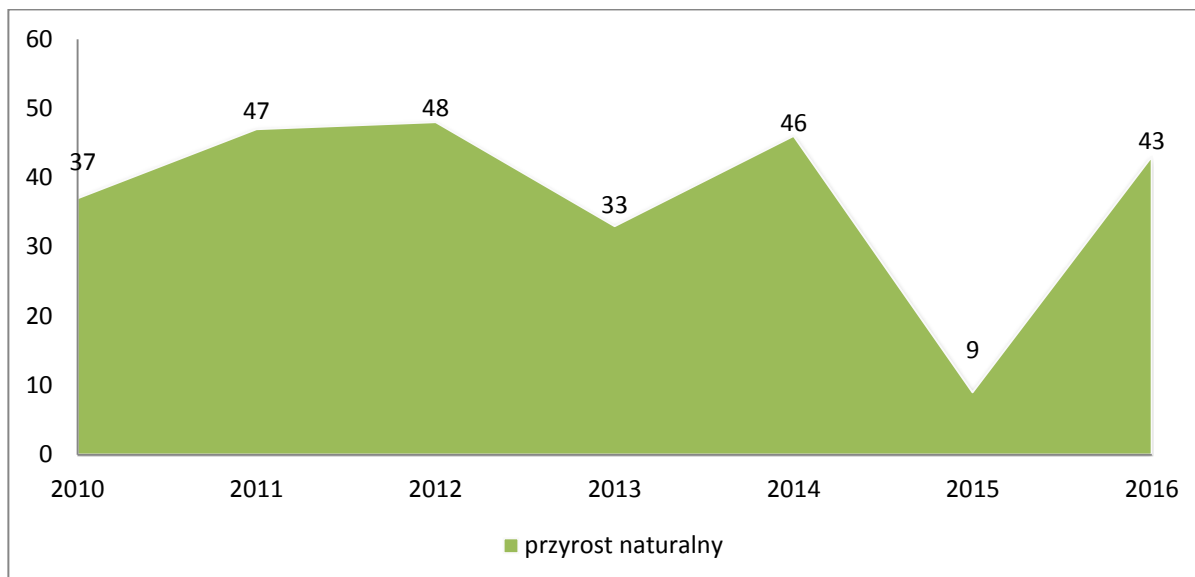
Systematyczny wzrost liczby mieszkańców może być spowodowany wzrostem chęci osiedlania się zwłaszcza młodych ludzi wraz z rodzinami na terenach wiejskich w cichej i spokojnej okolicy.

Struktura ludności według wieku jest bardzo nierównomierna z uwagi na kolejne niższe i wyższe demograficzne. W ostatnich latach można zauważyć, że liczba zgonów i urodzeń utrzymuje się na podobnym poziomie (z niewielkimi wahaniami). Odnotowana liczba urodzeń żywych na terenie Gminy w roku 2016 to 127, natomiast zgonów zanotowano 84.

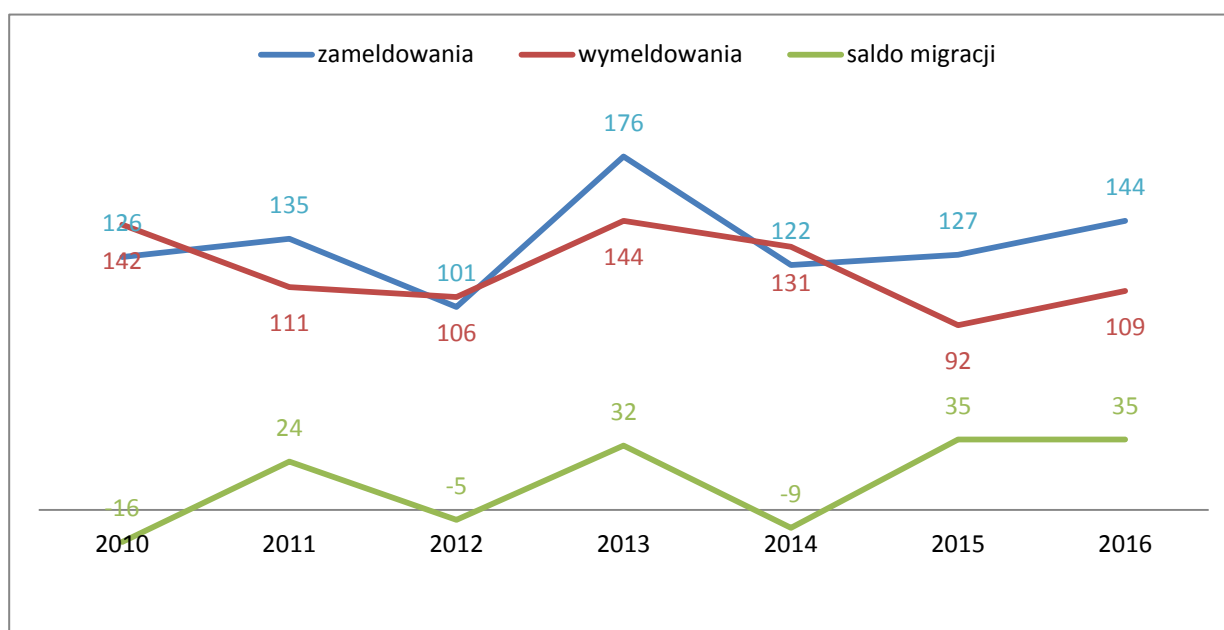
Wykres 1 Urodzenia i zgony na terenie Gminy Złotów w latach 2010-2016
(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r.)

Zwiększanie się liczby mieszkańców może być również spowodowane dodatnim przyrostem naturalnym. W 2016 roku wyniósł +43. Dane te prezentują się bardzo korzystnie na tle całego kraju (-25.613), województwa wielkopolskiego (+5.910) i powiatu złotowskiego (+133).

Wykres 2 Przyrost naturalny w gminie Złotów
(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r.)

Na wykresie 3 doskonale widać, że w ostatnich latach w Gminie, utrzymuje się nadwyżka zameldowań w stosunku do liczby wymeldowań. W 2016 roku saldo migracji wynosiło +35.

Wykres 3 Migracje mieszkańców gminy Złotów
(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r.)

Prezentowane dane niestety nie oddają całego rozmiaru zjawiska, ponieważ dotyczą wyłącznie osób, które zgłosiły się do urzędu i dopełniły formalności związanych z procedurą – najpierw – wymeldowania się z dotychczasowego miejsca pobytu, a później – zameldowania w nowym. Stąd to zjawisko jest trudne do oszacowania.

Według Banku Danych Lokalnych w 2016 roku 80 osób wymeldowało się z Gminy Złotów do miast. Taki stan rzeczy spowodowany może być dobrym połączeniem komunikacyjnym

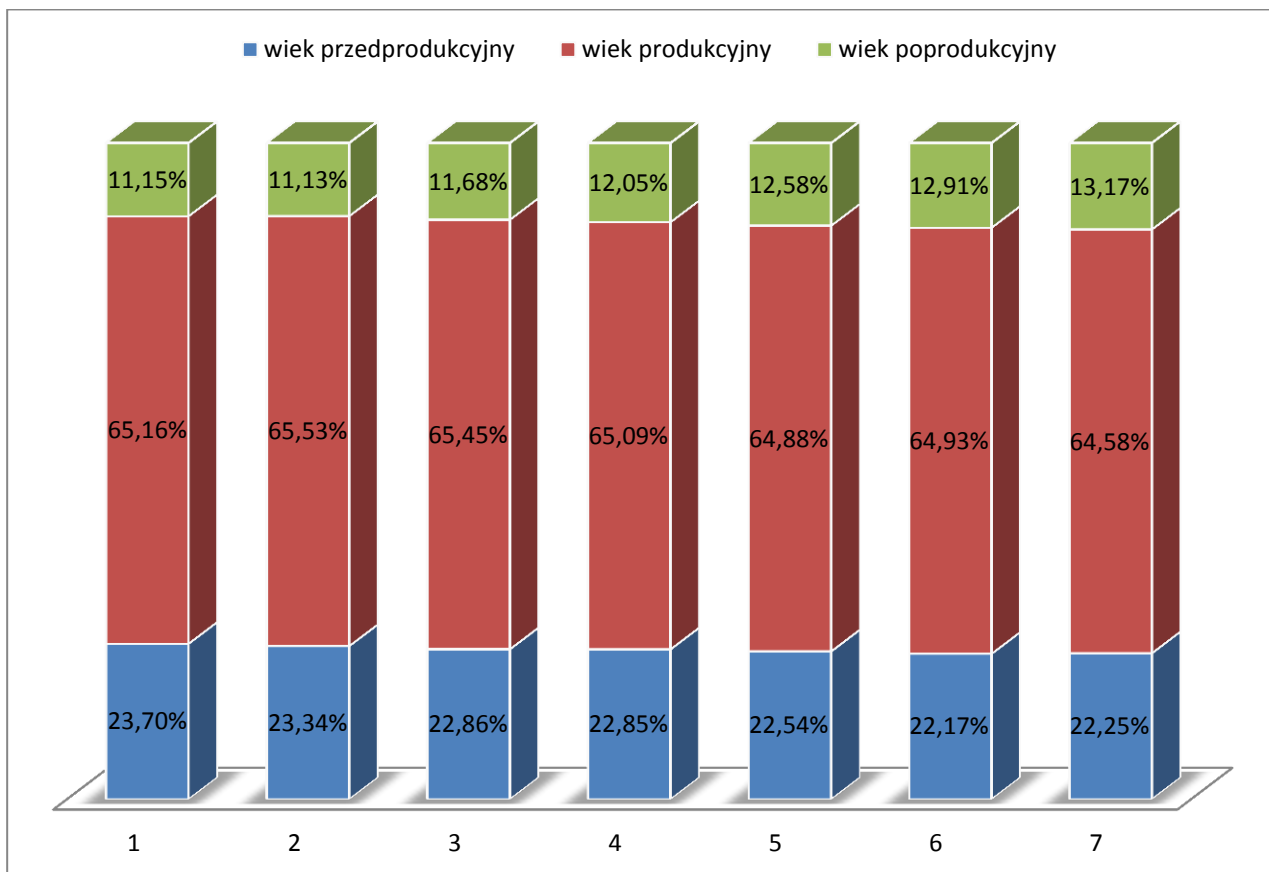
i bliskością dużych ośrodków miejskich (Złotów, Piła, Bydgoszcz), będących miejscem zatrudnienia i nauki mieszkańców gminy. Odływ ludności nastąpił również do innych miejscowości wiejskich (29 osób). Z miast w tym czasie odnotowano 90 zameldowań na teren gminy oraz 44 z innych obszarów wiejskich.

W ostatnich latach w Gminie Złotów charakterystyczna jest regresywna struktura wieku ludności tego obszaru, cechująca się dużym udziałem osób starszych i małym udziałem dzieci i młodzieży, przy jednoczesnym utrzymaniu się udziału ludności w wieku produkcyjnym na podobnym poziomie.

Niż demograficzny związany jest z podwyższeniem średniego wieku kobiet rodzących pierwsze dziecko. Obserwowane zmiany są często efektem wyboru, jakiego dokonują ludzie młodzi decydując się najpierw na osiągnięcie określonego poziomu wykształcenia oraz stabilizacji ekonomicznej, w drugiej zaś kolejności (około 30 roku życia) na założenie rodziny oraz jej powiększanie. W strukturze wiekowej ludności gminy wyraźnie widoczny jest wyż demograficzny osób w wieku od 65 lat i więcej.

Udział procentowy oraz trend wzrostu/spadku liczby osób dla poszczególnych grup jest odzwierciedleniem sytuacji, jaka zachodzi na terenie całego województwa i kraju. Wydłużające się przeciętne trwanie życia oraz spadek liczby narodzin wpływa na funkcjonalne i trwałe zmiany struktury społecznej. Zjawisko to jest potencjalnym zagrożeniem, gdyż w dłuższej perspektywie doprowadzi ono do postępującego i pogłębiającego się starzenia społeczeństwa.

Wszystkie powyższe ustalenia stanowią przesłankę do działań o charakterze prorodzinnych oraz do inwestycji w infrastrukturę oraz usługi przeznaczone dla osób w starszym wieku. Jest to również zapowiedź rozwoju rynku produktów i usług skierowanych do osób starszych, jako docelowej grupy konsumenckiej. W przyszłości należy spodziewać się również skutków finansowych wynikających z prognozowanych zmian liczby ludności.

Wykres 4 Ludność gminy Złotów wg ekonomicznych grup wieku w latach 2010-2016
(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r.)

2.3 BEZROBOCIE

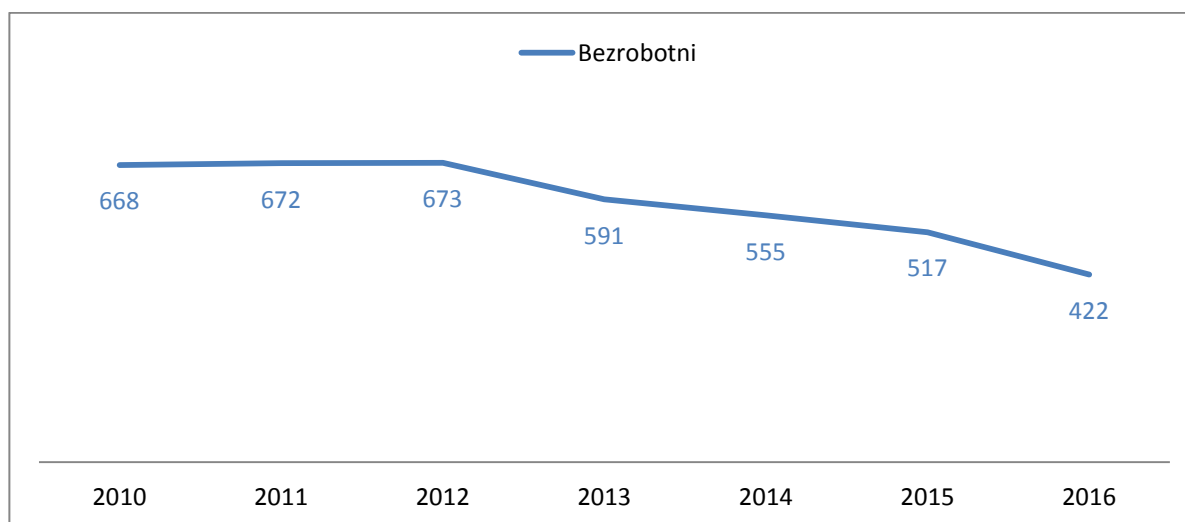
Bezrobocie czyli zjawisko społeczne polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów stale towarzyszy gospodarce rynkowej. Na koniec 2016 roku w Gminie Złotów pozostawało zarejestrowanych 422 bezrobotnych. Wśród bezrobotnych większą liczebnie grupą były kobiety (254). Należy dodać, że poziom bezrobocia odnotowany w statystykach instytucji rynku pracy może być różny od rzeczywistej liczby informującej o osobach pozostających bez pracy.

Tabela 1 Struktura i bilans bezrobotnych w gminie Złotów

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W GMINIE ZŁOTÓW	LICZBA OSÓB	
	31.12.2015 r.	31.12.2016 r.
LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH	517	422
W TYM KOBIETY	312	254
BEZROBOTNI Z PRAWEM DO ZASIĘKU	63	43
BEZROBOTNI DO 30 ROKU ŻYCIA	171	128
BEZROBOTNI DO 25 ROKU ŻYCIA	98	72
BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA	141	116
DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI	268	223
POSIADAJĄCY CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO DO 6 ROKU ŻYCIA	94	90

Rok 2016 przyniósł poprawę sytuacji zarówno na krajowym, wojewódzkim, jak i lokalnym rynku pracy. Z analizy danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że zapoczątkowany jesienią 2008 roku trend wzrostowy bezrobocia rejestrowanego zakończył się w roku 2013. Natomiast w trzech ostatnich latach widoczny był już trend malejący. Stopa bezrobocia w kraju spadła z 13,4% (2013) do 8,3% (2016), w województwie wielkopolskim z 9,8% (2013) do 5,0% (2016), a w powiecie złotowskim z 16,7% (2013) do 10,1% (2016). Powyższa tendencja jest potwierdzeniem ogólnej poprawy koniunktury w Polsce, tj. wzrostu liczby pracujących, wzrostu PKB, a także efektem wprowadzonych zmian w zakresie aktywnej polityki rynku pracy. Ożywienie gospodarcze sprzyjało wzrostowi konsumpcji, a dobra pogoda jesienią – pracom budowlanym oraz drogowym. Przyczyną spadku bezrobocia były również czynniki demograficzne. Na rynek pracy weszły roczniki niżu demograficznego. Znalazło to odzwierciedlenie w rejestrowanym bezrobociu osób do 25 roku życia w powiecie złotowskim (jak i samej gminie Złotów). Na rynku pracy duże znaczenie mają kwalifikacje zawodowe i wykształcenie przyszłych pracowników. Umiejętności zawodowe oraz czynniki osobowościowe są głównym kryterium stosowanym przy rekrutacji. Na terenie Gminy Złotów największy odsetek osób bezrobotnych na koniec 2016 roku stanowili mieszkańcy posiadający wykształcenie zasadnicze zawodowe, gimnazjalne i niższe oraz policealne i średnie zawodowe. Najmniejszy odsetek osób bezrobotnych stanowili mieszkańcy posiadający wykształcenie wyższe oraz średnie ogólnokształcące.

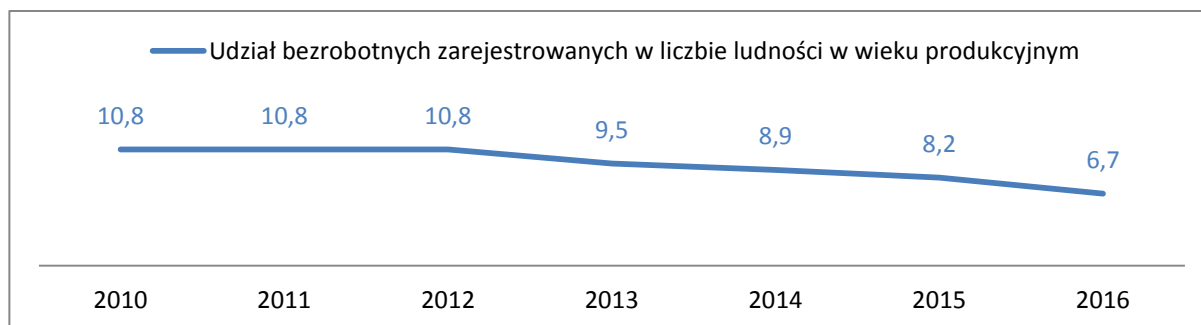
Wykres 5 pokazuje, że liczba osób bezrobotnych w ostatnim czasie systematycznie maleje.

Wykres 5 Bezrobotni w gminie Złotów w latach 2010-2016

(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r.)

Stan ten potwierdza również analiza udziału osób bezrobotnych, względem liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym, która dla gminy Złotów w 2016 wyniosła 6,7% (10,8% w 2010 r.).

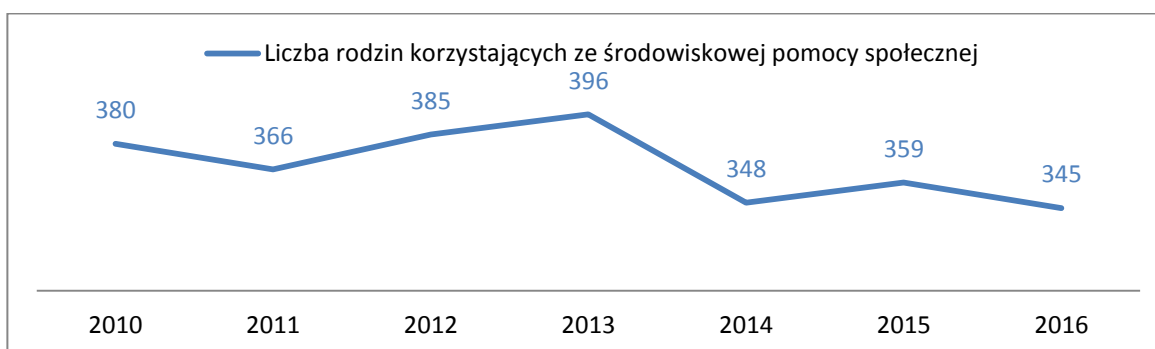

Wykres 6 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Złotów w latach 2010-2016

(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r.)

2.4 POMOC SPOŁECZNA

W ostatnich latach w Gminie Złotów obserwuje się powolny spadek liczby gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. Pomimo tego liczba korzystających z pomocy społecznej jest wysoka. Najwięcej rodzin korzystało z pomocy społecznej w 2010 r.

Wykres 7 Liczba rodzin korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Złotów w latach 2010-2016
(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r., Urząd Gminy w Złotowie)

Zadania z zakresu pomocy społecznej polegające na udzielaniu świadczeń pieniężnych, pomocy rzeczowej, pomocy usługowej, pracy socjalnej i wsparcia środowiskowego realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotowie, który jest jednostką organizacyjną Gminy. W 2016 roku 1.040 osób korzystało z pomocy GOPS-u w Złotowie. Spośród rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotowie najwięcej było tych, u których występowało:

- ubóstwo,
- bezrobocie,
- niepełnosprawność,

- długotrwała choroba,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,
- przemoc w rodzinie,
- alkoholizm.

2.5 BEZPIECZEŃSTWO

Analizując stan bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Gminy Złotów należy stwierdzić, iż należy on do grupy stosunkowo bezpiecznych. Według danych z Komendy Powiatowej Policji w Złotowie na terenie gminy w 2016 r. stwierdzono w sumie 21 przestępstw i 327 interwencji policji. Wskaźnik wykrywalności przestępstw stwierdzonych przez Policję ogółem dla powiatu złotowskiego w 2016 r. wynosił 77,9%.¹²

Jedną z form przestępczości jest przemoc w rodzinie. W gminie Złotów w roku 2016 zostało założonych łącznie 14 Niebieskich Kart (GOPS odmówił podania lokalizacji NK z dokładnością do sołectwa), czyli procedury wszczynane w sytuacji, gdy zachodzi prawdopodobieństwo stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

2.6 EDUKACJA

Gmina jako jednostka samorządu terytorialnego odpowiada za utrzymanie i rozwój bazy materialnej szkół i placówek oświatowych. Odpowiedzialność ta dotyczy wymiaru ekonomicznego oraz rozciąga się również na sferę zobowiązań wobec społeczności Gminy w zakresie tworzenia systemu edukacyjnego, który młodzieży stworzy szanse osobistego rozwoju, a środowisku zapewni cywilizacyjny awans. Gmina Złotów dąży do tworzenia takich warunków funkcjonowania szkół i placówek oświatowo-wychowawczych, które zapewniają powszechność, celowość oraz wysoką jakość systemu edukacyjnego. Aktualnie funkcjonująca sieć szkół i przedszkoli zapewnia optymalne warunki do realizacji zadań oświatowych w Gminie. Obiekty oświatowe, ich wyposażenie (pracownie komputerowe, sale gimnastyczne), a także odpowiednie kwalifikacje nauczycieli są przedmiotem dokładnej analizy władz Gminy. Wyraźnie widać także podejmowane działania wychowawcze, ukierunkowane

---

¹² Źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r.

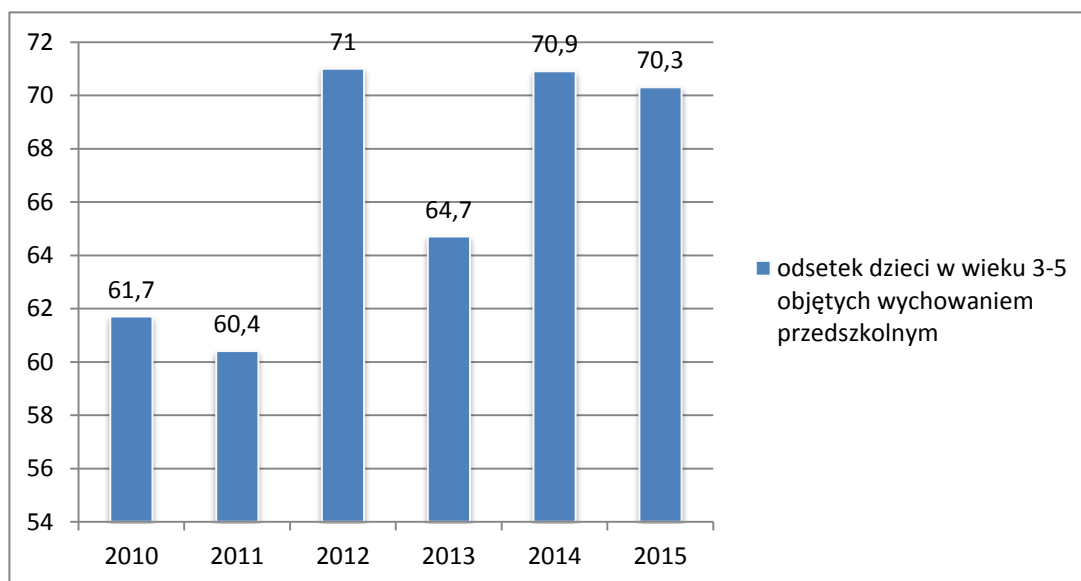

na kształtowanie pożądaných społecznie postaw i właściwy rozwój osobowości młodego pokolenia. Strategia rozwoju systemu edukacji oparta została na próbie budowania ładu w środowisku lokalnym poprzez dialog rodziców, nauczycieli i władz Gminy, podejmowanie prawidłowych decyzji dotyczących bazy materialnej, służącej kształceniu, opiece i wychowaniu oraz racjonalnego wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na ten cel.

Samorządowe placówki oświatowe znajdujące się na terenie Gminy:

- Szkoła Podstawowa im. Tony'ego Halika w Górznej z oddziałem przedszkolnym;
- Szkoła Podstawowa im. Marii Kilar w Kleszczynie z oddziałami przedszkolnymi;
- Szkoła Podstawowa w Sławianowie z oddziałem przedszkolnym;
- Zespół Szkół nr 1 w Radawnicy w skład, którego wchodzi Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy z oddziałem przedszkolnym w Radawnicy i Gimnazjum Publiczne nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Radawnicy;
- Zespół Szkół nr 2 w Świętej w skład, którego wchodzi Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej z oddziałem przedszkolnym w Świętej i Gimnazjum Publiczne nr 2 im. Jana Pawła II w Świętej.

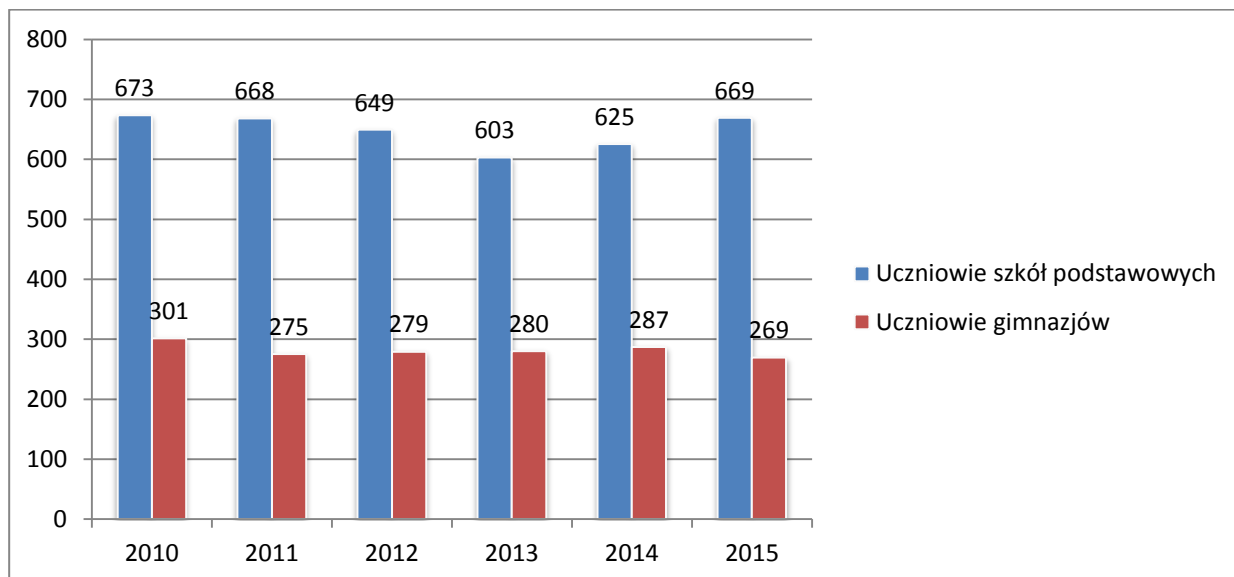
Z opieki przedszkolnej w gminie Złotów w 2015 r. korzystało łącznie 253 dzieci w wieku 3-5 lat, odsetek dzieci w wieku przedszkolnym wyniósł 70,3%. Dynamika zmian w gminie wykazuje pozytywny, rosnący trend. Jest to jednak gorszy wynik niż dla powiatu złotowskiego dla którego odsetek dzieci w wieku 3-5 lat wyniósł 82,1%.

Wykres 8 Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w gminie Złotów w latach 2010-2015

(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r.)

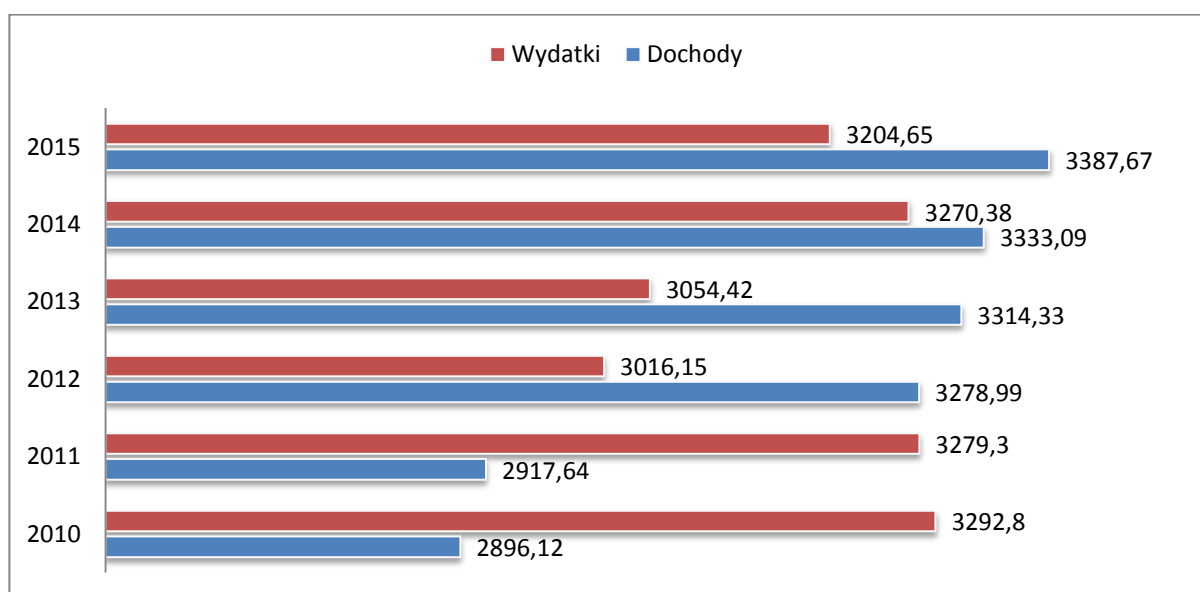
Liczba uczniów szkół podstawowych w gminie Złotów w ciągu 3 ostatnich lat sukcesywnie rośnie. Liczba uczniów gimnazjów natomiast waha się. Sytuacja ta jest ściśle związana z trendami demograficznymi. Jest to o tyle istotne, że dzisiejsi uczniowie za kilkanaście lat stanowią będą o obliczu i możliwościach rozwojowych gminy Złotów.

Wykres 9 Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w gminie Złotów w latach 2010-2015
(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r.)

2.7 GOSPODARKA

Dochody gminy Złotów w przeliczeniu na 1 mieszkańca średnio w ostatnich sześciu latach wyniosły 3.187 zł. Analizując dochody i wydatki na 1 mieszkańca zauważamy tendencję wzrostową.

Wykres 10 Dochody i wydatki gminy Złotów w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2010-2015
(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r.)

Aby poprawnie ocenić aktualny stan gospodarki danego obszaru kluczowa jest analiza poziomu przedsiębiorczości. Dobrze rozwinięta sfera działalności gospodarczej zależy najczęściej od kapitału ludzkiego w zakresie działalności indywidualnej, ale także od warunków danego regionu oraz od wsparcia władz gminy w sferze rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.

W Gminie Złotów liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych, na przestrzeni ostatnich lat, systematycznie wzrasta i w 2016 roku wynosiła 518. Działają one głównie w takich sekcjach, jak: handel i usługi w zakresie napraw (114), budownictwo (91), przetwórstwo przemysłowe (49) oraz rolnictwo (47).

Tabela 2 Podmioty gospodarcze w gminie Złotów w poszczególnych sekcjach polskiej klasyfikacji działalności (PKD) w 2015 i 2016 roku

	2015		2016	
	SEKTOR PUBLICZNY	SEKTOR PRYWATNY	SEKTOR PUBLICZNY	SEKTOR PRYWATNY
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (A)	0	46	0	47
Górnictwo i wydobywanie (B)	0	0	0	0
Przetwórstwo przemysłowe (C)	0	48	0	49
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (D)	0	3	0	3
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (E)	0	0	0	0
Budownictwo (F)	0	93	0	91
Handel hurtowy i detaliczny: naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (G)	0	116	0	114
Transport i gospodarka magazynowa (H)	0	27	0	27
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (I)	0	14	0	14
Informacja i komunikacja (J)	0	7	0	5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (K)	0	12	0	12
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (L)	1	18	1	21
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (M)	0	17	0	20
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (N)	0	15	0	14
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (O)	0	9	0	9
Edukacja (P)	9	11	9	9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (Q)	0	24	0	26
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (R)	1	6	1	5
Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (S,T)	0	41	0	41

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd czerwiec 2017 r.)

W Gminie Złotów wskaźnik podmiotów wpisanych do rejestru w roku 2016 wyniósł 53 podmiotów/1.000 ludności i wzrósł o 32,5% względem roku 2010. Wskaźnik przedsiębiorczości odbiega od wartości dla powiatu złotowskiego (74 podmioty wpisane do rejestru na 1.000 ludności) i dla województwa wielkopolskiego, który wynosi 119 podmiotów wpisanych do rejestru na 1.000 ludności.

2.8 TRANSPORT

System transportowy gminy tworzy układ transportu kolejowego i drogowego. Na obszarze gminy Złotów, za pośrednictwem miasta Złotów funkcjonuje pasażerska komunikacja PKP. Przez obszar gminy przebiegają drogi wojewódzkie: nr 188 Piła – Chojnice, nr 189 Jastrowie – Więcbork oraz linia kolejowa Piła – Gdańsk stanowiące podstawową arterię komunikacji i zaopatrzenia gminy. Pozostałe drogi mają charakter lokalny. Zgodnie z posiadanymi przez Urząd Gminy Złotów rejestrami, długość dróg gminnych wynosi 700 km łącznie z drogami gruntowymi. Łączna długość dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy, to 90,3 km, dróg wojewódzkich 18,3 km. Nie wszystkie drogi w miejscowościach posiadają kompletny system oświetlenia. Istniejące połączenia autobusowe umożliwiają komunikację z miastami takimi jak, Piła, Jastrowie, Bydgoszcz, Koszalin, Łobżenica, Poznań, Warszawa, Wrocław, Wyrzysk, Wysoka. Komunikację tę wspomaga sieć połączeń obsługiwanych przez prywatne podmioty realizujące dowozy osób. W Gminie Złotów funkcjonuje odpowiednia infrastruktura umożliwiająca komunikację autobusową. Praktycznie w każdej miejscowości zlokalizowane są wiaty przystankowe. Mała infrastruktura powiązana z funkcjonowaniem transportu zbiorowego usytuowana jest wzdłuż dróg powiatowych.

2.9 OPIEKA ZDROWOTNA

Na terenie gminy Złotów funkcjonują 2 zakłady opieki zdrowotnej w Kleszczynie i Radawnicy oraz apteka w Radawnicy. Mieszkańcy gminy Złotów mogą również korzystać ze specjalistycznej opieki zdrowotnej w Szpitalu Powiatowym w Złotowie, dysponującym oddziałami (wewnętrzny, chirurgiczny, dziecięcy, położniczo-ginekologiczny z pododdziałem noworodków, anestezjologii i intensywnej terapii, psychiatryczny, dzienny psychiatryczny, oddział leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacyjny), oddział terapii uzależnień od alkoholu, oddział medycyny paliatywnej, zakład opiekuńczo-leczniczy, szpitalny oddział ratunkowy, zespoły wyjazdowe - specjalistyczny w Złotowie, podstawowe w Jastrowiu

i Okonku), poradniami specjalistycznymi (Poradnia Kardiologiczna, Poradnia Urazowo-Ortopedyczna, Poradnia Chirurgiczna, Poradnia Chirurgii Onkologicznej, Poradnia Reumatologiczna, Poradnia Ginekologiczno-Położnicza, Poradnia Otolaryngologiczna, Poradnia Endokrynologiczna, Poradnia Zdrowia Psychicznego) oraz pracowniami diagnostycznymi (laboratorium analityki medycznej z pracownią mikrobiologii i pracownią serologii, pracownia diagnostyki sonograficznej i endoskopowej, pracownia RTG, pracownia tomografii komputerowej) oraz Działem rehabilitacji i fizykoterapii.

Tabela 3 Porady lekarskie na terenie gminy Złotów w latach 2010-2016

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba porad lekarskich ogółem [szt.]	14.812	17.923	16.929	17.485	17.473	18.343	16.512

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd czerwiec 2017 r.)

2.10 KULTURA I ZABYTKI

Krzewieniem kultury w gminie Złotów zajmuje się samorządowa instytucja kultury o nazwie Biblioteka Publiczna Gminy Złotów im. Bolesława Domańskiego z siedzibą w Radawnicy. Działalność kulturalna prowadzona jest przy współpracy ze szkołami, OSP, stowarzyszeniami, Kołami Gospodyń Wiejskich, czy Radami Sołeckimi.

Urząd Gminy wychodzi z licznymi inicjatywami kulturalnymi m.in. organizacją dożynek gminnych, wspieraniem inicjatyw lokalnych w sołectwach oraz dofinansowuje działalność organizacji pozarządowych.

Do najważniejszych zabytków dziedzictwa kulturalnego gminy Złotów należy zaliczyć zlokalizowane w poniższych miejscowościach:

- we wsi Bługowo, 7 km na zachód od Łobzenicy, nad południowo-wschodnim brzegiem jeziora Sławianowskiego znajduje się kościół Św. Jakuba z przełomu XVIII/XIX wieku,
- we wsi Błękwit wchodzącej w skład dóbr złotowskich, w XVI wieku zbudowano młyn wodny na Głomii, a do chwili obecnej zachowało się wiele chałup z XIX wieku,
- na terenie wsi Radawnica zachowało się wiele chałup z XIX wieku łącznie z kościołem św. Barbary z 1888 r. oraz kompleksem pałacowo-parkowym,
- wśród zabudowy wsi Święta zachowało się kilka chałup z XIX w., często z bogato zdobionymi drzwiami,
- we wsi Buntowo znajduje się wiele chałup z XIX w.,

- we wsi Sławianowo znajduje się kościół św. Jakuba z 1806 roku i drewniana dzwonnica z 1858 r.,
- w XIX wiecznym kościele Chrystusa Króla w Kleszczynie znajduje się ciekawe pod względem artystycznym i historycznym wyposażenie z XVII i XVIII wieku.

W gminie działają świetlice środowiskowe: socjoterapeutyczna w Górznej i trzy świetlice opiekuńczo-wychowawcze w Kleszczynie, Radawnicy i w Sławianowie. Większość sołectw organizuje imprezy i wydarzenia kulturalne takie jak otwarcie lata, dożynki, pożegnanie lata, zabawy andrzejkowe, zabawy karnawałowe, itp. Na terenie gminy funkcjonują stowarzyszenia, które w aktywny sposób integrują lokalną społeczność i dbają o kultywowanie tradycji regionu. Są to między innymi:

- Stowarzyszenie LGD Krajna Złotowska;
- Stowarzyszenie - Wspólnie Możemy Więcej;
- Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi Skic;
- Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Sołectwa Krzywa Wieś;
- Stowarzyszenie dla Rozwoju Wsi Stawnica;
- Stowarzyszenie "Służymy Innym" Mieszkańców Wsi Pieczynek;
- Stowarzyszenie Miłośników Przyrody „Winniczek” – Nowiny;
- Stowarzyszenie Gospodarstw Agroturystycznych Północnej Wielkopolski KRAJNA.

Ponadto na terenie gminy Złotów działa 8 jednostek ochotniczych straży pożarnych: OSP Radawnica, OSP Stawnica, OSP Zalesie, OSP Błękwit, OSP Święta, OSP Kleszczyna, OSP Sławianowo, OSP Rudna, z których Święta, Radawnica i Błękwit funkcjonują w strukturach KSRG.

2.11 SPORT

Krzewienie sportu odbywa się głównie za pośrednictwem Ludowych Zespołów Sportowych (Tacconi Górzna, Piast Skic, Piast Zalesie, Orzeł Stawnica, Gwda Kamień, Płomień Radawnica, Victoria Józefowo, Huragan Nowa Święta). Baza sportowa jest stosunkowo dobrze rozwinięta i uzupełniona przez powszechnie dostępne siłownie napowietrzne w Stawnicy, Krzywej Wsi, Nowinach, Pieczyнку. Do rozwoju sportu i rekreacji przyczyniło się również powstanie w roku 2009 we wsi Błękwit Kompleksu Boisk Sportowych ORLIK 2012.

Jednakże na terenie gminy Złotów liczba członków klubów sportowych i osób ćwiczących w ostatnich latach stale spada. Wskazane jest organizowanie imprez sportowych połączonych z działaniami informacyjno-promocyjnymi w celu promocji aktywności fizycznej.

2.12 TURYSTYKA, REKREACJA I WALORY PRZYRODNICZE

Wielkim atutem gminy Złotów jest bardzo dobry stan środowiska naturalnego. Jej całe terytorium znajduje się w dorzeczu Noteci, a pośrednio Warty. Lasy zajmują ok. 70 km² co stanowi 24% powierzchni gminy. Przez gminę przepływają: Głomia Łobzonka i Kocunia oraz graniczna Gwda. Główną rzeką jest Głomia. Wspaniałe tereny do wypoczynku i rekreacji decydują o rozwijającej się w zadowalającym tempie agroturystyce. Jeziora z czystą wodą, lasy, rezerваты przyrody – Czarci Staw (1990) z roślinnością torfową i rzadkimi gatunkami turzyc oraz Uroczysko Jary (1998) z bogatą florą i fauną – stanowią wymarzone miejsce dla turystów i miłośników przyrody.

Na terenie gminy Złotów znajduje się 10 jezior, z których największymi są: jezioro Sławianowskie Wielkie (277,6 ha) oraz jezioro Zaleskie (186,13 ha). Duża liczba czystych i zasobnych w ryby jezior sprzyja rozwojowi turystyki oraz czynnemu wypoczynkowi. Jeziorność gminy wynosi 2%. Gmina graniczy z jeziorem Śmiardówka w okolicy miejscowości Nowa Święta oraz od pn.-wsch. strony z Zalewem Jastrowskim i Zalewem Grudniańskim.

Na terenie południowej części gminy, w okolicy miejscowości Rudna znajduje się obszar przyrodniczy chroniony prawnie - Natura 2000 PLH300040 „Dolina Łobzonki”.

Na terenie gminy zlokalizowano dwa obszary chronionego krajobrazu: Obszar Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Wałęckie i Dolina Gwdy”, który obejmuje dolinę Gwdy i położony jest w północno-zachodniej części gminy oraz Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Łobzonki i Bory Kujańskie”, który obejmuje południowy obszar gminy. Na terenie gminy Złotów znajduje się 7 pomników przyrody: 12 drzew na 7 stanowiskach. Gmina może pochwalić się atrakcyjnymi szlakami turystycznymi oraz dobrze oznakowanymi trasami rowerowymi, które sprzyjają rozwojowi turystyki rowerowej i pieszej oraz zachęcają do aktywnego wypoczynku. Pierwszą grupą z wyznaczonych szlaków jest składająca się z Szlaku żółtego Złotów-Kujan, szlaku niebieskiego Złotów-Błękit, szlaku czarnego Radawnica-Kiełpin, szlaku czerwonego Krajenka-Wąsosz-Święta-Złotów-Zalesie-Radawnica-Brzuchowa Góra-Krzywa Wieś o łącznej długość 86 km. Kolejna jest grupa wyznaczonych ścieżek: Greenway Naszyjnik Północy, ścieżka

Nowiny-Złotów, ścieżka Sławianowo-Buntowo, ścieżka Stawnica-Złotów, ścieżka Złotów-Święta o łącznej długość 34 km. W 28 miejscowościach gminy zlokalizowano place zabaw, co poprawia jakość życia najmłodszych mieszkańców gminy. Do istotnych składników bazy noclegowej jaką może zaoferować gmina należy zaliczyć funkcjonujący w Stawnicy Ośrodek Centrum Hipoterapii „Zabajka” oraz w Nowym Dworze Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy „Henrykowo”. Na terenie gminy funkcjonuje kilkanaście gospodarstw agroturystycznych.

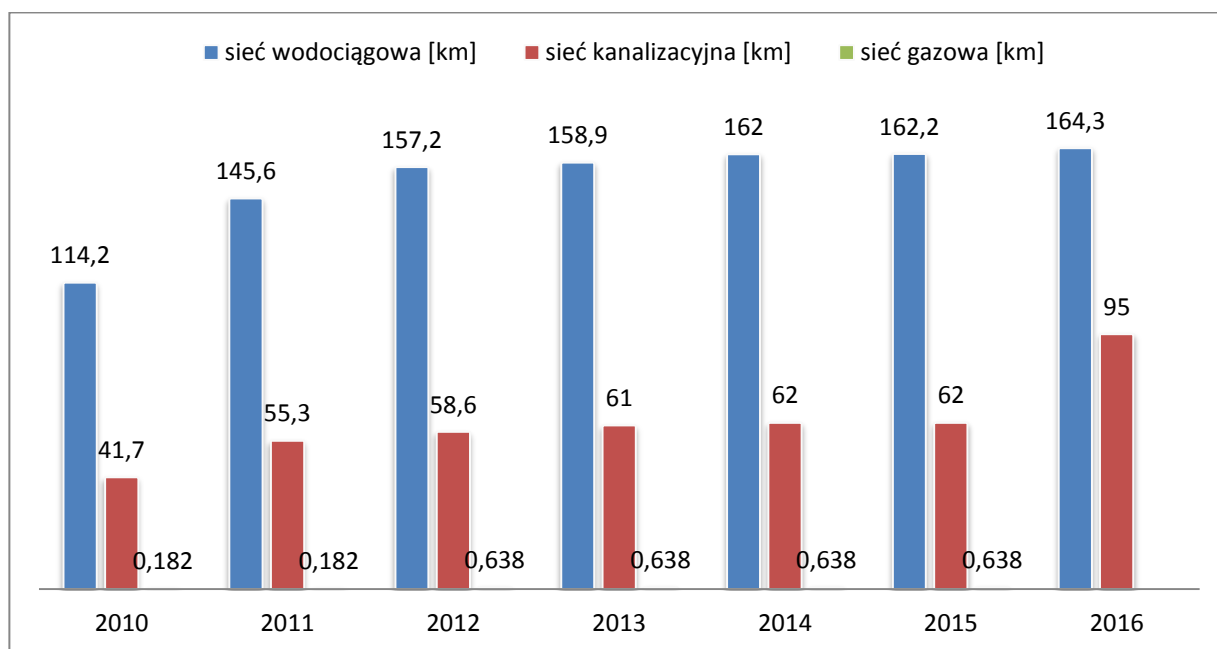
Walory turystyczne gminy podnoszą obiekty zabytkowe:

- zespół kościelny p.w. św. Małgorzaty w Kamieniu,
- Kościół filialny p.w. Chrystusa Króla w Kleszczynie,
- Kościół parafialny p.w. św. Jakuba Apostoła w Sławianowie,
- Kościół parafialny p.w. św. Jakuba Apostoła w Bługowie,
- Kościół parafialny p.w. św. Barbary w Radawnicy,
- Kościół pomocniczy p.w. św. Stanisława Kostki w Radawnicy,
- Zespół dworsko-parkowy w Grodnie,
- Zespół pałacowo-parkowy w Radawnicy,
- Chałupa podcieniowa w Świętej nr 98,
- Wiatrak typu „holender” w Dzierżążenku oraz w Świętej,
- Park dworski w Buntowie,
- Park dworski w Nowym Dworze,
- Park dworski w Sławianowie,
- Park dworski w Skicu,
- Park dworski w Stawnicy.

2.13 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Analizując stan infrastruktury technicznej Gminy Złotów należy stwierdzić, że na przestrzeni ostatnich lat uległa ona systematycznej poprawie. Wskaźniki zwodociągowania i skanalizowania gminy stale wzrastają. Łączna długość czynnej sieci wodociągowej wynosi 164,3 km, a sieci kanalizacyjnej 95,0 km, a gazowej 0,638 km.

Wykres 11 Długość czynnej sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w gminie Złotów w latach 2010-2016
 Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd czerwiec 2017 r.)

Szczegóły przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4 Charakterystyka sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w gminie Złotów

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Długość czynnej wodociągowej [km]	114,2	145,6	157,2	158,9	162	162,2	164,3
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	7.754	7.888	7.937	8.042	8.890	8.939	b.d.
Zużycie wody na 1 mieszkańca [dam ³]	28,3	28,4	29,1	29,8	32,5	32,6	33,8
Długość sieci kanalizacyjnej [km]	41,7	55,3	58,6	61	62	62	95
Ścieki odprowadzone [dam ³]	131	127	122	116	127	123	b.d.
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	4 414	4 572	4 772	4 941	5 489	5 527	b.d.
Długość czynnej sieci gazowej [km]	0,182	0,182	0,638	0,638	0,638	0,638	b.d.

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd czerwiec 2017 r.)

Stacje i sieci wodociągowe na terenie gminy są administrowane przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji Gminy Złotów Sp. z o.o. Na terenie gminy eksploatowanych jest pięć stacji wodociągowych zaopatrujących w wodę mieszkańców poszczególnych miejscowości. Wszystkie stacje uzdatniania wody wyposażone są w zbiorniki wodociągowe nadziemne lub podziemne.

Na obszarze gminy zorganizowany system odprowadzania ścieków występuje w miejscowościach skoncentrowanych w pobliżu trzech oczyszczalni ścieków zlokalizowanych na terenie gminy (Radawnica, Kaczochoy, Pieczynek). W miejscowościach tych ścieki odprowadzane są kanałami grawitacyjnymi do lokalnych piętnastu przepompowni ścieków, a następnie transportowane do poszczególnych oczyszczalni ścieków w Radawnicy, Pieczyнку oraz Kaczochoch. Ponadto w miejscowości Błękwit zlokalizowana jest miejska oczyszczalnia ścieków, do której trafiają również ścieki ze wsi Święta.

System odprowadzania ścieków bytowych na terenie Gminy Złotów wymaga dalszej rozbudowy. Obecnie ok. 52% ogółu mieszkańców gminy korzysta ze zbiorczej kanalizacji sanitarnej, co jest wynikiem nadal niezadowalającym, biorąc po uwagę m.in. stopień zwodociągowania gminy, a także ochronę gruntu i wód podziemnych przed zanieczyszczeniami.

Obecnie na terenie Gminy Złotów z gazu ziemnego korzysta tylko Zakład Ogrodniczy Święta oraz Spółdzielnia Mieszkaniowa Ogrodnictwo Święta.

Na terenie Gminy, w 2016 roku, znajdowało się 2.358 mieszkań, składające się na 1.655 budynków mieszkalnych. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w 2016 roku wynosiła 83,6 m².

Tabela 5 Struktura mieszkań w gminie Złotów w latach 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba budynków mieszkalnych	1.453	1.512	1.527	1.555	1.588	1.614	1.655
Liczba mieszkań	2.358	2.378	2.394	2.422	2.457	2.485	2.358
Liczba izb	9.884	9.995	10.079	10.244	10.432	10.584	9.884
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	197.079	200.137	202.571	207.402	212.886	216.864	197.079
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	83,6	84,2	84,6	85,6	86,6	87,3	83,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę [m ²]	20,8	21,0	21,3	21,6	22,0	22,3	20,8

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd czerwiec 2017 r.)

Pozytywnym trendem jest wzrost wskaźnika liczby mieszkań na 1.000 mieszkańców, który w 2016 r. wynosił 256 mieszkań/1.000 mieszkańców (2010 r. 249 mieszkań/1.000 mieszkańców).

2.14 STAN ŚRODOWISKA

Niska emisja zanieczyszczeń na terenie Gminy Złotów związana jest z indywidualnymi środkami ciepłowniczymi w gospodarstwach domowych, które w przeważającej ilości wykorzystują jako źródło energii węgiel kamienny. Spala się w nich także różnego rodzaju materiały odpadowe, w tym odpady komunalne, które mogą być źródłem emisji dioksyn, ponieważ proces spalania jest niepełny i zachodzi w niższych temperaturach. Głównymi zanieczyszczeniami powietrza są dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla i pył.

Źródło emisji zanieczyszczeń do powietrza stanowi działalność przemysłowa zakładów produkcyjnych i usługowych funkcjonujących na terenie gminy Złotów. Za emisję zanieczyszczeń z tego źródła odpowiedzialne są głównie podmioty gospodarcze działające na terenie gminy takie jak: firma Klon w Nowej Świętej czy Centrum Hipoterapii i Rehabilitacji "Zabajka" w Stawnicy. Zgodnie z informacją udzieloną przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego na terenie Gminy Złotów nie ma instalacji wymagających zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych.

Kolejnym czynnikiem decydującym o stanie jakości powietrza jest emisja komunikacyjna. Zanieczyszczenia komunikacyjne (tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły z metalami ciężkimi) pogarszają jakość powietrza atmosferycznego oraz wpływają na wzrost stężenia ozonu w troposferze. Ponadto mniejsze znaczenie ma również zapylenie powstające na skutek zużywania się podzespołów pojazdów np. ścierania się opon czy klocków hamulcowych oraz zużywania się nawierzchni dróg. Na terenie gminy największe zagrożenie dla jakości powietrza stanowią dwie drogi wojewódzkie. Długość pierwszej z nich nr 188 relacji Człuchów – Debrzno – Złotów – Piła na terenie gminy to nieco ponad 8 km, a średniodobowy ruch samochodowy w roku 2010 na tym odcinku wyniósł 7562. Średniodobowy ruch samochodowy na odcinku drogi nr 189, relacji Jastrowie – Złotów – Więcbork na terenie Gminy (ok. 13 km długości) wyniósł 7407. Przez teren gminy Złotów przebiega jedna czynna linia kolejowa nr 203 relacji Kostrzyn – Krzyż – Piła – Złotów – Chojnice – Tczew.

Do oceny jakości powietrza w powiecie złotowskim pod kątem ochrony zdrowia wykorzystano pomiary wykonywane na terenie powiatu, klasyfikację na zasadzie analogii – pomiary substancji wykonane na innych stanowiskach pomiarowych w strefie wielkopolskiej oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości otrzymane w roku 2014 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomu celu długoterminowego pozwoliły na zakwalifikowanie powiatu do poniższych klas:

- do klasy A – dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu PM_{2,5} oraz metali oznaczanych w pyłe PM₁₀ i ozonu,
- do klasy C – ze względu na wynik oceny pyłu PM₁₀ i benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe PM₁₀.

Wartości otrzymane w roku 2014 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomu celu długoterminowego pod kątem ochrony roślin pozwoliły na

zaklasyfikowanie powiatu do klasy A zarówno pod względem dwutlenku siarki, i tlenków azotu, jaki i ze względu na wynik oceny ozonu.

3 DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH

3.1 METODYKA

3.1.1 CEL DIAGNOZY

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020¹³ (zwanymi dalej Wytycznymi) diagnoza rozpoczyna proces przygotowania i uchwalenia Programu Rewitalizacji Gminy Złotów. Etapy, które się na niego składają to:

- Etap I – wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:
  - Diagnoza przestrzennego rozkładu negatywnych zjawisk społecznych obejmująca teren całej gminy,
  - Diagnoza przestrzennego rozkładu negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, funkcjonalno-przestrzennych i technicznych obejmująca tereny wskazane jako obszary kryzysowe,
  - Wyznaczenie, na podstawie diagnozy, obszaru zdegradowanego, a następnie na jego części lub całości obszaru rewitalizacji (obszaru szczególnego natężenia kryzysu – o kluczowym znaczeniu dla przezwyciężenia kryzysu).
- Etap II – sporządzenie Programu Rewitalizacji Gminy Złotów dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

Celem diagnozy jest zatem przeanalizowanie występujących negatywnych zjawisk wskazanych na terenie Gminy Złotów oraz określenie ich rozkładu przestrzennego. Dzięki tym informacjom będzie można zidentyfikować obszar zdegradowany, a w jego ramach wyznaczyć obszar rewitalizacji.

3.1.2 PRZYJĘTA METODYKA DIAGNOZY

Diagnoza zjawisk kryzysowych ma na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji. Metodyka została opracowana zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r. (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016) oraz zasadami weryfikacji programów rewitalizacji i prowadzenia wykazu programów rewitalizacji gmin województwa wielkopolskiego, który określa między innymi warunki wpisu do Wykazu programów rewitalizacji.

Wytyczne nie wskazują konkretnej metody diagnostycznej, wobec tego metody takie należało przyjąć na podstawie przesłanek ogólnych, kierując się kryterium zobiektywizowania wyników.

---

¹³ Źródło: Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (MIIR/H 2014-2020/20(2)/08/2016)

W szczególności należało rozstrzygnąć kwestię delimitacji obszaru (wyznaczenie granic obszarów na mapie) do analizy oraz warunków granicznych dla wytyczenia obszaru.

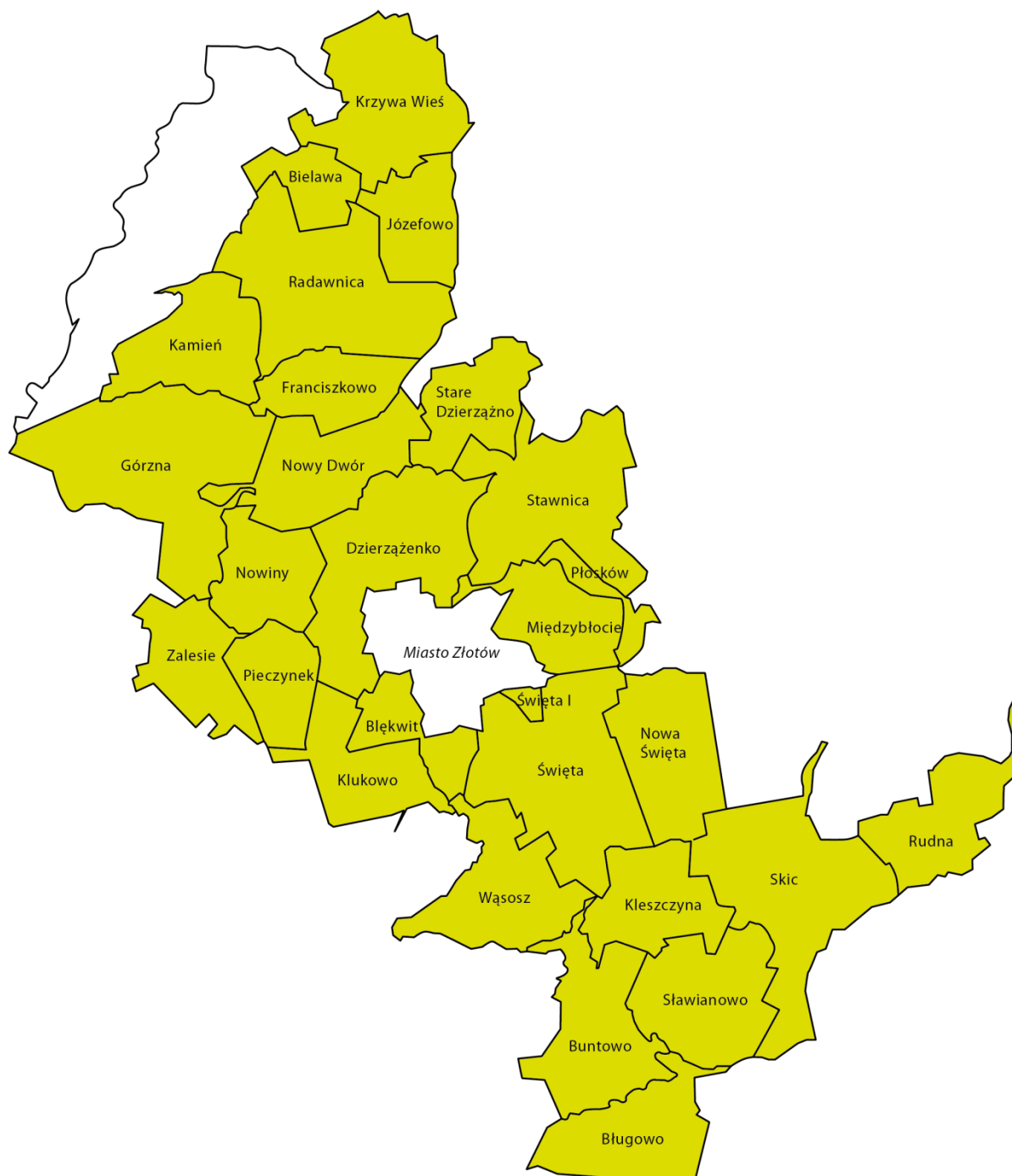
Kluczowym elementem diagnozy było wyodrębnienie jednostek pomocniczych, do analizowania problemów w obrębie Gminy Złotów. Obszar Gminy Złotów podzielono na 28 obszarów pomocniczych, dla których wykonano analizy. Ustalono, że każde sołectwo jest jednym obszarem. W podziale obszaru gminy wzorowano się na podziale geograficznym, który najlepiej odzwierciedla zabudowę gminy, uwarunkowania przestrzenne oraz jej podział. Z analizy wyłączono część obszaru sołectwa Radawnica, którą zajmuje las. Jest to obszar o powierzchni 27 km².

Tabela 6 Podział Gminy Złotów na jednostki pomocnicze i przyjęte do Diagnozy obszary (stan na 31.12.2016 r.)

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LUDNOŚĆ	POWIERZCHNIA [km ²]
GMINA ZŁOTÓW			
1	Bielawa	94	4,17
2	Błękwit	343	7,07
3	Bługowo	271	9,64
4	Buntowo	307	10,76
5	Dzierążenko	358	14,72
6	Franciszkowo	179	6,32
7	Górzna	638	19,85
8	Józefowo	482	6,88
9	Kamień	265	9,04
10	Kleszczyna	470	7,93
11	Klukowo	225	5,39
12	Krzywa Wieś	213	12,5
13	Międzybłocie	296	7,28
14	Nowa Święta	387	10,11
15	Nowiny	288	7,31
16	Nowy Dwór	241	10,08
17	Pieczynek	296	5,04
18	Płosków	73	1,14
19	Radawnica	595	16,55
20	Rudna	326	8,87
21	Skic	493	16,86
22	Sławianowo	411	10,69
23	Stare Dzierążno	104	7,18
24	Stawnica	596	14,84
25	Święta	821	16,80
26	Święta I	180	0,6
27	Wąsosz	138	10,28
28	Zalesie	326	7,72
	SUMA	9.416	265,62

Źródło: Urząd Gminy w Złotowie

Podział Gminy Złotów na obręby analityczne przedstawia poniższa mapa.

Rysunek 2 Mapa gminy Złotów z podziałem na przyjęte do diagnozy obszary
(źródło: Urząd Gminy Złotów)

Oceny stanu gminy w każdej ze sfer (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej) dokonano na podstawie analizy wskaźnikowej. Ponieważ napotkano na trudności z wyznaczeniem wskaźników dla niektórych czynników, przyjmuje się za wiążące dane przedstawione w sposób opisowy w diagnozie.

Tabela 7 Zestawienie wykorzystanych wskaźników

LP.	WSKAŹNIK	SFERA
W1	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów	społeczna
W2	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów	społeczna
W3	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów	społeczna
W4	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów	społeczna
W5	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	społeczna
W6	Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów	społeczna
W7	Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów	społeczna
W8	Liczba osób korzystających z środowiskowej pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów	społeczna
W9	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów	społeczna
W10	Liczba interwencji na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów	społeczna
W11	Średnie wyniki sprawdzianów szóstoklasisty na tle wyników w powiecie w roku szkolnym 2015/2016	społeczna
W12	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów	gospodarcza
W13	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów	gospodarcza
W14	Wskaźnik jakościowy opisujący sferę środowiskową na podstawie konsultacji społecznych, a także spotkań roboczych Zespołu ds. rewitalizacji, przeprowadzonych wizji lokalnych oraz dostępnych danych statystycznych	środowiskowa
W15	Liczba placówek oświatowych, gminnych obiektów kulturalnych i sportowych w wyznaczonych obszarach w przeliczeniu na 100 mieszkańców	przestrzenno-funkcjonalna
W16	Wskaźnik jakościowy opisujący sferę przestrzenno-funkcjonalną na podstawie konsultacji społecznych, a także spotkań roboczych Zespołu ds. rewitalizacji, przeprowadzonych wizji lokalnych oraz dostępnych danych statystycznych	przestrzenno-funkcjonalna
W17	Wskaźnik jakościowy opisujący sferę techniczną na podstawie konsultacji społecznych, a także spotkań roboczych Zespołu ds. rewitalizacji, przeprowadzonych wizji lokalnych oraz dostępnych danych statystycznych	techniczna

Źródło: opracowanie własne

Do każdego obszaru zostały przypisane wartości poszczególnych wskaźników, które były porównywane z wartością referencyjną dla gminy, za którą uznano wartość średnią dla gminy (ew. powiatu).

W zależności od charakteru badanego zjawiska, wskaźniki mogą być stymulantami lub destymulantami stanu kryzysowego, w związku z czym inaczej należy interpretować otrzymane ich wartości. Stymulanta to zmienna, której rosnąca wartość jest oceniana jako potwierdzenie występowania stanu kryzysowego, np. wysoki odsetek osób korzystających

z pomocy społecznej oznaczać będzie duże natężenie negatywnego zjawiska. Destymulanta to z kolei zmienna, której wysokie wartości zaprzeczają występowaniu stanu kryzysowego, przykładem jest np. liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych przeliczona na 100 mieszkańców.

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa natężenia negatywnych zjawisk przebiegała w następujących etapach:

1. Zebranie danych w odniesieniu do poszczególnych jednostek analitycznych – sołectw.
2. Obliczenie wartości wskaźników sfery społecznej dla wyznaczonych obszarów oraz średniej dla gminy i interpretacja wyników.
3. Wyznaczenie obszarów w stanie kryzysowym w sferze społecznej.
4. Określenie zasięgów przestrzennych – obliczenie wartości wskaźników dla pozostałych sfer dla wyznaczonych obszarów oraz średniej dla gminy, w przypadku braku możliwości wyznaczenia wskaźnika – opis sytuacji na podstawie konsultacji społecznych, a także spotkań roboczych Zespołu ds. rewitalizacji, przeprowadzonych wizji lokalnych oraz dostępnych danych statystycznych.
5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego.
6. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji.

Spośród wytypowanych obszarów zdegradowanych dokonano wyboru obszaru rewitalizacji. Proces ten został wsparty procesem partycypacji społecznej, tj. ankietyzacji wśród wszystkich zainteresowanych interesariuszy, a także wnioskami ze spotkań z mieszkańcami i wywiadami z przedstawicielami lokalnych organizacji, a także spacerów badawczych. Celem prowadzonego badania było zgromadzenie informacji i pozyskanie opinii zainteresowanych stron odnośnie do obszarów gminy szczególnie wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych.

3.2 SFERA SPOŁECZNA

W1 – LICZBA OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM W PRZELICZENIU NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM WYZNACZONYCH OBSZARÓW

Na tzw. zjawisko starzenia się ludności wpływa pośrednio szereg czynników, jak np. poziom zamożności społeczeństwa, promowany model rodziny, aktywność zawodowa kobiet, poziom opieki społecznej i ochrony zdrowia, wykształcenie ludności oraz polityka społeczna państwa.

Wzrastająca liczba ludności w wieku poprodukcyjnym z jednoczesnym spadkiem liczby młodych osób na przestrzeni kilku lat ewidentnie świadczy o postępującym zjawisku starzenia się lokalnej społeczności. Jeśli taki stan będzie się utrzymywał w dłuższej perspektywie czasowej to w przyszłości doprowadzi do zbyt dużego obciążenia demograficznego i zatrzymania rozwoju gospodarczego obszaru.

W Gminie Złotów na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada średnio 20,05 osób w wieku poprodukcyjnym. Jednostkami, w których opisywany wskaźnik przyjmuje najwyższe wartości są: Bługowo, Buntowo, Józefowo, Nowiny, Płsków, Radawnica, Skic, Sławianowo, Stare Dzierżąno i Stawnica.

Tabela 8 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM W PRZELICZENIU NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM
1	Bielawa	12,12
2	Błękwit	18,26
3	Bługowo	27,16
4	Buntowo	23,08
5	Dzierżążenko	14,53
6	Franciszkowo	18,92
7	Górzna	17,76
8	Józefowo	21,25
9	Kamień	15,76
10	Kleszczyna	18,45
11	Klukowo	15,75
12	Krzywa Wieś	18,18
13	Międzybłocie	14,65
14	Nowa Święta	19,52
15	Nowiny	21,69
16	Nowy Dwór	16,13
17	Pieczyniek	17,68
18	Płsków	20,93
19	Radawnica	23,53
20	Rudna	18,75
21	Skic	24,22
22	Sławianowo	33,20
23	Stare Dzierżąno	28,13
24	Stawnica	25,00
25	Święta	17,57
26	Święta I	13,33
27	Wąsosz	14,14
28	Zalesie	19,34
	ŚREDNIA DLA GMINY	20,05

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Złotowie

W2 – LICZBA OSÓB W WIEKU PRZEDPOPRODUKCYJNYM W PRZELICZENIU NA 100 OSÓB WYZNACZONYCH OBSZARÓW

Badania demograficzne pokazują, że największy wpływ na dynamikę i poziom starzenia się społeczeństwa ma natężenie urodzeń. Duży udział liczby urodzeń przyczynia się do wzrostu udziału dzieci w strukturze populacji, a co za tym idzie – do „odmładzania się” społeczeństwa.

Najmniejszym udziałem mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym cechują się sołectwa: Bielawa, Błękwit, Buntowo, Józefowo, Kamień, Nowiny, Nowy Dwór, Pieczynek, Radawnica, Skic, Sławianowo, Stare Dzierżążno, Stawnica, Święta I i Wąsosz.

Tabela 9 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA OSÓB W WIEKU PRZEDPOPRODUKCYJNYM W PRZELICZENIU NA 100 OSÓB
1	Bielawa	20,21
2	Błękwit	18,37
3	Bługowo	26,94
4	Buntowo	20,91
5	Dzierżążenko	24,30
6	Franciszkowo	25,14
7	Górzna	23,51
8	Józefowo	19,09
9	Kamień	18,87
10	Kleszczyna	21,70
11	Klukowo	24,00
12	Krzywa Wieś	24,88
13	Międzybłocie	22,64
14	Nowa Święta	21,96
15	Nowiny	19,44
16	Nowy Dwór	20,47
17	Pieczynek	20,27
18	Płasków	26,03
19	Radawnica	18,49
20	Rudna	23,62
21	Skic	18,05
22	Sławianowo	17,03
23	Stare Dzierżążno	19,23
24	Stawnica	17,45
25	Święta	23,14
26	Święta I	13,89
27	Wąsosz	16,67
28	Zalesie	21,78
	ŚREDNIA DLA GMINY	21,01

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Złotowie

W3 – LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM WYZNACZONYCH OBSZARÓW

Brak zatrudnienia albo wykonywania pracy zarobkowej, zwłaszcza w perspektywie długoterminowej może być przyczyną problemów na płaszczyźnie ekonomicznej, ale także prowadzić do szeregu negatywnych zjawisk prowadzących do degradacji społecznej. Do tego rodzaju zjawisk można zaliczyć utrwalanie niekorzystnych wzorców postaw społecznych, tj. bierność, beczynność czy bezradność i dziedziczenie ich przez kolejne pokolenia. Brak pracy może także prowadzić do wzrostu przestępczości na danym terenie albo rodzić innego rodzaju negatywne czy patologiczne zachowania, tj. niewywiązywanie się z obowiązków rodzicielskich, zaniedbanie kwestii edukacji dzieci i młodzieży. W statystyce urzędów pracy osobą bezrobotną jest osoba niezatrudniona i niewykonywująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Najwyższe wartości wskaźnik ten przyjął w jednostkach Bielawa, Buntowo, Franciszkowo, Górzna, Józefowo, Kamień, Klukowo, Krzywa Wieś, Nowy Dwór, Pieczynek, Płosków, Skic, Sławianowo i Stare Dzierżąno.

Tabela 10 Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM WYZNACZONYCH OBSZARÓW
1	Bielawa	12,12
2	Błękwit	2,61
3	Bługowo	4,94
4	Buntowo	7,18
5	Dzierżążenka	5,56
6	Franciszkowo	7,21
7	Górzna	9,73
8	Józefowo	9,38
9	Kamień	10,87
10	Kleszczyna	5,83
11	Klukowo	10,27
12	Krzywa Wieś	8,33
13	Międzybłocie	4,04
14	Nowa Święta	3,59
15	Nowiny	4,23
16	Nowy Dwór	7,10
17	Pieczynek	9,09
18	Płosków	6,98
19	Radawnica	5,88
20	Rudna	5,77
21	Skic	6,52
22	Sławianowo	9,49

23	Stare Dzierżążno	17,19
24	Stawnica	4,08
25	Święta	4,11
26	Święta I	3,70
27	Wąsosz	3,03
28	Zalesie	5,19
	ŚREDNIA DLA GMINY	6,44

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Złotowie

W4 – LICZBA OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM WYZNACZONYCH OBSZARÓW

Bezrobocie to jeden z najpoważniejszych problemów, który dotyczy zarówno sytuacji gospodarczej, jak i społecznej i ma ogromny wpływ na codzienne życie wielu osób. Ponieważ bezrobocie jest spowodowane przez bardzo wiele czynników, bardzo trudno z nim walczyć w skuteczny sposób, który przynosi odczuwalne efekty. Szczególnie dużym problemem jest długotrwałe bezrobocie. Istnieje bardzo długa lista czynników, które wpływają na utrzymywanie się dużego poziomu bezrobocia. Należą do nich np. wysokie koszty pracy, niejasne i niekorzystne przepisy prawa pracy, stosunkowo niski stopień wykształcenia części społeczeństwa, zbyt wolne tempo wzrostu gospodarczego, słaby rozwój gospodarczy niektórych regionów czy zmiany w stosowanej technologii. Zjawisko bezrobocia związane jest także z postawą osób poszukujących pracy, która niestety jest bardzo często bierna.

Za długotrwałe bezrobotnych uznaje się osoby, które pozostają bez zatrudnienia przez ponad 12 miesięcy.

Najwyższe wartości wskaźnik ten przyjął w jednostkach Bielawa, Franciszkowo, Górzna, Józefowo, Kamień, Klukowo, Krzywa Wieś, Nowy Dwór, Pieczynek, Rudna, Skic, Sławianowo i Stare Dzierżążno.

Tabela 11 Liczba osób długotrwałe bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W PRZELICZENIU NA 100 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM
1	Bielawa	6,06
2	Błękwit	1,30
3	Bługowo	3,09
4	Buntowo	2,05
5	Dzierżążenko	2,56
6	Franciszkowo	4,50
7	Górzna	5,60
8	Józefowo	6,56
9	Kamień	8,70
10	Kleszczyna	3,24

11	Klukowo	6,16
12	Krzywa Wieś	6,06
13	Międzybłocie	1,01
14	Nowa Święta	2,39
15	Nowiny	1,59
16	Nowy Dwór	5,16
17	Pieczynek	6,57
18	Płosków	2,33
19	Radawnica	3,84
20	Rudna	3,81
21	Skic	4,66
22	Sławianowo	5,14
23	Stare Dzierżąno	10,94
24	Stawnica	2,30
25	Święta	3,18
26	Święta I	1,48
27	Wąsosz	2,02
28	Zalesie	1,89
	ŚREDNIA DLA GMINY	3,92

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Złotowie

W5 – LICZBA OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W OGÓLNEJ LICZBIE BEZROBOTNYCH

Znalezienie się w gronie długotrwale bezrobotnych bądź nie, ma swoje dalekosiężne skutki. Z perspektywy osoby szukającej pracy, paradoksalnie, często lepiej zostać zaliczonym do grupy osób bezrobotnych od dłuższego czasu, wtedy bowiem wachlarz propozycji pomocy jest znacznie większy. Za długotrwale bezrobotnego uznaje się osobę, która w okresie ostatnich dwóch lat pozostawała w rejestrze powiatowego urzędu pracy przez minimum 12 miesięcy. Do okresu tego nie liczy się czas odbywania stażu i przygotowania zawodowego. Niestety, długotrwale bezrobotni stanowią w wielu urzędach pracy około połowy wszystkich zarejestrowanych. To jednocześnie grupa, którą najtrudniej zaktywizować i jednocześnie trzeba ponieść największe koszty tej aktywizacji. Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych wymaga podjęcia szeregu działań i jest przedsięwzięciem bardzo skomplikowanym, gdyż brak doświadczenia zawodowego jest istotnym czynnikiem utrudniającym znalezienie zatrudnienia bądź podjęcia pracy zarobkowej.

Tabela 12 Liczba osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych wyznaczonych obszarów w 2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W OGÓLNEJ LICZBIE BEZROBOTNYCH MIESZKAŃCÓW
1	Bielawa	50,00
2	Błękwit	50,00
3	Bługowo	62,50
4	Buntowo	28,57
5	Dzierżązenko	46,15
6	Franciszkowo	62,50
7	Górzna	57,50

8	Józefowo	70,00
9	Kamień	80,00
10	Kleszczyna	55,56
11	Klukowo	60,00
12	Krzywa Wieś	72,73
13	Międzybłocie	25,00
14	Nowa Święta	66,67
15	Nowiny	37,50
16	Nowy Dwór	72,73
17	Pieczynek	72,22
18	Płsków	33,33
19	Radawnica	65,22
20	Rudna	83,33
21	Skic	71,43
22	Sławianowo	54,17
23	Stare Dzierżąno	63,64
24	Stawnica	56,25
25	Święta	77,27
26	Święta I	40,00
27	Wąsosz	66,67
28	Zalesie	36,36
	ŚREDNIA DLA GMINY	60,86

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Złotowie

Jednostkami, w których udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych jest największy są: Bługowo, Franciszkowo, Józefowo, Kamień, Krzywa Wieś, Nowa Święta, Nowy Dwór, Pieczynek, Radawnica, Rudna, Skic, Stare Dzierżąno, Święta, Wąsosz.

W6 – LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ NA 100 MIESZKAŃCÓW WYZNACZONYCH OBSZARÓW

Coraz więcej osób korzysta z pomocy społecznej. Liczba ta byłaby zapewne większa, gdyby nie stygmatyzacja społeczna, która powoduje, że część osób wstydzi się ubiegać o wsparcie. Społeczne napiętnowanie polegające na przyklejaniu zasiłkobiorncom rozmaitych łatek takich, jak np. „patologia” sprawia, że po pomoc często nie zgłaszają się osoby, które powinny zostać objęte choćby czasowym wsparciem.

Tabela 13 Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ NA 100 MIESZKAŃCÓW
1	Bielawa	19,15
2	Błękwit	2,92
3	Bługowo	4,06
4	Buntowo	13,36
5	Dzierżąno	5,87
6	Franciszkowo	21,79
7	Górzna	13,95
8	Józefowo	28,42

9	Kamień	22,64
10	Kleszczyna	11,70
11	Klukowo	12,44
12	Krzywa Wieś	15,02
13	Międzybłocie	4,05
14	Nowa Święta	6,20
15	Nowiny	13,54
16	Nowy Dwór	7,47
17	Pieczynek	12,84
18	Płasków	9,59
19	Radawnica	10,76
20	Rudna	28,22
21	Skic	2,84
22	Sławianowo	3,89
23	Stare Dzierżąno	9,62
24	Stawnica	5,87
25	Święta	10,23
26	Święta I	1,67
27	Wąsosz	7,25
28	Zalesie	10,12
	ŚREDNIA DLA GMINY	11,05

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Złotowie

Wskaźnik osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów wartości większe od średniej dla całej gminy przyjmuje w sołectwach: Bielawa, Buntowo, Franciszkowo, Górzna, Józefowo, Kamień, Kleszczyna, Klukowo, Krzywa Wieś, Nowiny, Pieczynek i Rudna.

W7 – LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU UBÓSTWA NA 100 MIESZKAŃCÓW WYZNACZONYCH OBSZARÓW

Ubóstwo to pojęcie, które z jednej strony określa warunki życia jednostki, a z drugiej strony wskazuje na nierówności i sprzeczności występujące w społeczeństwie. Jest zjawiskiem wielowymiarowym, a dla polityki społecznej podstawowe znaczenie mają informacje dotyczące zasięgu ubóstwa ekonomicznego. Czynnikiem istotnie decydującym o sytuacji materialnej jednostki i jej rodziny, jest miejsce zajmowane na rynku pracy. Ubóstwem zagrożone są przede wszystkim osoby bezrobotne i rodziny osób bezrobotnych. Zasięg ubóstwa jest zróżnicowany w zależności od grupy społeczno-ekonomicznej, określanej na podstawie przeważającego źródła dochodów. W najtrudniejszej sytuacji znajdowały się osoby żyjące w gospodarstwach domowych utrzymujących się z tzw. innych niezarobkowych źródeł, w tym przede wszystkim w gospodarstwach, których podstawę utrzymania stanowiły świadczenia społeczne inne niż renty i emerytury. Osoby starsze (często schorowane i niesamodzielne) są szczególnie zagrożone ubóstwem. Obniżaniu się stopy życiowej sprzyja

także wykonywanie nisko płatnej pracy, a dotyczy to głównie osób o niskim poziomie wykształcenia, pracujących na stanowiskach robotniczych. Wykształcenie jest jednym z najważniejszych czynników różnicujących zagrożenie ubóstwem.

Tabela 14 Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU UBÓSTWA NA 100 MIESZKAŃCÓW
1	Bielawa	7,45
2	Błękwit	2,92
3	Bługowo	1,48
4	Buntowo	12,05
5	Dzierżążenka	3,07
6	Franciszkowo	7,26
7	Górzna	12,54
8	Józefowo	21,99
9	Kamień	5,66
10	Kleszczyna	7,45
11	Klukowo	7,56
12	Krzywa Wieś	2,82
13	Międzybłocie	4,05
14	Nowa Święta	5,94
15	Nowiny	9,03
16	Nowy Dwór	1,66
17	Pieczynka	9,80
18	Płasków	6,85
19	Radawnica	2,86
20	Rudna	22,09
21	Skic	1,42
22	Sławianowo	3,89
23	Stare Dzierżążno	6,73
24	Stawnica	4,36
25	Święta	8,28
26	Święta I	1,67
27	Wąsosz	6,52
28	Zalesie	7,36
	ŚREDNIA DLA GMINY	7,32

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Złotowie

7,32% mieszkańców Gminy Złotów korzysta z pomocy społecznej z powodu ubóstwa. Wskaźnik przyjął najwyższe wartości w sołectwach: Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Kleszczyna, Klukowo, Nowiny, Pieczynka, Rudna, Święta i Zalesie.

W8 – LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY NA 100 MIESZKAŃCÓW WYZNACZONYCH OBSZARÓW

Pomoc społeczna z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby jest blisko powiązana z ubóstwem. Z tej formy pomocy często korzystają osoby starsze – często schorowane

i niesamodzielne. Również osoby niepełnosprawne są narażone na ubóstwo oraz wykluczenie społeczne i często korzystają z tej formy pomocy.

Tabela 15 Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY NA 100 MIESZKAŃCÓW
1	Bielawa	4,26
2	Błękwit	0,87
3	Bługowo	0,37
4	Buntowo	4,56
5	Dzierżążenka	2,79
6	Franciszkowo	4,47
7	Górzna	5,02
8	Józefowo	4,36
9	Kamień	2,26
10	Kleszczyna	2,77
11	Klukowo	0,44
12	Krzywa Wieś	1,41
13	Międzybłocie	2,03
14	Nowa Święta	1,81
15	Nowiny	10,42
16	Nowy Dwór	1,24
17	Pieczynka	6,76
18	Płasków	2,74
19	Radawnica	1,34
20	Rudna	10,74
21	Skic	1,22
22	Sławianowo	1,46
23	Stare Dzierżążno	5,77
24	Stawnica	2,85
25	Święta	5,12
26	Święta I	0,56
27	Wąsosz	5,07
28	Zalesie	2,15
	ŚREDNIA DLA GMINY	3,39

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Złotowie

3,39% mieszkańców Gminy Złotów korzysta z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Wskaźnik przyjął najwyższe wartości w sołectwach: Bielawa, Buntowo, Franciszkowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Pieczynka, Rudna, Stare Dzierżążno, Święta i Wąsosz.

W9 – LICZBA INTERWENCJI POLICJI NA 100 MIESZKAŃCÓW WYZNACZONYCH OBSZARÓW

Przestępczość jest to kolejne zjawisko umożliwiające zdefiniowanie obszaru w stanie kryzysowym. Często jest powiązana z innymi problemami społecznymi, tj. bezrobocie czy ubóstwo. Poniżej przedstawiono liczbę interwencji policji na terenie wyznaczonych obszarów w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Interwencje policyjne charakteryzują się bezpośrednim

oddziaływaniem na bardzo wrażliwą sferę publiczną, bowiem z jednej strony mają zapewnić przestrzeganie ładu i porządku publicznego, a z drugiej strony wiążą się z ingerencją w zagwarantowane konstytucyjnie prawa i wolności osobiste obywateli. Interwencja policyjna to szybkie przybycie policjantów na miejsce zdarzenia i doprowadzenie zastanej sytuacji do zgodnej z prawem, czy też przywrócenie stanu pożądanego.

Tabela 16 Liczba interwencji policji na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA INTERWENCJI POLICJI NA 100 MIESZKAŃCÓW
1	Bielawa	0,00
2	Błękwit	3,79
3	Bługowo	3,69
4	Buntowo	3,26
5	Dzierżążenko	2,51
6	Franciszkowo	7,26
7	Górzna	4,08
8	Józefowo	2,90
9	Kamień	8,30
10	Kleszczyna	5,53
11	Klukowo	4,89
12	Krzywa Wieś	5,63
13	Międzybłocie	3,72
14	Nowa Święta	5,17
15	Nowiny	0,00
16	Nowy Dwór	3,73
17	Pieczynek	0,00
18	Płosków	9,59
19	Radawnica	4,37
20	Rudna	3,07
21	Skic	1,62
22	Sławianowo	1,70
23	Stare Dzierżążno	4,81
24	Stawnica	1,34
25	Święta	4,26
26	Święta I	0,00
27	Wąsosz	2,90
28	Zalesie	3,37
	ŚREDNIA DLA GMINY	3,47

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Złotowie

Według danych z Komisariatu Policji w Złotowie najwięcej interwencji zanotowano w sołectwie Święta (35) oraz Radawnica, Kleszczyna i Górzna (po 26). W przeliczeniu na 100 mieszkańców poszczególnych obszarów najwięcej interwencji policji notuje się w sołectwach: Błękwit, Bługowo, Franciszkowo, Górzna, Kamień, Kleszczyna, Klukowo, Krzywa Wieś, Międzybłocie, Nowa Święta, Nowy Dwór, Płosków, Radawnica, Stare Dzierżążno i Święta.

W10 – LICZBA POPEŁNIONYCH PRZESTĘPSTW NA 100 MIESZKAŃCÓW WYZNACZONYCH OBSZARÓW

Przestępczość jest wskaźnikiem społecznym, który nie tylko obrazuje poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, ale również wskazuje na możliwości rozwoju i atrakcyjność danego obszaru.

Tabela 17 Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA POPEŁNIONYCH PRZESTĘPSTW NA 100 MIESZKAŃCÓW
1	Bielawa	0,00
2	Błękwit	0,29
3	Bługowo	0,00
4	Buntowo	0,00
5	Dzierżążenka	0,00
6	Franciszkowo	0,00
7	Górzna	0,56
8	Józefowo	0,63
9	Kamień	0,00
10	Kleszczyna	0,38
11	Klukowo	0,21
12	Krzywa Wieś	0,44
13	Międzybłocie	0,47
14	Nowa Święta	0,34
15	Nowiny	0,26
16	Nowy Dwór	0,23
17	Pieczynka	0,83
18	Płasków	0,00
19	Radawnica	0,00
20	Rudna	0,00
21	Skic	0,31
22	Sławianowo	0,00
23	Stare Dzierżążno	0,00
24	Stawnica	1,92
25	Święta	0,17
26	Święta I	0,37
27	Wąsosz	0,00
28	Zalesie	0,00
	ŚREDNIA DLA GMINY	0,22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Złotowie

Średnia liczba przestępstw popełnionych w gminie Złotów w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosi 0,22. Problem przestępczości przekraczającej gminną średnią odnotowano w sołectwach: Błękwit, Górzna, Józefowo, Kleszczyna, Krzywa Wieś, Międzybłocie, Nowa Święta, Nowiny, Pieczynka, Skic, Stawnica i Święta I.

W11 – ŚREDNIE WYNIKI SPRAWDZIANÓW SZÓSTOKLASISTY NA TLE WYNIKÓW W POWIECIE

Analizie poddano edukację w szkołach podstawowych, ponieważ dla nich da się wyciągnąć wnioski przestrzenne. Obwody szkolne w gminie Złotów określa UCHWAŁA Nr XXXII/329/13 RADY GMINY ZŁOTÓW z dnia 25 kwietnia 2013 r.:

§ 1. Ustala się następującą sieć publicznych szkół podstawowych i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz granice ich obwodów:

1. Szkoła Podstawowa w Sławianowie, 77-400 Złotów o strukturze organizacyjnej

klas I-VI z oddziałami przedszkolnymi z obwodem obejmującym następujące miejscowości: Sławianowo, Buntowo, Bługowo, Kaczochoy i Sławianówko.

2. Szkoła Podstawowa im. Marii Kilar w Kleszczynie, 77-400 Złotów o strukturze organizacyjnej klas I-VI z oddziałami przedszkolnymi z obwodem obejmującym miejscowości: Kleszczyna, Skic i Rudna.

3. Szkoła Podstawowa im. Tony'ego Halika w Górznej, 77-400 Złotów o strukturze organizacyjnej klas I-VI z oddziałami przedszkolnymi z obwodem obejmującym miejscowości: Górzna, Pieczyn, Nowiny, Stawnica, Dzierżążenko, Stare Dzierżążno, Płosków, Wielatowo, Łopienko, Zalesie i Pieczynek

4. Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Świętej wchodząca w skład Zespołu Szkół nr 2 w Świętej, 77-400 Złotów z klasami I –VI i z oddziałami przedszkolnymi z obwodem obejmującym następujące miejscowości: Święta, Nowa Święta, Wąsosz, Rosochy, Klukowo, Błękwit i Międzybłocie.

5. Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Radawnicy wchodząca w skład Zespołu Szkół nr 1 w Radawnicy, ul. Złotowska 11B , 77-400 Złotów z klasami I-VI i z oddziałami przedszkolnymi z obwodem obejmującym następujące miejscowości: Radawnica, Józefowo, Grodno, Krzywa Wieś, Bielawa, Kamień, Franciszkowo i Nowy Dwór.

Tabela 18 Średnie wyniki sprawdzianów szóstoklasisty na tle wyników w powiecie w roku szkolnym 2015/2016

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	ŚREDNIE WYNIKI SPRAWDZIANÓW SZÓSTOKLASISTY NA TLE WYNIKÓW W POWIECIE
1	Bielawa	33,91
2	Błękwit	58,88
3	Bługowo	59,55
4	Buntowo	59,55
5	Dzierżążenko	58,00
6	Franciszkowo	33,91
7	Górzna	58,00
8	Józefowo	33,91
9	Kamień	33,91
10	Kleszczyna	53,29

11	Klukowo	58,88
12	Krzywa Wieś	33,91
13	Międzybłocie	58,88
14	Nowa Święta	58,88
15	Nowiny	58,00
16	Nowy Dwór	33,91
17	Pieczynek	58,00
18	Płosków	58,00
19	Radawnica	33,91
20	Rudna	53,29
21	Skic	53,29
22	Sławianowo	59,55
23	Stare Dzierżąno	58,00
24	Stawnica	58,00
25	Święta	58,88
26	Święta I	59,55
27	Wąsosz	58,88
28	Zalesie	58,00
	ŚREDNIA DLA POWIATU	56,17

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Złotowie

Wyniki poniżej średniej dla powiatu kształtują się w sołectwach Bielawa, Franciszkowo, Józefowo, Kamień, Kleszczyna, Krzywa Wieś, Nowy Dwór, Radawnica, Rudna i Skic. Mimo, że w pozostałych szkołach wyniki są wyższe od średniej dla powiatu to wydają się, że i tak są stosunkowo niskie i wymagają poprawy.

3.3 IDENTYFIKACJA OBSZARÓW W STANIE KRYZYSOWYM W SFERZE SPOŁECZNEJ

Jako obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym można uznać taki, w którym nastąpiła koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości. Do oceny sytuacji społecznej przyjęto wartości następujących 11 wskaźników:

- (W1) Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.;
- (W2) Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.;
- (W3) Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.;
- (W4) Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.;
- (W5) Liczba osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w 2016 r.

- (W6) Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.;
- (W7) Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.;
- (W8) Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.;
- (W9) Liczba interwencji policji na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.;
- (W10) Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.
- W(11) Średnie wyniki sprawdzianów szóstoklasisty na tle wyników w powiecie w roku szkolnym 2015/2016.

Poniżej zestawiono w tabeli wartości poszczególnych wskaźników. Kolorem niebieskim (podobnie jak w obliczeniach poprzednich podrozdziałów) zaznaczono wartości wskazujące na sytuacje kryzysową.

Tabela 19 Zestawienie wskaźników sfery społecznej

SOŁECTWO/WSKAŹNIK	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	W8	W9	W10	W11	SUMA
Bielawa	12,12	20,21	12,12	6,06	50,00	19,15	7,45	4,26	0,00	0,00	33,91	7
Błękwit	18,26	18,37	2,61	1,30	50,00	2,92	2,92	0,87	3,79	0,29	58,88	3
Bługowo	27,16	26,94	4,94	3,09	62,50	4,06	1,48	0,37	3,69	0,00	59,55	3
Buntowo	23,08	20,91	7,18	2,05	28,57	13,36	12,05	4,56	3,26	0,00	59,55	6
Dzierżążenka	14,53	24,30	5,56	2,56	46,15	5,87	3,07	2,79	2,51	0,00	58,00	0
Franciszkowo	18,92	25,14	7,21	4,50	62,50	21,79	7,26	4,47	7,26	0,00	33,91	7
Górzna	17,76	23,51	9,73	5,60	57,50	13,95	12,54	5,02	4,08	0,56	58,00	7
Józefowo	21,25	19,09	9,38	6,56	70,00	28,42	21,99	4,36	2,90	0,63	33,91	10
Kamień	15,76	18,87	10,87	8,70	80,00	22,64	5,66	2,26	8,30	0,00	33,91	7
Kleszczyna	18,45	21,70	5,83	3,24	55,56	11,70	7,45	2,77	5,53	0,38	53,29	5
Klukowo	15,75	24,00	10,27	6,16	60,00	12,44	7,56	0,44	4,89	0,21	58,88	5
Krzywa Wieś	18,18	24,88	8,33	6,06	72,73	15,02	2,82	1,41	5,63	0,44	33,91	7
Międzybłocie	14,65	22,64	4,04	1,01	25,00	4,05	4,05	2,03	3,72	0,47	58,88	2
Nowa Święta	19,52	21,96	3,59	2,39	66,67	6,20	5,94	1,81	5,17	0,34	58,88	3
Nowiny	21,69	19,44	4,23	1,59	37,50	13,54	9,03	10,42	0,00	0,26	58,00	6
Nowy Dwór	16,13	20,47	7,10	5,16	72,73	7,47	1,66	1,24	3,73	0,23	33,91	7
Pieczynka	17,68	20,27	9,09	6,57	72,22	12,84	9,80	6,76	0,00	0,83	58,00	8
Płasków	20,93	26,03	6,98	2,33	33,33	9,59	6,85	2,74	9,59	0,00	58,00	3
Radawnica	23,53	18,49	5,88	3,84	65,22	10,76	2,86	1,34	4,37	0,00	33,91	5
Rudna	18,75	23,62	5,77	3,81	83,33	28,22	22,09	10,74	3,07	0,00	53,29	5
Skic	24,22	18,05	6,52	4,66	71,43	2,84	1,42	1,22	1,62	0,31	53,29	7
Sławianowo	33,20	17,03	9,49	5,14	54,17	3,89	3,89	1,46	1,70	0,00	59,55	4
Stare Dzierżążno	28,13	19,23	17,19	10,94	63,64	9,62	6,73	5,77	4,81	0,00	58,00	7
Stawnica	25,00	17,45	4,08	2,30	56,25	5,87	4,36	2,85	1,34	1,92	58,00	3
Święta	17,57	23,14	4,11	3,18	77,27	10,23	8,28	5,12	4,26	0,17	58,88	4
Święta I	13,33	13,89	3,70	1,48	40,00	1,67	1,67	0,56	0,00	0,37	59,55	2

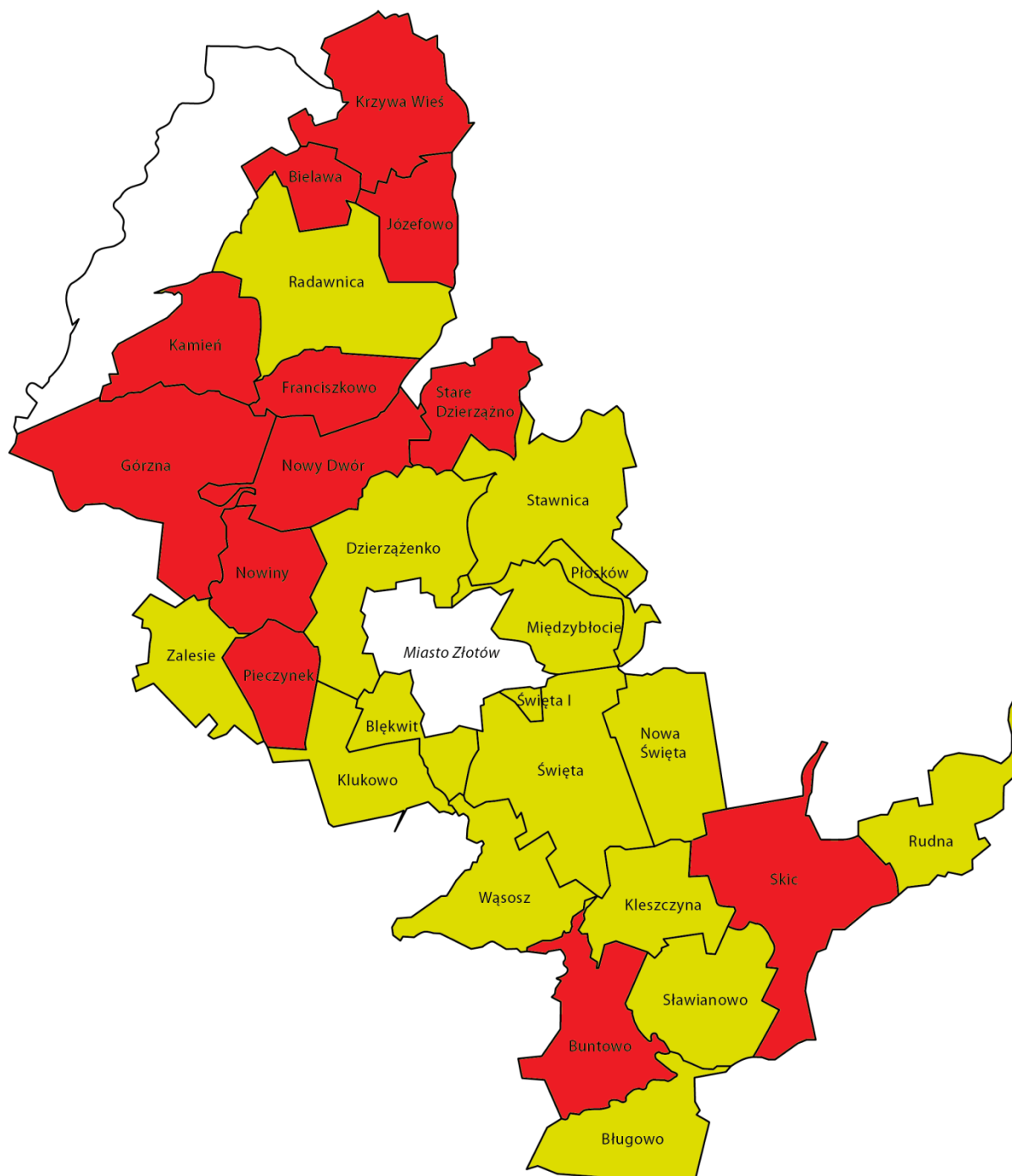

Wąsocz	14,14	16,67	3,03	2,02	66,67	7,25	6,52	5,07	2,90	0,00	58,88	3
Zalesie	19,34	21,78	5,19	1,89	36,36	10,12	7,36	2,15	3,37	0,00	58,00	1

Źródło: opracowanie własne

Przeprowadzona analiza pozwoliła wyznaczyć obszary o największej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych wg liczby wskaźników. Założono, że za obszar spełniający kryterium koncentracji problemów społecznych uznane zostaną te z wcześniej wyznaczonych obszarów, w których na 11 analizowanych wskaźników co najmniej 6 przekracza założone kryteria.

Na tej podstawie wyznaczono obszary znajdujące się w stanie kryzysowym w sferze społecznej. Są to sołectwa: Bielawa, Buntowo, Franciszkowo, Górzna, Józefowo, Kamień, Krzywa Wieś, Nowiny, Nowy Dwór, Pieczynek, Skic, Stare Dzierżąno. Na poniższej mapie zaznaczono je kolorem czerwonym.

Rysunek 3 Obszary w stanie kryzysowym na mapie gminy Złotów
(źródło: opracowanie własne)

Synteza sytuacji w sferze społecznej w Gminie Złotów.

Problemy demograficzne występujące w Gminie Złotów mają duży wpływ na rozwój gospodarczy Gminy. Zmiany w strukturze ludności powodują rozszerzanie problemów ekonomiczno-społecznych. Młodzi i wykształceni ludzie są niezbędni społeczności lokalnej, są oni gwarancją utrzymania i wzrostu popytu na usługi oraz gwarancją rozwoju gminy. Z pewnością Gmina stanie w nadchodzących latach przed problemem wzrostu liczby osób starszych, co z pewnością spowoduje ograniczenie dochodów gminy. Z analizy danych wynika,

że największe problemy koncentrują się w sołectwach Bielawa, Buntowo, Franciszkowo, Górzna, Józefowo, Kamień, Krzywa Wieś, Nowiny, Nowy Dwór, Pieczynek, Skic i Stare Dzierżąno. W ramach diagnozy sfery społecznej i jej podsumowania wyróżniono grupy społeczne, które najbardziej potrzebują wsparcia. Są to na pewno osoby starsze, dzieci i młodzież, a także osoby zagrożone wykluczeniem społecznym z powodu ubóstwa, bezrobocia i występujących w rodzinach zjawiskach patologicznych. Kolejną grupą społeczną, która potrzebuje wsparcia są osoby bezrobotne a w szczególności osoby długotrwale bezrobotne. Należy stworzyć odpowiednie programy aktywizujące. Na podstawie konsultacji społecznych stwierdzono także, że problemem, który występuje w gminie jest niska integracja społeczna mieszkańców. Ich niskie zaangażowanie w sprawy gminy. Niezbędna jest zatem aktywizacja i integracja lokalnej społeczności poprzez stworzenie odpowiednich programów i działań. Kolejnym problemem, który można zauważyć w na zdiagnozowanych obszarach to niski poziom edukacji szczególnie w obwodach szkolnych szkół w Kleszczynie i Radawnicy. Siedziby szkół wprawdzie nie znajdują się w sołectwach wyznaczonych jako kryzysowe jednak sołectwa Bielawa, Franciszkowo, Józefowo, Kamień, Krzywa Wieś, Nowy Dwór i Skic znajdują się w ich obwodach szkolnych. W szkołach tych powinno zorganizować się dodatkowe zajęcia wyrównawcze, powinna zostać zapewniona specjalistyczna pomoc uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, można m. in. doposażyć sale komputerowe w celu lepszego przygotowania uczniów do przyszłego wejścia na rynek pracy.

3.4 ZASIĘGI PRZESTRZENNE OBSZARÓW REWITALIZACJI

Diagnoza stanu została przeprowadzona w trzech etapach. Pierwszym z nich była analiza wskaźnikowa zjawisk społecznych na terenie Gminy Złotów, prowadząca do wskazania obszarów gminy znajdujących się w stanie kryzysowym. Celem prac w drugim etapie było wyznaczenie obszarów zdegradowanych. Przeprowadzono analizę wskaźnikową zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych, pozwalających na diagnozę stanu i delimitację obszarów zdegradowanych z wykorzystaniem metod statystycznych i prezentacji kartograficznej. W ostatnim etapie skoncentrowano się na wskazaniu obszaru rewitalizacji. Obszar zidentyfikowany w wyniku przeprowadzonej analizy stanowi najbardziej problemową część gminy, w granicach której podejmowane będą przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku wystąpienia na nim co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz нефункционowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz przynajmniej jednego negatywnego zjawiska z obszaru gospodarczego, środowiskowego, przestrzenno-funkcjonalnego lub technicznego.

3.4.1 SFERA GOSPODARCZA

W12 – LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM WYZNACZONYCH OBSZARÓW

Dobrze rozwinięta sfera działalności gospodarczej jest uzależniona od potencjału kapitału ludzkiego, lokalizacji oraz wsparcia lokalnych władz. Analiza podmiotów gospodarczych została pokazana poprzez wskaźnik – **Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów**. Duża liczba aktywnych podmiotów gospodarczych zapewnia miejsca pracy oraz zwiększa atrakcyjność obszaru jako miejsca do życia. Aktywność gospodarcza jest kluczowym wskaźnikiem, gdyż ma wpływ na wiele

wskaźników społecznych np. bezrobocie. Wskaźnik odzwierciedla, które jednostki są atrakcyjne pod względem prowadzenia działalności gospodarczej. Diagnoza stanu w odniesieniu do liczby podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na liczbę mieszkańców w wieku produkcyjnym w jednostkach urbanistycznych, będących w stanie kryzysowym została przedstawiona w poniższej tabeli. Tylko w sołectwie Górzna wskaźnik nie pokazuje sytuacji kryzysowej.

Tabela 20 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM WYZNACZONYCH OBSZARÓW
1	Bielawa	1,52
2	Buntowo	3,59
3	Franciszkowo	5,41
4	Górzna	8,52
5	Józefowo	5,31
6	Kamień	5,98
7	Krzywa Wieś	7,58
8	Nowiny	4,76
9	Nowy Dwór	8,39
10	Pieczynek	5,05
11	Skic	3,11
12	Stare Dzierżąno	7,81
	ŚREDNIA DLA GMINY	8,46

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Złotowie

W13 – LICZBA WYREJSTROWANYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM WYZNACZONYCH OBSZARÓW W LATACH 2012-2016

Kolejnym wskaźnikiem, który wykorzystano, aby przeanalizować sytuację w sferze gospodarczej jest liczba wyrejstrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów. Analizie poddano lata 2012-2016. Z nich wyciągnięto średnią wyrejstrowywanych podmiotów dla każdego z obszarów wcześniej wyznaczonych jako kryzysowe i dopiero tę wartość użyto we wskaźniku.

Tabela 21 Liczba wyrejstrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w latach 2012-2016 r.

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM WYZNACZONYCH OBSZARÓW
1	Bielawa	0,00
2	Buntowo	0,21
3	Franciszkowo	0,18
4	Górzna	0,24
5	Józefowo	0,19

6	Kamień	0,00
7	Krzywa Wieś	0,30
8	Nowiny	0,11
9	Nowy Dwór	0,39
10	Pieczyniek	0,20
11	Skic	0,12
12	Stare Dzierżąno	1,25
	ŚREDNIA DLA GMINY	0,24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Złotowie

Najgorzej sytuacja przedstawia się w sołectwach Górzna, Krzywa Wieś, Nowy Dwór i Stare Dzierżąno.

Założono, że za obszar spełniający kryterium koncentracji problemów w sferze gospodarczej uznane zostaną te z wcześniej wyznaczonych obszarów, w których na 2 analizowane wskaźniki co najmniej 1 przekracza założone kryteria.

Większość terenów wiejskich, jeśli chodzi o poziom przedsiębiorczości wypada poniżej średniej dla Gminy. Należy jednak zwrócić uwagę, że nie wzięto tu do obliczeń gospodarstw rolnych. Pośrednią przesłanką dla stwierdzenia niskiego poziomu przedsiębiorczości na danym obszarze mogą być w szczególności liczne oferty najmu lokali na działalność gospodarczą nie znajdujące przez długi czas najemców lub po prostu lokale-pustostany pozostające przez dłuższy czas bez użytkownika. Jedno i drugie zjawisko – szczególnie jeśli współwystępują oba na raz w znacznym nasileniu – to pośrednia przesłanka dla stwierdzenia niskiego poziomu przedsiębiorczości. Podobnie przedstawia się sytuacja z nieruchomościami i lokalami które na omawianym obszarze są pustostanami i pozostają nieużytkowane, jednak nie są wystawione do wynajmu, prawdopodobnie ze względu na bardzo zły stan techniczny. Dużą ilość takich obiektów na danym terenie można odczytywać jako brak gotowości rynku do poniesienia nakładów na ich remonty w celu uruchomienia w nich działalności gospodarczej. Obserwacja w terenie ujawnia, że znajdująca się w miejscowości Nowiny świetlica wiejska zajmuje stary, historyczny budynek, który świetnie nadaje się do pełnienia swojej funkcji centrum wsi, niemniej wymaga remontu i dobrego zagospodarowania przestrzeni. Budynek ten odpowiednio zagospodarowany mógłby posłużyć mieszkańcom dając miejsca pracy oraz służyć jako miejsce, gdzie odbywają się różnego rodzaju warsztaty tematyczne, szkolenia zajęcia dla dzieci, młodzieży i seniorów czy też zajęcia aktywizujące mieszkańców.

Konieczne jest zwiększenie aktywności gospodarczej mieszkańców w celu wzrostu lokalnego rynku pracy. Najważniejsze problemy gospodarcze na wyznaczonych obszarach kryzysowych to:

- większość podmiotów to małe firmy, mikroprzedsiębiorstwa,
- brak zainteresowania gminą przez inwestorów strategicznych,
- brak pracy dla ludzi młodych i wykształconych,
- brak aktywności społecznej w kierunku otwierania własnych przedsiębiorstw,
- duża liczba wyrejestrowanych przedsiębiorstw szczególnie w Obszarze Nowy Dwór.

3.4.2 SFERA ŚRODOWISKOWA

Ze względu na brak możliwości pozyskania danych, dzięki którym można wyznaczyć odpowiednie wskaźniki sferę środowiskową zdiagnozowano na podstawie spotkań z mieszkańcami, ich opinii oraz na podstawie dokumentów gminy Złotów. W ten sposób wyznaczono wskaźnik jakościowy.

W14 – WSKAŹNIK JAKOŚCIOWY OPISUJĄCY SFERĘ ŚRODOWISKOWĄ NA PODSTAWIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH, A TAKŻE SPOTKAŃ ROBOCZYCH ZESPOŁU DS. REWITALIZACJI, PRZEPROWADZONYCH WIZJI LOKALNYCH ORAZ DOSTĘPNYCH DANYCH STATYSTYCZNYCH¹⁴

Stan środowiska naturalnego gminy Złotów jest bardzo dobry. Jej całe terytorium znajduje się w dorzeczu Noteci, a pośrednio Warty. Lasy zajmują ok. 70 km² co stanowi 24% powierzchni gminy. Przez gminę przepływają: Głomia, Łobżonka i Kocunia oraz graniczna Gwda. Główną rzeką jest Głomia. Na terenie gminy Złotów znajduje się 10 jezior, z których największymi są: jezioro Sławianowskie Wielkie (277,6 ha) oraz jezioro Zaleskie (186,13 ha). Jeziorność gminy wynosi 2%. Gmina graniczy z jeziorem Śmiardówka w okolicy miejscowości Nowa Święta oraz od pn.-wsch. strony z Zalewem Jastrowskim i Zalewem Grudniańskim.

Niska emisja na terenie obszarów wyznaczonych jako kryzysowe związana jest z indywidualnymi środkami ciepłowniczymi w gospodarstwach domowych, które w przeważającej ilości wykorzystują jako źródło energii węgiel kamienny. Spala się w nich także różnego rodzaju materiały odpadowe, w tym odpady komunalne, które mogą być źródłem emisji dioksyn, ponieważ proces spalania jest niepełny i zachodzi w niższych temperaturach. Głównymi zanieczyszczeniami powietrza są dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla i pył.

¹⁴ Wyznaczono na podstawie konsultacji i Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Złotów, Strategii Rozwoju Gminy Złotów na lata 2016-2025, Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Złotów na lata (2012) 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020

Źródło emisji zanieczyszczeń do powietrza stanowi działalność przemysłowa zakładów produkcyjnych i usługowych funkcjonujących na terenie gminy Złotów. Na wyznaczonych obszarach nie znajdują się żadne podmioty gospodarcze odpowiedzialne za emisję zanieczyszczeń z tego. Zgodnie z informacją udzieloną przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego na terenie obszarów wyznaczonych jako kryzysowe nie ma instalacji wymagających zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych.

Kolejnym czynnikiem decydującym o stanie jakości powietrza jest emisja komunikacyjna. Zanieczyszczenia komunikacyjne (tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły z metalami ciężkimi) pogarszają jakość powietrza atmosferycznego oraz wpływają na wzrost stężenia ozonu w troposferze. Ponadto mniejsze znaczenie ma również zapylenie powstające na skutek zużywania się podzespołów pojazdów np. ścierania się opon czy klocków hamulcowych oraz zużywania się nawierzchni dróg. Średniodobowy ruch samochodowy na odcinku drogi nr 189, relacji Jastrowie – Złotów – Więcbork na terenie Gminy (ok. 13 km długości) wyniósł 7.407. Droga ta przebiega przez sołectwa Górzna, Nowy Dwór, Nowiny i Kamień.

W zakresie ograniczenia uciążliwości hałasu na terenie wyznaczonych obszarów konieczna jest rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej. Działania w tym zakresie dotyczą zarówno poprawy stanu technicznego, jak i bezpieczeństwa transportu (stan techniczny i oznakowanie dróg), oświetlenia ulicznego, izolacji hałasu poprzez np. tworzenie pasów zieleni ochronnej wzdłuż szlaków komunikacyjnych, powstawanie infrastruktury około drogowej (parkingi, zatoki, ścieżki rowerowe itp.).

Do oceny jakości powietrza na wyznaczonych obszarach pod kątem ochrony zdrowia wykorzystano pomiary wykonywane na terenie powiatu, klasyfikację na zasadzie analogii – pomiary substancji wykonane na innych stanowiskach pomiarowych w strefie wielkopolskiej oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości otrzymane w roku 2014 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomu celu długoterminowego pozwoliły na zakwalifikowanie powiatu do poniższych klas:

- do klasy A – dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu PM_{2,5} oraz metali oznaczanych w pyle PM₁₀ i ozonu,
- do klasy C – ze względu na wynik oceny pyłu PM₁₀ i benzo(a)pirenu oznaczanego w pyle PM₁₀.

Wartości otrzymane w roku 2014 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomu celu długoterminowego pod kątem ochrony roślin pozwoliły na zaklasyfikowanie powiatu do klasy A zarówno pod względem dwutlenku siarki, i tlenków azotu, jaki i ze względu na wynik oceny ozonu.

W zakresie gospodarki odpadami należy w dalszym ciągu podnosić świadomość ekologiczną mieszkańców poszczególnych obszarów wyznaczonych jako kryzysowe jak i całej Gminy w celu właściwego gospodarowania odpadami oraz podnoszenie skuteczności selektywnego zbierania odpadów poprzez rozwój selektywnej zbiórki odpadów w systemie pojemnikowym i workowym, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów biodegradowalnych, wielkogabarytowych i niebezpiecznych.

Na terenach sołectw Nowy Dwór, Józefowo, Nowiny, Górzna, Stare Dzierżążno, Skic i Buntowo znajdują się sale wiejskie, które wymagają przede wszystkim remontu i termomodernizacji w celu zapewnienia efektywności energetycznej budynków. Mogą one potem służyć mieszkańcom jako miejsca spotkań i integracji, mogą zostać wykorzystane do przeprowadzania zajęć warsztatowych dla dzieci, młodzieży i seniorów, mogą odbywać się w nich szkolenia i kursy aktywizujące lokalną społeczność.

Jako obszary w stanie kryzysowym w sferze środowiskowej wskazuje się sołectwa Nowy Dwór, Józefowo, Nowiny, Górzna, Stare Dzierżążno, Skic i Buntowo. Uznano po konsultacjach z zespołem ds. rewitalizacji, że właśnie te obszary wymagają największej liczby działań związanych z poprawą w sferze środowiskowej – głównie chodzi o termomodernizację sal wiejskich. Dzięki temu z pewnością poprawi się ich efektywność energetyczna, energia będzie wykorzystywana w sposób racjonalny, spadną koszty opłat eksploatacyjnych. Zespół uznał, że poprawa jakości użytkowania sal będzie korzystna także dla działań związanych z poprawą sytuacji w sferze społecznej i gospodarczej. Również budynki mieszkalne (nie tylko gminne) wymagają termomodernizacji a także wymiany źródeł ciepła. W tym celu można organizować różne edukujące, lokalną społeczność zajęcia, informujące mieszkańców np. o tym jak pozyskać środki finansowe na te ekologiczne działania.

3.4.3 SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Sfera przestrzenno-funkcjonalna odgrywa istotną rolę w ocenie komfortu jakości życia mieszkańcom danego obszaru. W celu oceny sytuacji przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej Gminy Złotów diagnozie poddano następujące obszary:

- gminna infrastruktura społeczna,
- stan techniczny obiektów budowlanych,

Ze względu na brak możliwości pozyskania większej ilości danych, dzięki którym można wyznaczyć większą liczbę odpowiednich wskaźników sferę przestrzenno-funkcjonalną zdiagnozowano na podstawie jednego wskaźnika ilościowego (dostępność placówek oświatowych i gminnych obiektów kulturalnych i sportowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców) i jednego wskaźnika jakościowego wyznaczonego na podstawie spotkań z mieszkańcami, ich opinii oraz na podstawie dokumentów strategicznych gminy Złotów.

W15 – LICZBA PLACÓWEK OŚWIATOWYCH, GMINNYCH OBIEKTÓW KULTURALNYCH I SPORTOWYCH W WYZNACZONYCH OBSZARACH W PRZELICZENIU NA 100 MIESZKAŃCÓW

Ze względu na istotność kwestii zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie oświaty i kultury, na potrzeby diagnozy w odniesieniu do infrastruktury społecznej, przyjęto wskaźnik dostępności placówek oświatowych i gminnych obiektów kulturalnych i sportowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców danej jednostki urbanistycznej

Tabela 22 Liczba placówek oświatowych, gminnych obiektów kulturalnych i sportowych w wyznaczonych sołectwach w przeliczeniu na 100 mieszkańców

LP.	SOŁECTWO (OBSZAR)	LICZBA PLACÓWEK OŚWIATOWYCH, GMINNYCH OBIEKTÓW KULTURALNYCH I SPORTOWYCH W WYZNACZONYCH OBSZARACH NA 100 MIESZKAŃCÓW
1	Bielawa	2,13
2	Buntowo	0,98
3	Franciszkowo	1,12
4	Górzna	1,10
5	Józefowo	0,62
6	Kamień	1,13
7	Krzywa Wieś	1,41
8	Nowiny	1,74
9	Nowy Dwór	0,83
10	Pieczyniek	1,69
11	Skic	1,22
12	Stare Dzierżąno	2,88
	ŚREDNIA DLA GMINY	1,04

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Złotowie

Pod względem dostępności do obiektów oświatowych, kulturalnych i sportowych na obszarach kryzysowych sytuacja najgorzej prezentuje się w sołectwie Buntowo, Józefowo i Nowy Dwór.

W16 – WSKAŹNIK JAKOŚCIOWY OPISUJĄCY SFERĘ PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNĄ NA PODSTAWIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH, A TAKŻE SPOTKAŃ ROBOCZYCH ZESPOŁU DS. REWITALIZACJI, PRZEPROWADZONYCH WIZJI LOKALNYCH ORAZ DOSTĘPNYCH DANYCH STATYSTYCZNYCH¹⁵

Inną sprawą jest jednak stan techniczny wyżej wymienionych obiektów. Modernizacji wymagają przede wszystkim świetlice wiejskie w miejscowościach Nowy Dwór, Józefowo, Nowiny, Górzna, Stare Dzierżążno, Skic i Buntowo. W związku z powyższym istnieje znaczny potencjał zaoszczędzenia energii cieplnej w budownictwie poprzez zastosowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Jednym z możliwych działań do podjęcia jest termomodernizacja, prowadząca do zwiększenia efektywności wykorzystania energii finalnej, a co za tym idzie do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych. Przedsięwzięcia termomodernizacyjne obejmują: ulepszenia, w wyniku których następuje zmniejszenie zapotrzebowania na energię dostarczaną na potrzeby ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej oraz ogrzewania do budynków, ulepszenia, w wyniku których następuje zmniejszenie strat energii pierwotnej w lokalnych sieciach ciepłowniczych oraz zasilających je lokalnych źródłach ciepła, wykonanie przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła, w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła, w wyniku czego następuje zmniejszenie kosztów pozyskania ciepła dostarczanego do budynków, całkowita lub częściowa zamiana źródeł energii na źródła odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji.

Szczegółowy opis konsultacji, dzięki którym został wyznaczony m.in. ten wskaźnik znajduje się w rozdziale 9.

---

¹⁵ Wyznaczono na podstawie konsultacji i Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Złotów, Strategii Rozwoju Gminy Złotów na lata 2016-2025

Rozwój gminy zależy także od umiejętności gospodarowania zasobami i od tego, jak władze gminy będą wykorzystywały swoje mocne strony w tym zakresie. Infrastruktura społeczna obejmuje zadania z zakresu oświaty, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, kultury i sportu, niezbędne do funkcjonowania lokalnej społeczności.

W gminie funkcjonują:

- Szkoła Podstawowa im. Tony'ego Halika w Górznej z oddziałem przedszkolnym;
- Szkoła Podstawowa im. Marii Kilar w Kleszczynie z oddziałami przedszkolnymi;
- Szkoła Podstawowa w Sławianowie z oddziałem przedszkolnym;
- Zespół Szkół nr 1 w Radawnicy w skład, którego wchodzi Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy z oddziałem przedszkolnym w Radawnicy i Gimnazjum Publiczne nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Radawnicy;
- Zespół Szkół nr 2 w Świętej w skład, którego wchodzi Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej z oddziałem przedszkolnym w Świętej i Gimnazjum Publiczne nr 2 im. Jana Pawła II w Świętej.

Na terenie gminy Złotów funkcjonują 2 zakłady opieki zdrowotnej w Kleszczynie i Radawnicy oraz apteka w Radawnicy. Mieszkańcy gminy Złotów mogą również korzystać ze specjalistycznej opieki zdrowotnej w Szpitalu Powiatowym w Złotowie.

Krzewieniem kultury w gminie Złotów zajmuje się samorządowa instytucja kultury o nazwie Biblioteka Publiczna Gminy Złotów im. Bolesława Domańskiego z siedzibą w Radawnicy. Działalność kulturalna prowadzona jest przy współpracy ze szkołami, OSP, stowarzyszeniami, Kołami Gospodyń Wiejskich, czy Radami Sołectkimi. Również Urząd Gminy wychodzi z licznymi inicjatywami kulturalnymi m.in. organizacją dożynek gminnych, wspieraniem inicjatyw lokalnych w sołectwach oraz dofinansowuje działalność organizacji pozarządowych.

Na terenach sołectw Nowy Dwór, Józefowo, Nowiny, Górzna, Stare Dzierżążno, Skic i Buntowo znajdują się sale wiejskie, które wymagają przede wszystkim remontu. Ich stan techniczny wymaga zdecydowanych działań modernizacyjnych, aby sale mogły służyć mieszkańcom.

W Gminie Złotów za teren zdegradowany pod względem przestrzennym można uznać właśnie wyżej wymienione sołectwa, gdzie konieczne jest przeprowadzenie działań naprawczych – rewitalizacyjnych. Dysfunkcje te dotyczą:

- braku przestrzeni ogólnodostępnych dla mieszkańców,

- niedostosowania obiektów (świetlice) w miejscach trudno dostępnych komunikacyjnie i gdzie występują bariery architektoniczne i komunikacyjne,
- stanu technicznego budynków oraz ich niskiej efektywności energetycznej.

W efekcie sołectwa te są mało funkcjonalne i przyjazne dla mieszkańców. Zauważane są problemy generowane przede wszystkim przez niedostatki infrastrukturalne, których genezy należy upatrywać w niezapewnieniu poszczególnym obszarom właściwych i koniecznych elementów.

Mieszkańcy wskazali w ankietach (potwierdził to także zespół ds. rewitalizacji), że w gminie brakuje mieszkań socjalnych. Istnieją potencjały w kierunku poprawy sytuacji. W sołectwie Święta I znajduje się budynek biurowy gospodarstwa ogrodniczego, który może zostać przerobiony na mieszkania socjalne, których jest w gminie deficyt. Sołectwa Święta I nie uznano za sołectwo znajdujące się w kryzysie w sferze społecznej. Jednak wykorzystanie znajdującego się tam budynku do budowy mieszkań socjalnych z pewnością poprawi sytuację w innych uznanych za kryzysowe obszarach gminy.

Mieszkańcy wskazują także na zniszczone i zaniedbane miejsca (szczególnie w sołectwach Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic, Stare Dzierżąno), które można wykorzystać pod budowę miejsc rekreacji (takich jak siłownie zewnętrzne, nowe ławki w alejkach czy też zadbanie o zieleń).

Założono, że za obszar spełniający kryterium koncentracji problemów w sferze przestrzennie-funkcjonalnej uznane zostaną te z wcześniej wyznaczonych obszarów, w których na 2 analizowane wskaźniki co najmniej 1 przekracza założone kryteria.

Po powyższej analizie uznano, że sołectwa Bielawa, Nowy Dwór, Józefowo, Nowiny, Górzna, Stare Dzierżąno, Skic i Buntowo znajdują się w stanie kryzysowym w sferze przestrzennie-funkcjonalnej.

3.4.4 SFERA TECHNICZNA

Ze względu na brak możliwości pozyskania danych, dzięki którym można wyznaczyć odpowiednie wskaźniki sferę techniczną zdiagnozowano na podstawie spotkań z mieszkańcami, ich opinii oraz na podstawie dokumentów strategicznych gminy Złotów.

W17 – WSKAŹNIK JAKOŚCIOWY OPISUJĄCY SFERĘ TECHNICZĄ NA PODSTAWIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH, A TAKŻE SPOTKAŃ ROBOCZYCH ZESPOŁU DS. REWITALIZACJI, PRZEPROWADZONYCH WIZJI LOKALNYCH ORAZ DOSTĘPNYCH DANYCH STATYSTYCZNYCH¹⁶

W Gminie Złotów dominującą formą zabudowy jest zabudowa mieszkaniowa. Obok niej funkcjonują obiekty handlowe, usługowe, budynki administracji publicznej oraz inne obiekty użyteczności publicznej, obiekty sakralne, zabudowa przemysłowa. Na obszarach wiejskich gminy osadnictwo cechuje się znacznym stopniem rozproszenia. Zabudowa mieszkaniowa zagrodowa i jednorodzinna ukształtowała się w oparciu o dostępność komunikacyjną oraz wartości naturalne środowiska przyrodniczego, głównie w postaci zwykłych siedlisk przydrożnych. Zabudowa zagrodowa, jednorodzinna grupuje się tworząc wsie – ulice. Dominuje tu budownictwo niskie, charakterystyczne dla osadnictwa wiejskiego zarówno pod względem formy, jak i funkcji, tj. budynek mieszkalny jednorodzinny wraz z towarzyszącą zabudową związaną z działalnością gospodarczą mieszkańców (zabudowa zagrodowa). Do wielu miejscowości w tym do sołectw z obszarów kryzysowych prowadzą drogi, które są w bardzo złym stanie technicznym i wymagają modernizacji wraz z całą infrastrukturą okołodrogową. Z kolei w miejscowości Święta I znajduje się budynek biurowy gospodarstwa ogrodniczego, który może zostać przerobiony na mieszkania socjalne, których jest w gminie deficyt. Sołectwo to wprawdzie znajduje się poza obszarem kryzysowym w sferze społecznej, ale budowa tam mieszkań socjalnych mogłaby pomóc rozwiązać problemy mieszkaniowe innych sołectw (w tym tych znajdujących się w stanie kryzysowym w sferze społecznej). W sołectwach Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo i Nowiny bardzo duża liczba osób korzysta ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu ubóstwa. Można uznać, że część z tych osób mogłaby skorzystać z nowych mieszkań socjalnych w sołectwie Święta I. To z pewnością poprawiłoby ich sytuację i liczba osób korzystających z pomocy GOPS mogłaby ulec zmniejszeniu. W miejscowościach Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic, Stare Dzierżąno istnieją tereny przeznaczone do rekreacji. Jednak ich aktualny stan (zniszczone ławki, zaniedbane alejki i zieleń) nie zachęcają do ich użytkowania.

Szczegółowy opis konsultacji, dzięki którym został wyznaczony m.in. ten wskaźnik znajduje się w rozdziale 9.

---

¹⁶ Wyznaczono na podstawie konsultacji i Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Złotów, Strategii Rozwoju Gminy Złotów na lata 2016-2025

Po powyższej analizie uznano, że sołectwa Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic, Stare Dzierżąno znajdują się w kryzysie w sferze technicznej.

3.5 DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym pod względem występowania negatywnych zjawisk społecznych, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Do uznania obszaru gminy jako zdegradowanego konieczna jest diagnoza stanu w zakresie sytuacji gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Przyjęto następujące wskaźniki delimitacyjne:

Tabela 23 Wskaźniki użyte do oceny sfery środowiskowej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej

WSKAŹNIK		SFERA
Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów	W12	gospodarcza
Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów	W13	gospodarcza
Wskaźnik jakościowy opisujący sferę środowiskową na podstawie konsultacji społecznych, a także spotkań roboczych Zespołu ds. rewitalizacji, przeprowadzonych wizji lokalnych oraz dostępnych danych statystycznych	W14	środowiskowa
Liczba placówek oświatowych, gminnych obiektów kulturalnych i sportowych w jednostkach urbanistycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	W15	przestrzenno-funkcjonalna
Wskaźnik jakościowy opisujący sferę przestrzenno-funkcjonalną na podstawie konsultacji społecznych, a także spotkań roboczych Zespołu ds. rewitalizacji, przeprowadzonych wizji lokalnych oraz dostępnych danych statystycznych	W16	przestrzenno-funkcjonalna
Wskaźnik jakościowy opisujący sferę techniczną na podstawie konsultacji społecznych, a także spotkań roboczych Zespołu ds. rewitalizacji, przeprowadzonych wizji lokalnych oraz dostępnych danych statystycznych	W17	techniczna

Źródło: opracowanie własne

Poniżej zestawiono w tabeli wartości poszczególnych wskaźników. Kolorem niebieskim zaznaczono wartości wskazujące na sytuację kryzysową. Oprócz tego dla sfery środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy wskaźniku jakościowym (W14, W16 i W17) zaznaczono czy występują problemy w danych sferach (TAK – występują, NIE – nie występują).

Uznano, że stan kryzysowy występuje, w poszczególnych sferach, gdy przynajmniej jeden (o ile jest więcej) ze wskaźników wskazuje na taki stan.

Tabela 24 Zestawienie wskaźników sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej

SOŁECTWO/WSKAŹNIK	W12	W13	W14	W15	W16	W17
SFERA	GOSPODARCZA	ŚRODOWISKOWA	PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	TECHNICZNA		
Bielawa	1,52	0,00		2,13	TAK	TAK
Buntowo	3,59	0,21	TAK	0,98	TAK	TAK
Franciszkowo	5,41	0,18		1,12		
Górzna	8,52	0,24	TAK	1,10	TAK	TAK
Józefowo	5,31	0,19	TAK	0,62	TAK	TAK
Kamień	5,98	0,00	TAK	1,13		
Krzywa Wieś	7,58	0,30		1,41		
Nowiny	4,76	0,11	TAK	1,74	TAK	TAK
Nowy Dwór	8,39	0,39	TAK	0,83	TAK	TAK
Pieczynek	5,05	0,20		1,69		
Skic	3,11	0,12	TAK	1,22	TAK	TAK
Stare Dzierżążno	7,81	1,25	TAK	2,88	TAK	TAK

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie przeprowadzonych analiz wyznaczono **obszary zdegradowane** na terenie Gminy Złotów, w których oprócz negatywnych zjawisk społecznych, zdiagnozowano występowanie negatywnych zjawisk w co najmniej jeden ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Przedstawia to poniższa tabela.

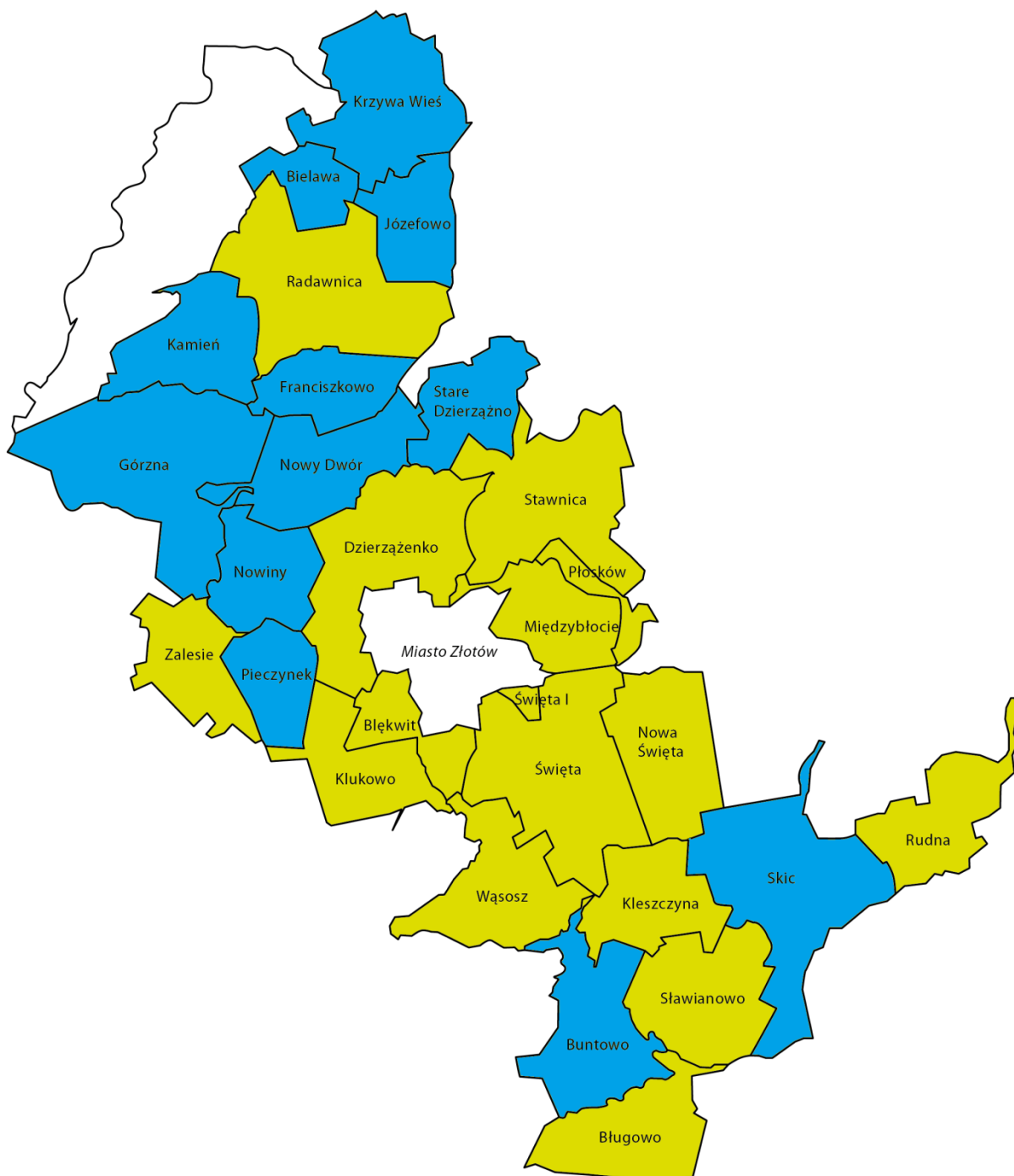
Tabela 25 Zestawienie zdiagnozowanych negatywnych zjawisk wskaźników sfery społecznej

SOŁECTWO/SFERA	SPOŁECZNA	GOSPODARCZA	ŚRODOWISKOWA	PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	TECHNICZNA	KWALIFIKACJA DO OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
Bielawa	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK	TAK
Buntowo	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Franciszkowo	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	TAK
Górzna	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Józefowo	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Kamień	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE	TAK
Krzywa Wieś	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	TAK
Nowiny	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Nowy Dwór	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Pieczynek	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	TAK
Skic	TAK	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK
Stare Dzierżążno	TAK	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK

Źródło: opracowanie własne

Rozmieszczenie przestrzenne obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Złotów przedstawia poniższa mapa.

Rysunek 4 Obszary zdegradowane w Gminie Złotów
(źródło: opracowanie własne)

Diagnoza stanu posłużyła do wyznaczenia obszarów zdegradowanych w Gminie Złotów, które mają zostać objęte „Programem rewitalizacji dla Gminy Złotów”. Łączna liczba mieszkańców i powierzchnia obszarów zdegradowanych została zestawiona w tabeli poniżej.

Tabela 26 Liczba mieszkańców i powierzchnia obszarów zdegradowanych

LP.	SOŁECTWO/SFERA	LICZBA MIESZKAŃCÓW	POWIERZCHNIA [km ²]
1.	Bielawa	94	4,17
2.	Buntowo	307	10,76
3.	Franciszkowo	179	6,32
4.	Górzna	638	19,85
5.	Józefowo	482	6,88
6.	Kamień	265	9,04
7.	Krzywa Wieś	213	12,5
8.	Nowiny	288	7,31
9.	Nowy Dwór	241	10,08
10.	Pieczyniek	296	5,04
11.	Skic	493	16,86
12.	Stare Dzierżąno	104	7,18
	SUMA	3.600	115,99

Źródło: Urząd Gminy w Złotowie

3.6 OBSZARY REWITALIZACJI

Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji (art. 10 ustawy). Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Do obszaru rewitalizacji wskazano tereny, na których wystąpiła największa koncentracja negatywnych zjawisk w największej liczbie sfer. Z tego, między innymi powodu, zrezygnowano z sołectw Franciszkowo, Kamień, Krzywa Wieś i Pieczyniek.

Na wyznaczonych obszarach zdegradowanych Gminy Złotów mieszka 37,23% mieszkańców, a ich powierzchnia stanowi 37,95% łącznej powierzchni gminy. Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonej wyżej diagnozy stanu oraz badań ilościowych i jakościowych sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej w Gminie Złotów, a także oczekiwania i potrzeby lokalnej społeczności wyrażone w ankietach i podczas konsultacji oraz zamierzenia strategiczne rozwoju gminy, wyrażone w „Strategii Rozwoju Gminy Złotów na lata 2016-2025”, pozwoliły na wyodrębnienie obszaru rewitalizacji na terenie gminy, który cechuje się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów. Zgodnie z „Zasadami programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+”

wykorzystano dodatkowe analizy, ankiety i wywiady pogłębione z interesariuszami Programu w celu określenia obszaru, mającego istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy, a który powinien zostać objęty procesem rewitalizacji. Zapisy Strategii Rozwoju Gminy Złotów na lata 2016-202, które pozwoliły na określenie obszaru rewitalizacji to przede wszystkim zapisy analizy SWOT, diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej oraz założenia następujących celów strategicznych:

- Gmina Złotów dobrym miejscem do zamieszkania,
- Gmina Złotów z aktywnym społeczeństwem obywatelskim.

Przy wyznaczaniu powierzchni obszaru rewitalizowanego kierowano się ustaleniami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Uwzględniono powierzchnie:

- Tereny zabudowy wielorodzinnej;
- Tereny mieszkaniowo-usługowe;
- Tereny zabudowy jednorodzinnej/zagrodowej;
- Tereny usług publicznych;
- Obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej;
- Obszary rozwoju zabudowy letniskowo-rekreacyjnej;
- Obszary rozwoju zabudowy zagrodowej;
- Obszary rozwoju usług.

Wykluczono obszary lasów, użytków rolnych i nieużytków.

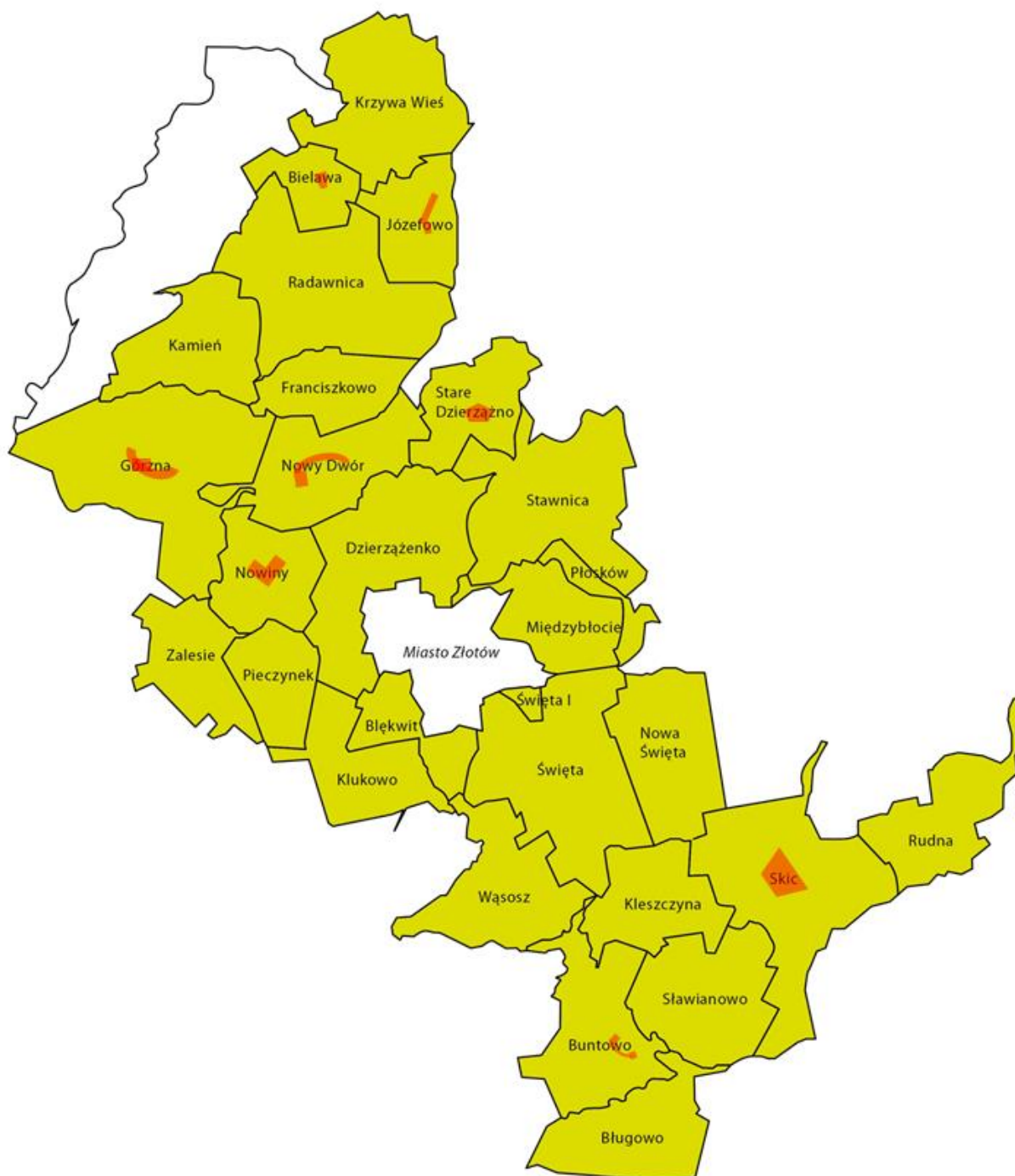
Tabela 27 Liczba mieszkańców i powierzchnia wyznaczonych obszarów rewitalizacji

LP.	SOŁECTWO/SFERA	LICZBA MIESZKAŃCÓW	POWIERZCHNIA [km ²]
1.	Bielawa	94	0,081689
2.	Buntowo	307	0,286003
3.	Górzna	638	0,6999
4.	Józefowo	482	0,351929
5.	Nowiny	288	0,288907
6.	Nowy Dwór	241	1,12
7.	Skic	493	0,30859
8.	Stare Dzierżąno	104	0,124536
	SUMA	2.647	3,261554
	UDZIAŁ	28,11%	1,11%

Źródło: Urząd Gminy w Złotowie

Poniżej zaprezentowano obszar rewitalizacji. Zgodnie z wcześniejszą informacją jako podstawę przyjęto uchwałę nr VIII/66/11 Rady Gminy Złotów z dnia 26 maja 2011 roku przyjmującą

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Złotów. Jest to decyzja niezbędna, nakierowana myśleniem na przyszłość. Zdegradowane tereny wiosek przeznaczonych do rewitalizacji powinny uwzględniać także stan przyszły, a właśnie taki opisany jest w Studium. Ze Studium wzięto także powierzchnie obszarów przeznaczonych do rewitalizacji.

Rysunek 5 Schematyczna prezentacja obszaru rewitalizowanego na mapie gminy Złotów
(źródło: opracowanie własne)

Poniżej przedstawiono na szczegółowych mapkach obszary rewitalizacji poszczególnych sołectw.

Na kolejnych mapkach zaprezentowano obszary rewitalizacji dla poszczególnych sołectw.

Rysunek 6 Mapka rewitalizowanego obszaru sołectwa Bielawa
(źródło: Urząd Gminy Złotów)

Rysunek 7 Mapka rewitalizowanego obszaru sołectwa Buntowo
(źródło: Urząd Gminy Złotów)

Rysunek 8 Mapa rewitalizowanego obszaru sołectwa Górzna
(źródło: Urząd Gminy Złotów)

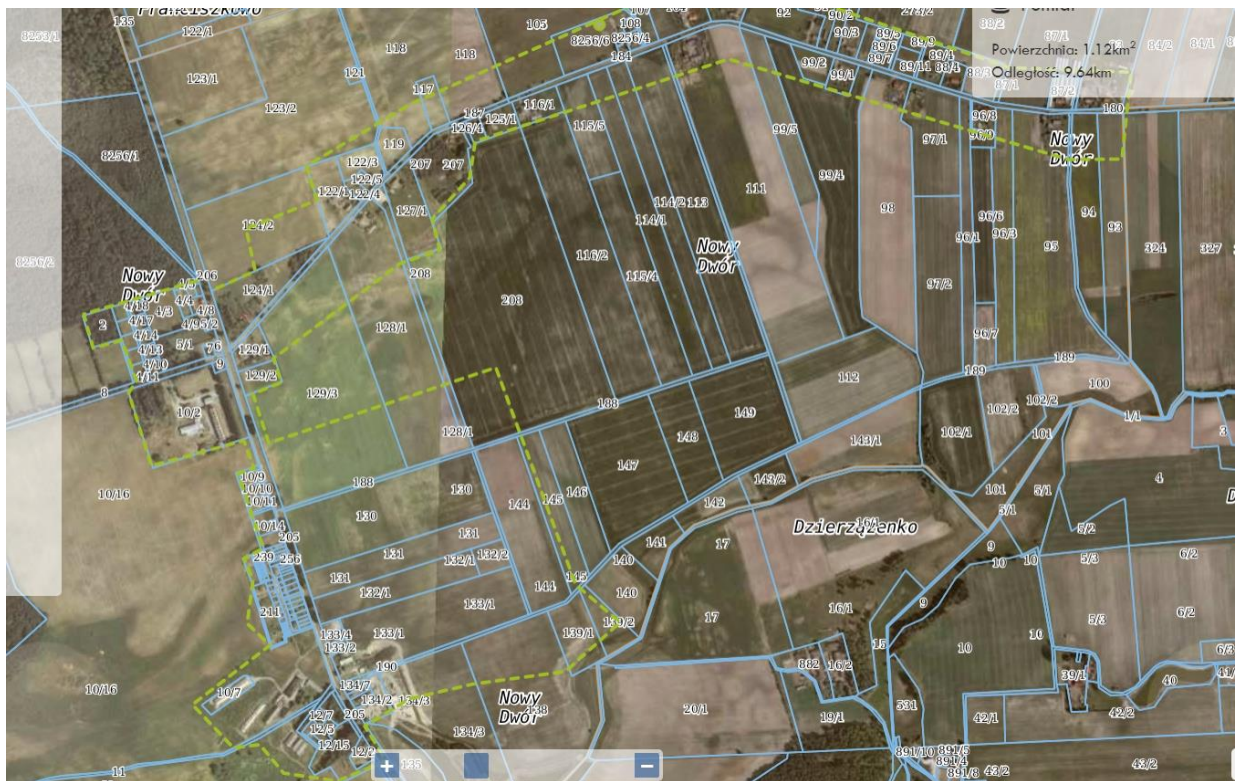

Rysunek 9 Mapa rewitalizowanego obszaru sołectwa Józefowo
(źródło: Urząd Gminy Złotów)

Rysunek 10 Mapa rewitalizowanego obszaru sołectwa Nowiny
(źródło: Urząd Gminy Złotów)

Rysunek 11 Mapa rewitalizowanego obszaru sołectwa Nowy Dwór
(źródło: Urząd Gminy Złotów)

Rysunek 12 Mapa rewitalizowanego obszaru sołectwa Skic
(źródło: Urząd Gminy Złotów)

Rysunek 13 Mapa rewitalizowanego obszaru sołectwa Stare Dzierżąno
(źródło: Urząd Gminy Złotów)

3.7 POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

Wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje osiem podobszarów: sołectwa Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic i Stare Dzierżążno. Zgodnie z wymogami ustawy wyznaczony obszar rewitalizacji stanowi nie więcej niż 20% powierzchni gminy oraz jest zamieszkały przez nie więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy, tj. odpowiednio jest to 1,11% powierzchni Gminy, zamieszkiwane przez 28,11% ludności. Wydzielenie podobszarów ma na celu dotarcie z projektami rewitalizacyjnymi do grupy i obszaru, który tego najbardziej wymaga. Pogłębiona diagnoza została przeprowadzona na podstawie wcześniejszej diagnozy gminy a także na podstawie ustaleń zespołu ds. rewitalizacji oraz wyników konsultacji.

Wyznaczony obszar rewitalizacji, składający się z ośmiu podobszarów, charakteryzuje się kumulacją problemów społecznych. Udział osób bezrobotnych w populacji mieszkańców podobszarów rewitalizacji jest wyższy niż średnia dla gminy, wynosząca 4,21%. Osoby długotrwale pozostające bez pracy stanowią ponad 60% osób bezrobotnych w wyznaczonych sołectwach. Wśród bezrobotnych przeważają osoby młode do 30 roku życia (ponad 30% bezrobotnych), a 45% zarejestrowanych bezrobotnych to osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym i gimnazjalnym. Bezrobocie, obok migracji młodych ludzi do miast, jest uznawane przez mieszkańców jako jedno z największych zagrożeń społecznych w gminie. Najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej mieszka na obszarach sołectw Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo i Nowiny. Na wyznaczonych obszarach rewitalizacji 13% spośród wszystkich mieszkańców korzysta z zasiłków i pomocy społecznej świadczonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Na obszarach wyznaczonych do rewitalizacji niezbędne są działania prospołeczne mają redukować niekorzystne trendy. Ważnym elementem jest wspieranie edukacji zarówno dzieci i młodzieży jak i osób dorosłych. Potrzebne są działania wspierające organizację czasu wolnego i wypoczynku. Bardzo ważne jest wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i wspieranie przedsiębiorczości. W sołectwach Buntowo, Stare Dzierżążno, Józefowo, Nowiny i Skic mieszka bardzo duża (i wzrastająca) liczba osób starszych. Po przygotowaniu bazy (rewitalizacja sal wiejskich) będzie możliwe cykliczne organizowanie imprez, spotkań dedykowanych dla seniorów. W chwili obecnej takiej bazy brakuje. Są to z pewnością działania niezbędne, potrzebne osobom starszym. Z pewnością zapobiegną one osamotnieniu czy też wykluczeniu społecznemu tych osób. Dzięki temu, z pewnością można poprawić integrację społeczną seniorów z innymi grupami wiekowymi. Ponieważ na terenie sołectw Buntowo, Józefowo, Nowiny, Skic i Stare Dzierżążno mieszka

mała (i malejąca) liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, również dla nich należy organizować zachęty. Ze względu na brak zorganizowanych form aktywności dla dzieci i młodzieży – osoby tę często wpadają w tzw. „złe towarzystwo”. Z pewnością organizacją zajęć, czy form spędzania wolnego czasu przyczyni się do zmniejszenia niebezpiecznych zjawisk zachodzących na obszarach rewitalizacji. Powinno to mieć także przełożenie na spadek interwencji policji na tych obszarach. Przygotowanie sal gminnych oraz miejsc rekreacji z pewnością pozwoli na zmniejszenie skali tych problemów.

Zwiększenie możliwości uczestniczenia w atrakcyjnych zajęciach i imprezach z pewnością przyczyni się do zwiększenia poczucia przynależności do sołectw i zwiększenia szansy na pozostanie na terenie rewitalizowanym. Dzięki temu poprawią się umiejętności społeczne młodzieży i osób starszych, nastąpi włączenie seniorów w rozwój życia społecznego oraz zwiększenie zadowolenia z mieszkania w sołectwach poddanych rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji popełniono 38% przestępstw z ogółu przestępstw popełnionych w gminie. Zagospodarowanie przestrzeni czy oświetlenie dróg oraz przede wszystkim ich remont może także w istotny sposób wyeliminować te niekorzystne zjawiska. Na obszarze rewitalizacji znajduje się 7 świetlic wiejskich wymagających remontu i termomodernizacji. Na wyznaczonych obszarach zauważalna jest niska integracja mieszkańców oraz brak miejsc, gdzie mieszkańcy mogliby tę integrację pogłębiać. Sytuacji zaradzić mogły remonty świetlic i organizacja w nich różnych aktywności dla mieszkańców (np. wymienionych powyżej).

W szkole w Górninie odnotowano wyniki sprawdzianów szóstoklasisty wyższe niż średnia dla powiatu. Jednak i tak są one stosunkowo niewysokie. Z pewnością należałoby je poprawić. Mieszkańcy wskazują na słabą bazę informatyczną w szkole. Uczniowie nie mają odpowiedniego sprzętu IT, przystosowanego do nauki. Również w celu poprawy rezultatów nauczania można organizować szkolenia czy też warsztaty dla nauczycieli. W tej chwili takich zajęć brakuje. Problem niewystarczającego poziomu edukacji dotyczy szczególnie obwodów szkolnych szkół w Kleszczynie i Radawnicy. Siedziby szkół wprawdzie nie znajdują się w sołectwach wyznaczonych jako obszary rewitalizacji jednak sołectwa Józefowo i Skic znajdują się w ich obwodach szkolnych. W szkołach tych powinno zorganizować się dodatkowe zajęcia wyrównawcze, powinna zostać zapewniona specjalistyczna pomoc uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, można także doposażyć sale komputerowe w celu lepszego przygotowania uczniów do przyszłego wejścia na rynek pracy. Z tej pomocy

skorzystać mogą także uczniowie spoza obszaru rewitalizacji – a to zapewne pomoże podnieść wyniki uczniów uzyskane ze sprawdzianów sprawdzających.

Ponadto w wybranym obszarze wystąpiły także niekorzystne zjawiska w sferze gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej. Stosunkowo niska jest przedsiębiorczość mieszkańców, przejawiająca się chęcią prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Brakuje na obszarach rewitalizacji zajęć, szkoleń dla mieszkańców, dzięki którym mogliby oni np. założyć własną działalność lub „przebranżowić się”. Organizacja takich warsztatów z pewnością przyczyniłaby się do zwiększenia liczby przedsiębiorstw na obszarze rewitalizacji, zmniejszenia bezrobocia oraz zmniejszenia liczby osób korzystających z pomocy społecznej oferowanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Drogi gminne w obszarze rewitalizacji są w złym stanie technicznym, brakuje chodników, miejsc parkingowych i ścieżek rowerowych, które w znacznym stopniu poprawiłyby jakość komunikacji. Konieczność poprawy stanu dróg gminnych jest jednym z najważniejszych problemów wymagających rozwiązania, który jest postrzegany przez lokalne społeczeństwo jako ważny czynnik określający standard życia. Stwierdzono również, że w miejscowościach Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic i Stare Dzierżążno istnieją tereny przeznaczone do rekreacji. Jednak ich aktualny stan (zniszczone ławki, zaniedbane alejki i zieleń) nie wszędzie zachęcają do ich użytkowania. Remonty i poprawa stanu technicznego tych miejsc z pewnością przyczyni się do wzrostu atrakcyjności rewitalizowanych sołectw. To z kolei może pozytywnie wpłynąć na osoby, które chciałyby tu zamieszkać. Inną kwestią są sprawy opisane wcześniej związane z organizacją czasu dla młodzieży i seniorów. Takie miejsca z pewnością mogą temu służyć. Również pozostali mieszkańcy obszarów rewitalizowanych będą chętnie korzystać z tych miejsc. To z pewnością przyczynić się może do pogłębienia integracji społecznej na obszarze rewitalizacji.

Z diagnozy, konsultacji i spotkań z zespołem ds. Rewitalizacji wynika, że na obszarze rewitalizacji brakuje mieszkań socjalnych. Problem w pewnym stopniu można rozwiązać poprzez remont budynku w sołectwie Święta I. Wprawdzie znajduje się on poza obszarem rewitalizacji ale pozytywny wpływ tego działania miałby duże znaczenie dla osób w „potrzebie” z obszaru rewitalizacji. W wyniku realizacji tego projektu 10 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i/lub wykluczonych mogłoby zostać objętych wsparciem.

Wnioski płynące z partycypacji społecznej interesariuszy Programu rewitalizacji pokrywają się z opracowaną diagnozą stanu, tym bardziej że sami mieszkańcy uczestniczyli w jej opracowaniu. Jako mocne strony rozwoju na terenach rewitalizowanych mieszkańcy uznawali najczęściej stosunki sąsiedzkie, poczucie bezpieczeństwa czy też dostęp do sklepu z podstawowymi artykułami. Z kolei słabe strony obszarów rewitalizacji we wskazaniach ankietowanych to połączenia drogowe, stan chodników oraz stan budynków należących do gminy. Mieszkańcy podnieśli ponadto konieczność podjęcia dalszej rozbudowy systemów kanalizacji. Szczegółowe wyniki zostały omówione w rozdziale 9.

Mając na uwadze powyższe, stwierdzono, iż obszary: Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic i Stare Dzierżąno posiadają wszystkie cechy obszaru rewitalizacji i dlatego powinny stanowić obszar rewitalizacji.

4 WIZJA I CELE PROGRAMU REWITALIZACJI

4.1 WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Sołectwa Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic i Stare Dzierżąno będą miejscem przyjaznym dla mieszkańców. Zapewniającym dostęp do infrastruktury potrzebnej dla dobrej jakości życia. Sołectwa będą rozwijać się w sposób zrównoważony, przy udziale mieszkańców otwartych na zmianę, o kwalifikacjach dostosowanych do rynku pracy. Mieszkańcy będą inicjatorami, współrealizatorami i uczestnikami projektów służących poprawie życia.

Sołectwa dbać będą o włączenie społeczne, zwłaszcza osób o mniejszych szansach, np. starszych czy niepełnosprawnych. Ważnym elementem służącym włączeniu będzie odpowiedni poziom infrastruktury zapewniającej zaspokojenie potrzeb.

Pogłębiona diagnoza wskazanego obszaru rewitalizacji potwierdza wyniki diagnozy całej gminy. Warto zauważyć, że niektóre z aspektów rewitalizacji wskazanych obszarów będą promieniować na całą gminę i służyć wszystkim jej mieszkańcom.

Działania rewitalizacyjne, przebiegały będą we wszystkich sferach życia społeczno-gospodarczego wyznaczonych obszarów rewitalizacji.

SFERA SPOŁECZNA

Na wspieranie integracji społecznej oraz włączenie społeczne ukierunkowane będą działania rewitalizacyjne. Podstawowym zadaniem podjętych działań będzie zmniejszenie bezrobocia i ubóstwa. Obszary zrewitalizowane staną się obszarami zapewniającymi mieszkańcom atrakcyjne warunki do życia, aktywności społecznej i zawodowej oraz integracji, a także będą stanowiły forum aktywnej współpracy pomiędzy mieszkańcami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji pozytywnie wpłynie na całą społeczność gminy. Zakładana organizacja przestrzeni publicznych powinna zachęcić wszystkie grupy społeczne, tj. rodziny, dzieci i młodzież, seniorów, osoby niepełnosprawne do integracji społecznej poprzez udział w formach aktywności proponowanych na terenie gminy. Działania rewitalizacyjne przysłużą się również poprawie poziomu edukacji.

SFERA GOSPODARCZA

W sferze gospodarczej nastąpi aktywizacja gospodarcza mieszkańców, a w zrewitalizowanych sołectwach będą istnieć korzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej.

SFERA ŚRODOWISKOWA

Na płaszczyźnie sfery środowiskowej należy dążyć do przechodzenia w gospodarkę niskoemisyjną, a także do termomodernizacji jak największej liczby budynków w celu zapewnienia ich efektywności energetycznej.

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA I TECHNICZNA

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej nastąpi poprawa stanu obiektów służących mieszkańcom oraz infrastruktury drogowej. Zrewitalizowane obszary będą atrakcyjne dla mieszkańców i podmiotów gospodarczych, a odnowiona przestrzeń i infrastruktura będzie stanowiła podstawę do podejmowania działań, zmierzających do poprawy estetyki pozostałych obszarów gminy. Odtworzone zostaną strefy aktywności społecznej i tereny przeznaczone do rekreacji.

4.2 CELE PROGRAMU REWITALIZACJI I WYZNACZONE KIERUNKI DZIAŁAŃ

Program Rewitalizacji wpisuje się w obowiązującą w gminie Strategię Rozwoju Gminy Złotów na lata 2016-2025. Program stanowi dokument wykonawczy w stosunku do Strategii. Planowane działania wynikają wprost ze strategii. Jedno z zadań wynika z Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2026 (SRPS). Program Rewitalizacji uszczegóławia wybrane zadania Strategii i SRPS do realizacji oraz dodaje ich orientacyjny harmonogram. Program bezpośrednio nawiązuje do zidentyfikowanych problemów i na ich podstawie dokonuje diagnozy negatywnych zjawisk w Gminie. W ramach Programu Rewitalizacji będą realizowane cele ogólne i szczegółowe wpisujące się w inne dokumenty strategiczne Gminy Złotów.

Działania wpisują się w następujące cele wg numeracji Strategii Rozwoju Gminy Złotów na lata 2016-2026:

Cel strategiczny nr 2: Gmina Złotów dobrym miejscem do zamieszkania,

cele operacyjne:

- 2.1 Zwiększenie dostępności i funkcjonalności infrastruktury gminnej,
- 2.3 Poprawa bezpieczeństwa i komfortu zamieszkania na terenie gminy,
- 2.6 Tworzenie sprzyjających warunków do pozostawania na stałe ludzi młodych oraz stwarzanie warunków do dodatniej migracji ludności,

Cel strategiczny nr 3: Gmina Złotów z aktywnym społeczeństwem obywatelskim,

cel operacyjny:

- 3.1 Promocja i wspieranie działających na terenie Gminy organizacji społecznych.

Ponadto niniejszy Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące cele Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (numeracja zgodna z celami GSRPS):

Cel strategiczny I: Ograniczenie zjawiska marginalizacji grup szczególnego ryzyka,

- cel operacyjny:
- Zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego osób bezrobotnych,
  - Ograniczenie skutków ubóstwa,
  - Umożliwienie pełnego udziału w życiu społecznym oraz poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i chorych.

Cel strategiczny II: Wspieranie prawidłowego funkcjonowania rodziny,

- cele operacyjne:
- Podnoszenie świadomości opiekuńczo – wychowawczych.

Cel strategiczny III: Zmniejszenie liczby rodzin zagrożonych patologiami społecznymi,

- cel operacyjny: Przeciwdziałanie i profilaktyka rozwiązywania problemów alkoholowych.

Dla niniejszego Programu Rewitalizacji określono dwa cele strategiczne zbieżne z celami określonymi w wyżej wymienionych dokumentach wraz z kierunkami rozwoju oraz odpowiadające wynikom pogłębionej analizy. Są to:

- Rozwój aktywności społecznej i włączenia społecznego:
  - Przygotowanie miejsc służących działaniom prospołecznym;
  - Działania wspierające aktywność mieszkańców;
  - Sprzyjanie rozwojowi przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji.
- Rozwój infrastruktury służącej jakości życia:
  - Przystosowanie infrastruktury do potrzeb mieszkańców;
  - Podniesienie pro-ekologiczności rewitalizowanego obszaru.

Poniżej zaprezentowano charakterystykę przyjętych celów rewitalizacji:

Tabela 28 Charakterystyka celów rewitalizacji

ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ I WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO	To głównie działania „miękkie”. Działania prospołeczne mają redukować niekorzystne trendy. Ważnym elementem jest wspieranie edukacji zarówno dzieci i młodzieży jak i osób dorosłych. Potrzebne są działania wspierające organizację czasu wolnego i wypoczynku. Bardzo ważne jest wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i wspieranie przedsiębiorczości. Realizacja celu opierała się będzie na współpracy Urzędu Gminy Złotów z innymi jednostkami administracyjnymi, instytucjami społecznymi oraz organizacjami pożytku publicznego i inicjatywami oddolnymi mieszkańców.
ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SŁUŻĄCEJ JAKOŚCI ŻYCIA	Cel skupia się na działaniach inwestycyjnych ukierunkowanych na rozwój infrastruktury, służącej włączeniu społecznemu i integracji mieszkańców. Obejmuje działania w obiektach istniejących, służące zmianie i uzupełnieniu ich funkcjonalności, poprawie efektywności energetycznej, pozyskaniu mieszkań socjalnych.

Źródło: opracowanie własne

Wszystkie podejmowane działania będą się wzajemnie uzupełniać. Działania w obszarach społecznym, przestrzenno-funkcjonalnym, gospodarczym, technicznym i środowiskowym będą przenikać się nawzajem, ponieważ każda z inwestycji i inicjatyw z zakresu rozwoju infrastruktury służy realizacji celów społecznych, a także osiągnięciu lepszych wskaźników środowiskowych. Działania w sferze gospodarczej, infrastrukturalnej i społecznej będą dawały efekt synergiczny, pozwalający na rewitalizację OR. W praktyce wszystkie działania będą promieniować skutkami na wszystkich mieszkańców Gminy Złotów.

Wypełnianie zadań Programu Rewitalizacji powinno przebiegać z uwzględnieniem wielu czynników oraz kierować się zasadami:

- zasadą równości szans kobiet i mężczyzn,
- zasadą równości osób niepełnosprawnych,
- zasadą zrównoważonego rozwoju z uwzględnieniem czynników społecznych, gospodarczych i ekologicznych (kierowanie się wytycznymi ochrony środowiska) przy kształtowaniu przestrzeni publicznej,
- zasadą dostępności mieszkańców do usług oświatowych, zdrowotnych, kulturalnych, kultury fizycznej i rozrywki,
- zasadą dostępności do osiągnięć cywilizacyjnych,
- zasadą zabezpieczenia i poprawy bezpieczeństwa mieszkańców.

Cele rewitalizacji nie powinny być rozpatrywane rozłącznie, gdyż mają charakter komplementarny, a ich realizacja w ramach projektów zintegrowanych umożliwi zrealizowanie wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. W zamierzeniach zaplanowane działania

wspierają dążenie do spójności społecznej obszaru rewitalizacji, ale także całego obszaru gminy.

5 PRZEDSIĘWZIĘCIA

5.1 LISTA PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI CELÓW REWITALIZACJI

Zgodnie z zasadami rewitalizacji przedsięwzięcia mają służyć eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych wcześniej negatywnych zjawisk, ściśle odpowiadające przyjętym celom rewitalizacji. Toteż w niniejszym Programie kierunki działań zostały opisane właśnie w układzie celów rewitalizacji, dodatkowo zgrupowane zostały działania podstawowe oraz uzupełniające.

Wszystkie przedsięwzięcia planowane w Programie Rewitalizacji zostały opracowane po wcześniejszej analizie wyników diagnozy, warsztatów i konsultacji włączających wszystkich interesariuszy. Każde z zaplanowanych przedsięwzięć przeciwdziała negatywnym zjawiskom, które zostały wcześniej wskazane. Poniżej zaprezentowano zadania podstawowe dla celów rewitalizacji, za nimi umieszczono fiszki projektów uzupełniających.

W niniejszym Programie zaplanowane zostały projekty zintegrowane, rozumiane jako sekwencje powiązanych ze sobą działań, mających na celu wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanów kryzysowych, łączące aspekty społeczne z przedsięwzięciami infrastrukturalnymi jako zapewniającymi całościowe podejście do procesu rewitalizacji Gminy. Kompleksowość ujęcia projektów zapewni osiągnięcie trwałych efektów rewitalizacji, przyczyniających się do odnowy i rozwoju obszaru, a w konsekwencji także jego otoczenia.

Należy zwrócić uwagę, że przedsięwzięcia wymienione w danym celu nie są ułożone w kolejności hierarchicznej. Kolejność realizacji będzie wynikała z pozyskania partnerów, zwłaszcza społecznych do realizacji danych przedsięwzięć.

Tabele nr 29-34 przedstawiają fiszki projektowe podstawowych przedsięwzięć dla celu „Rozwój aktywności społecznej i włączenia społecznego”. Tabele 35-37 przedstawiają fiszki projektowe podstawowych przedsięwzięć dla celu „Rozwój infrastruktury służącej jakości życia”.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są ze sobą zintegrowane. Przedstawiają to szczegółowo poniższe fiszki. Jako przykład można podać przedsięwzięcie 1.2 PRZYGOTOWANIE IMPREZ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ SENIORÓW, które będzie finansowane głównie ze środków EFS. Działania w ramach tego przedsięwzięcia mogą odbywać się we wszystkich lokalizacjach, które dotyczą przedsięwzięć: 1.4 REMONT BUDYNKU ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W NOWINACH, 2.1 REMONT I TERMOMODERNIZACJA SAL WIEJSKICH , 2.2 STWORZENIE STREF AKTYWNOŚCI

SPOŁECZNEJ i 2.3 ODTWORZENIE FUNKCJI REKREACYJNYCH W MIEJSCOWOŚCIACH BIELAWA, BUNTOWO, GÓRZNA, JÓZEFOWO, NOWINY, NOWY DWÓR, SKIC, STARE DZIERŻĄŻNO.

Wszystkie one są finansowane głównie ze środków EFRR.

Tabela 29 Przedsięwzięcie 1.1

Nazwa przedsięwzięcia 1.1	PRZYSZŁOŚĆ TERAZ	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Szkoła Podstawowa im. Tony'ego Halika w Górznej, Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Radawnicy, Szkoła Podstawowa im. Marii Kilar w Kleszczynie	
Własność obiektu/działki	Obiekt własny	
Charakter przedsięwzięcia	Społeczny, gospodarczy	
Odpowiadający cel rewitalizacji	Rozwój aktywności społecznej i włączenia społecznego	
Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Działania wspierające aktywność mieszkańców	
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Podmiot realizujący	Szkoła Podstawowa im. Tony'ego Halika w Górznej (1) Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Radawnicy (2) Szkoła Podstawowa im. Marii Kilar w Kleszczynie (3)	
Adres korespondencyjny	Górzna 22, 77-400 Złotów (1) ul. Szkolna 2, 77-400 Złotów (2) Kleszczyna 28, 77-400 Złotów (3)	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2017	2020
OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Opis stanu istniejącego	Program szkolny nie przewiduje wystarczającej liczby i poziomu zajęć przygotowujących do aktywności zawodowej, poziom nauczania jest niezadowalający	
Podejmowane działania	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia wyrównawcze, kursy i szkolenia dla nauczycieli: <ul style="list-style-type: none"> ○ z zakresu IT zakupionego w celu zrealizowania założeń projektowych, ○ Z zakresu pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, • Zapewnienie specjalistycznej pomocy dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych, • Stworzenie pracowni zapewniającej nauczanie na zasadzie eksperymentu, • Stworzenie Szkolnego Punktu Informacji i Kariery • Organizowanie wyjazdów przedmiotowych, 	
Cel przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwinięcie u uczniów praktycznych umiejętności rozwojowych. • Rozwinięcie właściwych postaw i umiejętności poprzez wdrożenie programu rozwojowego. 	
Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Lepsze przygotowanie absolwentów do wymogów szkolnictwa średniego, • Lepsze wyniki nauczania, • Zmniejszenie liczby problemów wychowawczych. 	
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 10	
Działania zintegrowane	1.2, 1.6	
Wskaźnik produktu	Liczba zajęć wyrównawczych, kursów, szkoleń – 15 Ilość zakupionego sprzętu IT – 50 Liczba wyjazdów przedmiotowych – 12 Stworzony Szkolny Punkt Informacji i Kariery – 3	
Wskaźnik rezultatu	Poprawa średnich wyników nauczania uczniów OR na wyższe niż w powiecie Liczba nauczycieli korzystająca z zajęć wyrównawczych,	

	kursów, szkoleń – 50 Liczba uczniów korzystająca z nowego sprzętu, wyjazdów, SPLiK - 500 Zmniejszenie liczby zdarzeń z udziałem młodzieży rejestrowanych przez policję na obszarze rewitalizacji – 5%
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA	
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	500.000,00 zł
Wkład własny	50.000,00 zł
Inne źródła finansowania	EFS – Europejski Fundusz Społeczny w ramach WRPO 2014+

Źródło: opracowanie własne

Tabela 30 Przedsięwzięcie 1.2

Nazwa przedsięwzięcia 1.2	PRZYGOTOWANIE IMPREZ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ SENIORÓW	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Sale/świetlice wiejskie oraz tereny otwarte w miejscowościach: Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic, Stare Dzierżążno	
Własność obiektu/działki	Obiekt własny	
Charakter przedsięwzięcia	Społeczny,	
Odpowiadający cel rewitalizacji	Rozwój aktywności społecznej i włączenia społecznego	
Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Działania wspierające aktywność mieszkańców	
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Podmiot realizujący	Gmina Złotów	
Adres korespondencyjny	Ul. Leśna 7, 77-400 Złotów	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2017	2023
OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Opis stanu istniejącego	Ilość imprez jest niewielka, ze względu na brak bazy, na której można by było je prowadzić.	
Podejmowane działania	Po przygotowaniu bazy (zrewitalizowana sala wiejska, strefa aktywności społecznej) będzie możliwe przygotowanie cyklicznych imprez spotkań dedykowanych dla różnych grup wiekowych.	
Cel przedsięwzięcia	Zwiększenie możliwości uczestniczenia w atrakcyjnych zajęciach i imprezach, zwiększenie poczucia przynależności do sołectw, zwiększenie szansy na pozostanie na terenie rewitalizowanym, poprawa umiejętności społecznych	
Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	Większa liczba młodzieży pozostająca na obszarach rewitalizacji co spowoduje wzrost liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. Zmniejszenie liczby zdarzeń rejestrowanych przez policję na obszarze rewitalizacji, większa integracja lokalnej społeczności. Włączenie seniorów w rozwój życia społecznego. Zwiększenie zadowolenia z mieszkania w sołectwach poddanych rewitalizacji	
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 10	
Działania zintegrowane	1.1, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2, 2.3	
Wskaźnik produktu	Min. 15 imprez rocznie	
Wskaźnik rezultatu	Min. 500 uczestników, w tym 70% z OR Zmniejszenie liczby zdarzeń z udziałem młodzieży rejestrowanych przez policję na obszarze rewitalizacji – 10%	
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	100.000,00 zł	
Wkład własny	10.000,00 zł	
Inne źródła finansowania	EFS – Europejski Fundusz Społeczny w ramach WRPO 2014+, sponsorzy	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 31 Przedsięwzięcie 1.3

Nazwa przedsięwzięcia 1.3	ZWIĘKSZENIE LICZBY DZIAŁAŃ I IMPREZ DLA MIESZKAŃCÓW	
Lokalizacja przedsięwzięcia	obiekty w miejscowościach Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic, Stare Dzierżąno	
Własność obiektu/działki	Obiekty własne	
Charakter przedsięwzięcia	Społeczny	
Odpowiadający cel rewitalizacji	Rozwój aktywności społecznej i włączenia społecznego	
Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Działania wspierające aktywność mieszkańców	
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Podmiot realizujący	Gmina Złotów	
Adres korespondencyjny	Ul. Leśna 7, 77-400 Złotów	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2017	2019
OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Opis stanu istniejącego	Planowany rozwój obiektów gminnych da możliwości przygotowania działań dla mieszkańców.	
Podejmowane działania	Uruchomienie zajęć stałych zgodnych z zapotrzebowaniem mieszkańców w miejscowościach: Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic, Stare Dzierżąno (zarówno dorosłych jak i dzieci), uruchomienie platformy spotkań dla mieszkańców III wieku, przygotowanie cyklicznych imprez.	
Cel przedsięwzięcia	Zwiększenie możliwości udziału w atrakcyjnych zajęciach i imprezach	
Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> Ilość zorganizowanych imprez Widzowie na imprezach 	
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 10	
Działania zintegrowane	1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2, 2.3	
Wskaźnik produktu	Liczba imprez min 7 rocznie	
Wskaźnik rezultatu	Liczba uczestników – 500 (70% z obszaru rewitalizacji)	
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	100.000,00 zł	
Wkład własny	10.000,00	
Inne źródła finansowania	EFS – Europejski Fundusz Społeczny w ramach WRPO 2014+, sponsorzy	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 32 Przedsięwzięcie 1.4

Nazwa przedsięwzięcia 1.4	REMONT BUDYNKU ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W NOWINACH	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Nowiny	
Własność obiektu/działki	Obiekt własny.	
Charakter przedsięwzięcia	Społeczny, przestrzenno-funkcjonalny, środowiskowy, techniczny	
Odpowiadający cel rewitalizacji	Rozwój aktywności społecznej i włączenia społecznego	
Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Przygotowanie miejsc służących działaniom prospołecznym	
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Podmiot realizujący	Gmina Złotów	
Adres korespondencyjny	Ul. Leśna 7, 77-400 Złotów	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2017	2023
OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Opis stanu istniejącego	Obiekt jest pod ochroną konserwatorską, jednak świetnie nadaje się do dalszego pełnienia swoich funkcji pod warunkiem przeprowadzenia remontu.	
Podejmowane działania	Przygotowanie koncepcji przebudowy, poszukiwanie środków na sfinansowanie inwestycji.	
Cel przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przysłuży się zwiększaniu aktywności mieszkańców.	
Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	Stworzenie możliwości działania, przygotowania atrakcyjnych	

	zajęć i imprez.
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 10
Działania zintegrowane	1.2, 1.3, 1.5, 1.6, U.1, U3
Wskaźnik produktu	Wyremontowany obiekt - 1
Wskaźnik rezultatu	Liczba osób korzystająca z oferty wyremontowanego obiektu – 500 rocznie (70% z OR) Liczba imprez, działań, zajęć – 15 rocznie
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA	
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	100.000,00 zł
Wkład własny	10.000,00 zł
Inne źródła finansowania	EFRR w ramach WRPO 2014 - 2020, Oś. 9 – Infrastruktura dla kapitału ludzkiego, Działanie 9.2. - Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojaskowych

Źródło: opracowanie własne

Tabela 33 Przedsięwzięcie 1.5

Nazwa przedsięwzięcia 1.5	WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W SOŁECTWACH Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic, Stare Dzierżążno	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic, Stare Dzierżążno	
Własność obiektu/działki	Obiekt własny	
Charakter przedsięwzięcia	Społeczny, gospodarczy	
Odpowiadający cel rewitalizacji	Rozwój aktywności społecznej i włączenia społecznego	
Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Działania wspierające aktywność mieszkańców	
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Podmiot realizujący	Gmina Złotów	
Adres korespondencyjny	Ul. Leśna 7, 77-400 Złotów	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2017	2020
OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Opis stanu istniejącego	Barierą w zdobyciu pracy dla osób bezrobotnych jest często brak wystarczających kompetencji zarówno zawodowych jak i społecznych, wiele osób korzystających z pomocy społecznej będzie mogło rozpocząć szkolenia i kursy w celu wyjścia z trudnej sytuacji	
Podejmowane działania	Prowadzenie szkoleń i warsztatów wspierających przedsiębiorczość, poprawa dostępności do informacji o dostępnych formach wsparcia przedsiębiorczości.	
Cel przedsięwzięcia	Zwiększenie poziomu podejmowania aktywności gospodarczej przez osoby bezrobotne, aktywizacja osób wykluczonych społecznie, walka z ubóstwem	
Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	Zwiększenie liczby otwieranych działalności gospodarczych, zmniejszenie liczby bezrobotnych na terenie rewitalizowanym	
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 10	
Działania zintegrowane	1.2, 1.3, 1.4, 1.6, 2.1	
Wskaźnik produktu	Liczba szkoleń, warsztatów – min. 5 rocznie	
Wskaźnik rezultatu	Liczba uczestników – 100 (50% z OR) Zmniejszenie bezrobocia na OR – 5% Liczba nowo otwieranych działalności – wzrost 5%	
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	500.000,00 zł	
Wkład własny	10.000,00 zł	
Inne źródła finansowania	EFS – Europejski Fundusz Społeczny w ramach WRPO 2014+	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 34 Przedsięwzięcie 1.6

Nazwa przedsięwzięcia 1.6	DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Sale wiejskie oraz strefy aktywności (np. wiaty) w rewitalizowanych wsiach,	
Własność obiektu/działki	Obiekty własne	
Charakter przedsięwzięcia	Społeczny	
Odpowiadający cel rewitalizacji	Rozwój aktywności społecznej i włączenia społecznego	
Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Działania wspierające aktywność mieszkańców	
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Podmiot realizujący	Gmina Złotów i GOPS Złotów	
Adres korespondencyjny	ul. Leśna 7, 77-400 Złotów	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2017	2023
OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Opis stanu istniejącego	Planowany rozwój obiektów gminnych da możliwości przygotowania działań dla mieszkańców.	
Podejmowane działania	Przygotowanie i prowadzenie zajęć rozwijających umiejętności społeczne (np. komunikacja interpersonalna, rozwiązywanie konfliktów sąsiedzkich i rodzinnych, radzenie sobie ze stresem) dla mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym.	
Cel przedsięwzięcia	Włączenie społeczne	
Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	Zmniejszenie się liczby podopiecznych GOPS	
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 10	
Działania zintegrowane	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, U.2	
Wskaźnik produktu	Liczba zajęć, działań, szkoleń – min 12 rocznie	
Wskaźnik rezultatu	Zmniejszenie podopiecznych GOPS z OR – 5% Zmniejszenie liczby bezrobotnych na OR – 5% Zmniejszenie liczby zdarzeń rejestrowanych przez policję na obszarze rewitalizacji – 5%	
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	100.000,00 zł	
Wkład własny	10.000,00 zł	
Inne źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • EFS – Europejski Fundusz Społeczny w ramach WRPO 2014+ • Budżet GOPS 	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 35 Przedsięwzięcie 2.1

Nazwa przedsięwzięcia 2.1	REMONT I TERMOMODERNIZACJA SAL WIEJSKICH¹⁷	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic, Stare Dzierżążno	
Własność obiektu/działki	Obiekty własny	
Charakter przedsięwzięcia	Społeczny, przestrzenno-funkcjonalny, środowiskowy, techniczny	
Odpowiadający cel rewitalizacji	Rozwój infrastruktury służącej jakości życia;	
Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Przystosowanie infrastruktury do potrzeb mieszkańców	
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Podmiot realizujący	Gmina Złotów	
Adres korespondencyjny	Ul. Leśna 7, 77-400 Złotów	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2017	2020
OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Opis stanu istniejącego	Remont wraz z termomodernizacją sal wiejskich w miejscowościach Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy	

¹⁷ Działania zostaną dostosowane do wyników poprzedzającej ekspertyzy ornitologicznej i chiropterologicznej.

	Dwór, Skic, Stare Dzierżąno. Szczegółowy zakres działań wynikał będzie ze sporządzonych audytów energetycznych i przygotowanych projektów dostosowanych do lokalizacji.
Podejmowane działania	Zrealizowanie audytów energetycznych. Przygotowanie projektów, wyłonienie wykonawcy.
Cel przedsięwzięcia	Termomodernizacja Sali Wiejskiej w miejscowościach Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic, Stare Dzierżąno.
Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	Projekt przyczyni się do: <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenia efektywności energetycznej, • racjonalnego wykorzystania energii, • zmniejszenia strat ciepła, • zmniejszenie kosztów ponoszonych na opłaty eksploatacyjne. • Planowane przedsięwzięcie przysłuży się zwiększaniu aktywności mieszkańców.
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 10
Działania zintegrowane	1.2, 1.3, 1.6, U.1
Wskaźnik produktu	Liczba wyremontowanych sal wiejskich - 8
Wskaźnik rezultatu	Zmniejszenie kosztów użytkowania sal – 10% Zwiększenie liczby wydarzeń organizowanych w salach wiejskich – 50%
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA	
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	2.000.000,00 zł
Wkład własny	100.000,00 zł
Inne źródła finansowania	EFRR w ramach WRPO 2014 - 2020, Oś. 9 – Infrastruktura dla kapitału ludzkiego, Działanie 9.2. - Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojсковych

Źródło: opracowanie własne

Tabela 36 Przedsięwzięcie 2.2

Nazwa przedsięwzięcia 2.2	STWORZENIE STREF AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic, Stare Dzierżąno	
Własność obiektu/działki	Obiekty własny	
Charakter przedsięwzięcia	Społeczny, przestrzenno-funkcjonalny, środowiskowy, techniczny	
Odpowiadający cel rewitalizacji	Rozwój infrastruktury służącej jakości życia;	
Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Przystosowanie infrastruktury do potrzeb mieszkańców	
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Podmiot realizujący	Gmina Złotów	
Adres korespondencyjny	Ul. Leśna 7, 77-400 Złotów	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2017	2020
OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Opis stanu istniejącego	Przygotowanie stref aktywności (np. siłownia zewnętrzna, wiata rekreacyjna). Szczegółowy zakres działań wynikał będzie z przygotowanych projektów dostosowanych do lokalizacji.	
Podejmowane działania	Przygotowanie projektów, wyłonienie wykonawcy.	
Cel przedsięwzięcia	Stworzenie stref aktywności społecznej.	
Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przysłuży się zwiększaniu aktywności mieszkańców.	
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 10	
Działania zintegrowane	1.2, 1.3, 1.6, U.1	
Wskaźnik produktu	Liczba przygotowanych sfer aktywności społecznej – 8	
Wskaźnik rezultatu	Liczba osób korzystających ze sfer aktywności społecznej – 500	

	(70% z OR) Zmniejszenie liczby zdarzeń rejestrowanych przez policję na obszarze rewitalizacji – 5%
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA	
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	200.000,00 zł
Wkład własny	10.000,00 zł
Inne źródła finansowania	EFRR w ramach WRPO 2014 - 2020, Oś. 9 – Infrastruktura dla kapitału ludzkiego, Działanie 9.2. - Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych

Źródło: opracowanie własne

Tabela 37 Przedsięwzięcie 2.3

Nazwa przedsięwzięcia 2.3	ODTWORZENIE FUNKCJI REKREACYJNYCH W MIESCOWOŚCI BIELAWA, BUNTOWO, GÓRZNA, JÓZEFOWO, NOWINY, NOWY DWÓR, SKIC, STARE DZIERŻĄŻNO	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic, Stare Dzierżążno	
Własność obiektu/działki	Obiekt własny	
Charakter przedsięwzięcia	Społeczny, przestrzenno-funkcjonalny, środowiskowy, techniczny	
Odpowiadający cel rewitalizacji	Sprzyjanie rozwojowi gospodarczemu obszaru rewitalizacji	
Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Działania wspierające aktywność mieszkańców	
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Podmiot realizujący	Gmina Złotów	
Adres korespondencyjny	Ul. Leśna 7, 77-400 Złotów	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2017	2021
OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Opis stanu istniejącego	W miejscowościach Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic, Stare Dzierżążno istnieją tereny przeznaczone do rekreacji. Jednak ich aktualny stan (zniszczone ławki, zaniedbane alejki i zieleń) nie zachęcają do ich użytkowania.	
Podejmowane działania	Przygotowanie projektu, wyłonienie wykonawcy.	
Cel przedsięwzięcia	Zagospodarowany teren publiczny	
Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	Stworzenie miejsca służącego integracji mieszkańców.	
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 10	
Działania zintegrowane	1.2, 1.3, 1.6, U.1	
Wskaźnik produktu	Liczba odnowionych terenów przeznaczonych do wypoczynku i rekreacji - 8	
Wskaźnik rezultatu	Liczba osób korzystających z odnowionych terenów przeznaczonych do wypoczynku i rekreacji – 500 (70% z OR) Wzrost integracji mieszkańców i zadowolenia – badanie ankietowe	
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	80.000,00 zł	
Wkład własny	10.000,00 zł	
Inne źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • budżet Gminy, • WRPO 2014+ 	

Źródło: opracowanie własne

Uzupełniające rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych stanowią projekty, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno jest zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji. Włączenie projektów uzupełniających

w ramach obszarów tematycznych pozwoli na wsparcie wyników uzyskanych w związku z realizacją projektów kluczowych i podstawowych. Polegają one na szeroko rozumianej aktywizacji społeczności lokalnej i stanowią istotny element realizacji Programu. Tabela 37 i 38 przedstawia przedsięwzięcia uzupełniające.

Tabela 38 Przedsięwzięcie uzupełniające U.1

Nazwa przedsięwzięcia uzupełniającego U.1	PRZEBUDOWA DRÓG DOJAZDOWYCH DO MIEJSCOWOŚCI BIELAWA, BUNTOWO, GÓRZNA, JÓZEFOWO, NOWINY, NOWY DWÓR, SKIC, STARE DZIERŻĄŻNO	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic, Stare Dzierżążno	
Własność obiektu/działki	Obiekt własny	
Charakter przedsięwzięcia	Społeczny, przestrzenno-funkcjonalny, środowiskowy, techniczny	
Odpowiadający cel rewitalizacji	Rozwój infrastruktury służącej jakości życia;	
Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Podniesienie pro-ekologiczności rewitalizowanego obszaru	
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Podmiot realizujący	Gmina Złotów	
Adres korespondencyjny	Ul. Leśna 7, 77-400 Złotów	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2017	2023
OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Opis stanu istniejącego	Droga jest w bardzo złym stanie technicznym	
Podejmowane działania	Przygotowanie projektu, wyłonienie wykonawcy.	
Cel przedsięwzięcia	Komunikacja na terenie sołectw Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic, Stare Dzierżążno jest bardzo istotna. Konieczności stworzenia bezpiecznego dojazdu nie trzeba uzasadniać.	
Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	Przebudowane łącznie ok. 3 km dróg.	
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 10	
Działania zintegrowane	1.4, 2.1, 2.2, 2.3	
Wskaźnik produktu	Liczba km odnowionych dróg – 3	
Wskaźnik rezultatu	Liczba osób korzystających z odnowionych dróg – 4.000 (25% z OR) Zmniejszenie liczby zdarzeń rejestrowanych przez policję na obszarze rewitalizacji – 10%	
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	3.000.000,00 zł	
Wkład własny	1.000.000,00 zł	
Inne źródła finansowania	EFRR w ramach WRPO 2014-2020, Oś 5 – Transport, Działanie 5.1 Infrastruktura drogowa regionu	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 39 Przedsięwzięcie uzupełniające 2

Nazwa przedsięwzięcia uzupełniającego U.2	PRZEBUDOWA I NADBUDOWA WRAZ ZE ZMIANĄ SPOSOBU UŻYTKOWANIA BUDYNKU BIUROWEGO NA LOKALE SOCJALNE¹⁸	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Święta I	
Własność obiektu/działki	Obecnie ANR	
Charakter przedsięwzięcia	Społeczny, przestrzenno-funkcjonalny, środowiskowy, techniczny	
Odpowiadający cel rewitalizacji	Rozwój infrastruktury służącej jakości życia;	

¹⁸ Działania zostaną dostosowane do wyników poprzedzającej ekspertyzy ornitologicznej i chiropterologicznej.

Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Przystosowanie infrastruktury do potrzeb mieszkańców	
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Podmiot realizujący	Gmina Złotów	
Adres korespondencyjny	Ul. Leśna 7, 77-400 Złotów	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2017	2023
OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Opis stanu istniejącego	Obecnie brakuje lokali socjalnych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Budynek w sołectwie Święta I ma duży potencjał do przebudowy na mieszkania socjalne. Mimo, iż leży poza OR to realizacja zadania na tym terenie dałaby wyraźne oszczędności (budynek istnieje) i zaspokoiłaby potrzeby nie tylko terenów rewitalizowanych, ale całej Gminy. Należy podkreślić stosunkowo centralne położenie budynku w Gminie.	
Podejmowane działania	Przygotowanie projektu, wyłonienie wykonawcy.	
Cel przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie dotyczy budynków w sołectwie Święta I. W wyniku przeprowadzonych prac w budynku powstanie 5 lokali socjalnych o łącznej powierzchni 150 m ² . Oddane zostaną do użytku 2018 roku: - 1 mieszkania o powierzchni około 25 do 30 m ² (jednoosobowe) - 2 mieszkania o powierzchni około 30 do 35 m ² (dwouosobowe) - 2 mieszkania o powierzchni około 35 do 40 m ² (trzyosobowe)	
Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	W wyniku projektu 10 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i/lub wykluczonych zostanie objętych wsparciem.	
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 10	
Działania zintegrowane	1.6	
Wskaźnik produktu	Liczba nowych mieszkań socjalnych – 5	
Wskaźnik rezultatu	Liczba osób korzystających z nowych mieszkań – 10 (50% z OR)	
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	500.000,00 zł	
Wkład własny	100.000,00 zł	
Inne źródła finansowania	EFRR w ramach WRPO 2014 - 2020, Oś. 9 – Infrastruktura dla kapitału ludzkiego, Działanie 9.2. - Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 40 Przedsięwzięcie uzupełniające 3

Nazwa przedsięwzięcia uzupełniającego U.3	DZIAŁANIA NA RZECZ TERMOMODERNIZACJI I WYMIANY ŹRÓDEŁ CIEPŁA	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic, Stare Dzierżążno	
Własność obiektu/działki	Osoby prywatne	
Charakter przedsięwzięcia	przestrzenno-funkcjonalny, środowiskowy, techniczny	
Odpowiadający cel rewitalizacji	Rozwój infrastruktury służącej jakości życia;	
Odpowiadający kierunek rewitalizacji	Przystosowanie infrastruktury do potrzeb mieszkańców	
REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Podmiot realizujący	Gmina Złotów	
Adres korespondencyjny	Ul. Leśna 7, 77-400 Złotów	
Harmonogram realizacji	Planowane rozpoczęcie	Planowane zakończenie
	2017	2023
OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Opis stanu istniejącego	Wiele obiektów, budynków (w tym mieszkalnych) wymaga termomodernizacji i wymiany źródeł ciepła na nowocześniejsze. Brak jest informacji (edukacji) dla mieszkańców w tych	

	kwestiach
Podejmowane działania	Działania (szkolenia) edukujące mieszkańców pod względem oszczędności energii, możliwych źródeł pozyskiwania środków na termomodernizację i wymianę źródeł ciepła
Cel przedsięwzięcia	Edukacja mieszkańców, poprawa jakości powietrza
Przewidywane rezultaty przedsięwzięcia	W wyniku szkoleń część mieszkańców dokona termomodernizacji swoich domów i wymieni źródła ciepła na bardziej przyjazne środowisku
Sposób oceny	Opisano w rozdziale 10
Działania zintegrowane	2.1
Wskaźnik produktu	Liczba szkoleń - 8
Wskaźnik rezultatu	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach - 100
KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA	
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	50.000,00 zł
Wkład własny	5.000,00 zł
Inne źródła finansowania	EFS – Europejski Fundusz Społeczny w ramach WRPO 2014+

Źródło: opracowanie własne

Lokalizacja przedsięwzięcia uzupełniająca U.2 znajduje się poza obszarem rewitalizacji. Jednak wpływ działań podjętych w ramach tego przedsięwzięcia będzie oddziaływał na cały obszar rewitalizacji. W czasie analizy, konsultacji i spotkań zespołu ds. rewitalizacji stwierdzono, że na obszarze rewitalizacji brakuje mieszkań socjalnych. Budowa takich w miejscowości Święta niesie za sobą szansę na poprawę sytuacji. Jest to o tyle korzystna lokalizacja, że znajduje się w centrum gminy. Także skorzystają z tego nie tylko mieszkańcy obszarów rewitalizacji ale także innych sołectw. Dzięki nowym mieszkaniom może poprawić się sytuacja społeczna wielu osób. Dzięki temu może z powrotem zintegrować się społecznie. W ten sposób zadanie to wspomże włączenie społeczne najbardziej potrzebujących osób z gminy w tym także z obszaru rewitalizacji. Dzięki temu z pewnością spadnie liczba osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Poniżej przedstawiono harmonogram realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 41 Harmonogram realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
PRZYSZŁOŚĆ TERAZ							
PRZYGOTOWANIE IMPREZ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ SENIORÓW							
ZWIĘKSZENIE LICZBY DZIAŁAŃ I IMPREZ DLA MIESZKAŃCÓW							
WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W SOŁECTWACH							
DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE WŁĄCZENIE SPOŁECZNE							
REMONT I TERMOMODERNIZACJA SAL WIEJSKICH							
REWITALIZACJA ŚWIETLICY W NOWINACH							
STWORZENIE STREF AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ							
ODTWORZENIE FUNKCJI REKREACYJNYCH							

Źródło: opracowanie własne

6 MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

6.1 MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI MIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI PROJEKTAMI REWITALIZACYJNYMI ORAZ POMIĘDZY DZIAŁANAMI RÓŻNYCH PODMIOTÓW I FUNDUSZY NA OBSZARZE OBJĘTYM PROGRAMEM REWITALIZACJI

Komplementarność jest jednym z ważnych aspektów Programu Rewitalizacji. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami skutkować będzie lepszym i bardziej efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację.

Według *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* opracowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju wymogiem koniecznym przy opracowaniu programów rewitalizacji jest konieczność zapewnienia komplementarności w pięciu aspektach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania.

6.1.1 KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Celem zapewnienia komplementarności przestrzennej projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest efektywne oddziaływanie Programu na cały obszar, dotknięty stanem kryzysowym, tak aby poszczególne projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii. Prowadzone działania nie powinny skutkować przenoszeniem problemów na inne obszary ani wystąpieniem negatywnych efektów społecznych.

Wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzuje się natężeniem problemów społecznych, a także niezadowolającym stanem obiektów mieszkalnych i usługowych (światlice wiejskie, brak miejsc do odpoczynku i rozrywki), infrastruktury drogowej oraz zagospodarowania przestrzeni publicznej. W Programie zaplanowano do realizacji projekty, które są ukierunkowane na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej oraz funkcjonalno-przestrzennej. Zakłada się, że ich realizacji w obszarze rewitalizacji pozytywnie wpłynie na jego otoczenie i docelowo pozytywne efekty realizacji obejmą swym zasięgiem obszar Gminy. Istotnym jest podniesienie, iż prawidłowe funkcjonowanie sfery społecznej nie jest możliwe bez odpowiedniego urządzenia i zagospodarowania sfery przestrzenno-funkcjonalnej. Realizacja przedsięwzięć w granicach obszaru rewitalizacji, zarówno w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, w tym obiekty budowlane, tereny gminnej przestrzeni publicznej, jak i społecznej, prowadzącej do zwiększenia aktywności społecznej oraz adresowanie działań do

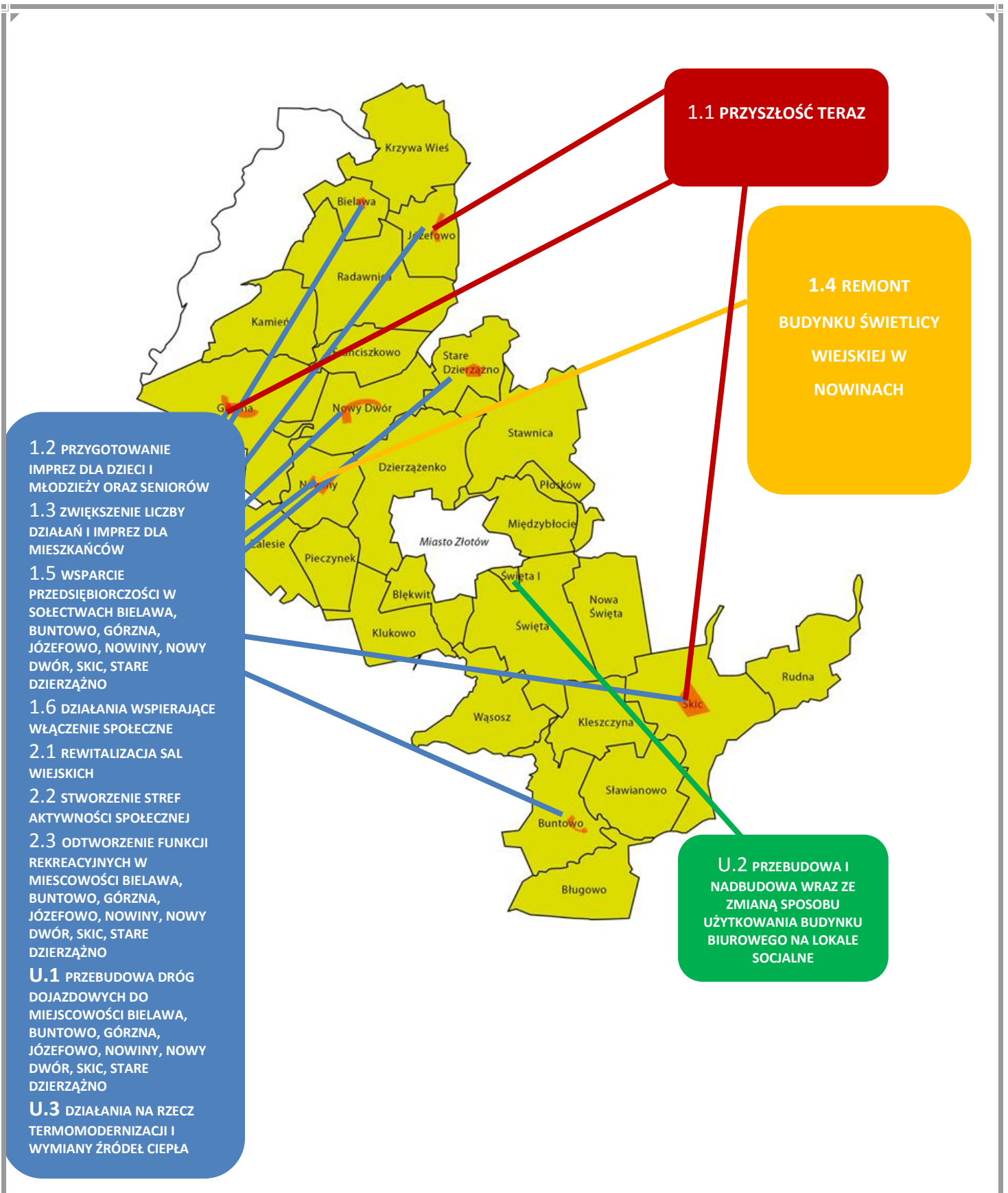
grup społecznych zagrożonych wykluczeniem powoduje, że oczekiwane jest kompleksowe oddziaływanie na obszar rewitalizacji. Zakłada się, iż wyprowadzenie obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego doprowadzi w dłuższej perspektywie czasowej do przenoszenie pozytywnych wzorców na inne obszary Gminy Zaplanowane w ramach projektów zintegrowanych działania obejmują projekty nastawione na poprawę zdolności do zatrudnienia osób nieaktywnych zawodowo i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, integrację społeczną mieszkańców przez wspólne działanie, przestrzeń użytkowo-kulturalna w odnowionych salach wiejskich, w rewitalizowanych sołectwach, zagospodarowanie przestrzeni przy salach wiejskich, odnowienie terenów rekreacyjnych, poprawa jakości przestrzeni publicznej przez modernizację sieci dróg, termomodernizację budynków użyteczności publicznej. Atrakcyjne tereny publiczne zaplanowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji będą przede wszystkim służyć mieszkańcom z terenów rewitalizowanych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, ale infrastruktura powstała w wyniku realizacji projektów będzie dostępna również dla mieszkańców tych obszarów gminy, które nie zostały wyznaczone do rewitalizacji. Dzięki temu nastąpi rzeczywista integracja lokalnej społeczności. Ponadto zaplanowano do realizacji szereg komplementarnych projektów, których celem jest dopełnienie osiągnięcia zamierzonej wizji rewitalizacji. Zasięg oddziaływania projektów dotyczących szeroko pojętej integracji społecznej oraz aktywizacji zawodowej mieszkańców może wykraczać poza obszar rewitalizacji, obejmując swym zakresem także osoby wykluczone, zamieszkujące poza wyznaczonym obszarem.

Projekty są wzajemnie ze sobą powiązane, synergiczne i wzajemnie się dopełniające, a ich realizacja wpłynie na poprawę sytuacji całego obszaru rewitalizacji. O delimitacji obszaru rewitalizacji decydowała, zarówno sytuacja społeczno-gospodarcza (wartości wskaźników), jak i wola mieszkańców gminy. Planowana interwencja nie spowoduje przesunięcia problemów na inny obszar a także nie doprowadzi do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

Wszystkie zidentyfikowane projekty rewitalizacyjne skupiają się na obszarze rewitalizacji i są z nim ściśle powiązane. Stanowią odpowiedź na główne problemy obszaru rewitalizacji, natomiast zasięg ich oddziaływania będzie dużo większy niż wyznaczony obszar rewitalizacji, gdyż z efektów rewitalizacji przestrzennej (ze zmodernizowanej infrastruktury) będą korzystać nie tylko mieszkańcy danego obszaru, ale również mieszkańcy innych miejscowości, a także przedsiębiorcy. Dzięki tak dużemu promieniowaniu zaplanowanych projektów zapewnione zostanie, że Program Rewitalizacji będzie efektywnie oddziaływał na całą gminę. Projekty te

będą mieć pozytywny wpływ na obszar i mieszkańców, przyczynią się do zwiększenia integracji i aktywizacji społeczności lokalnej.

Projekt społeczny skierowane do grup wykluczonych społecznie, przyczyni się do ożywienia społecznego mieszkańców terenów rewitalizowanych oraz spadku liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Przeprowadzone szkolenia, kursy i zajęcia edukacyjne mogą pośrednio przyczynić się do znalezienia pracy przez osoby bezrobotne. Także działania wspierające podniesienie poziomu edukacji będą służyć temu celowi. W konsekwencji spowoduje to ograniczenie bezrobocia w wyznaczonym obszarze. Powyższe zjawisko będzie oddziaływać na obszar całej gminy, ponieważ poprawa sytuacji materialnej osób z grup wykluczonych społecznie spowoduje ograniczenie liczby beneficjentów pomocy społecznej i występowania negatywnych zjawisk społecznych. Projekty społeczne będą realizowane w odnowionych świetlicach wiejskich. Zaplanowane działania z pewnością zmniejszą liczbę osób korzystających z pomocy społecznej i bezrobotnych w rewitalizowanych w całym mieście.

Rysunek 14 Miejsca realizacji poszczególnych programów rewitalizacji (źródło: opracowanie własne)

6.1.2 KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

W Programie Rewitalizacji dla obszarów zdegradowanych w Gminie Złotów na lata 2017-2023 zapewniona została także komplementarność problemowa. Zidentyfikowane projekty rewitalizacyjne wzajemnie dopełniają się tematycznie, sprawiając, że realizowany PR będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzennofunkcyjnym, technicznym, środowiskowym). Projekty rewitalizacyjne stanowią odpowiedź na problemy zdiagnozowane w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcyjnej i technicznej, które przyczyniły się do powstania obszarów zdegradowanych na terenie Gminy. Projekty polegające na poprawie dostępu do infrastruktury publicznej przełożą się na wzrost poczucia tożsamości lokalnej i budowanie silnego kapitału społecznego. Dla zaprezentowania komplementarności zdecydowano się na ukazanie powiązań między przedsięwzięciami skierowanymi bezpośrednio na społeczność (tzw. miękkie), wspierającymi je rozwiązaniami o charakterze inwestycyjnym. Pominięto zadania uzupełniające.

Tabela 42 Komplementarność problemowa projektów

PROJEKTY INWESTYCYJNE	PROJEKTY SPOŁECZNE				
	PRZYSZŁOŚĆ TERAZ	PRZYGOTOWANIE IMPRESZ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ SENIORÓW	ZWIĘKSZENIE LICZBY DZIAŁAŃ I IMPRESZ DLA MIESZKAŃCÓW	WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W SOŁECTWACH	DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
REMONT I TERMOMODERNI ZACJA SAL WIEJSKICH	Wspieranie przedsiębiorczo ści i tworzenie miejsc prac	Wspieranie integracji	Wspieranie integracji	Wspieranie przedsiębiorczości i tworzenie miejsc prac	Wspieranie integracji, wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
REMONT BUDYNKU ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W NOWINACH		Wspieranie integracji	Wspieranie integracji	Wspieranie przedsiębiorczości i tworzenie miejsc prac	Wspieranie integracji, wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
STWORZENIE STREF AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ		Wspieranie integracji	Wspieranie integracji		
ODTWORZENIE FUNKCJI REKREACYJNYCH		Wspieranie integracji	Wspieranie integracji		

Źródło: Opracowanie własne

Podczas podejmowania strategicznych decyzji przez samorząd lokalny na innych polach, pod uwagę brane będą zaplanowane działania rewitalizacyjne, aby zapewnić lepszą koordynację tematyczną i organizacyjną działań administracji. Należy wskazać, że program rewitalizacji wykazuje zgodność z dokumentami strategicznymi m. in. na poziomie lokalnym, tak więc już na poziomie programowania rewitalizacji została zapewniona komplementarność problemowa.

Tabela 43 Macierz korelacji projektów z poszczególnymi sferami – projekty podstawowe

PROJEKT	SFERA SPOŁECZNA	SFERA GOSPODARCZA	SFERA ŚRODOWISKOWA	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	SFERA TECHNICZNA
PRZYSZŁOŚĆ TERAZ					
PRZYGOTOWANIE IMPREZ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ SENIORÓW					
ZWIĘKSZENIE LICZBY DZIAŁAŃ I IMPREZ DLA MIESZKAŃCÓW					
WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W SOŁECTWACH					
DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE WŁĄCZENIE SPOŁECZNE					
REMONT I TERMOMODERNIZACJA SAL WIEJSKICH					
REMONT BUDYNKU ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W NOWINACH					
STWORZENIE STREF AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ					
ODTWORZENIE FUNKCJI REKREACYJNYCH					

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 44 Macierz korelacji projektów z poszczególnymi sferami – projekty uzupełniające

PROJEKT	SFERA SPOŁECZNA	SFERA GOSPODARCZA	SFERA ŚRODOWISKOWA	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	SFERA TECHNICZNA
PRZEBUDOWA DRÓG DOJAZDOWYCH DO MIEJSCOWOŚCI					
PRZEBUDOWA I NADBUDOWA WRAZ ZE ZMIANĄ SPOSOBU UŻYTKOWANIA BUDYNKÓW BIUROWYCH NA LOKALE SOCJALNE					
DZIAŁANIA NA RZECZ TERMOMODERNIZACJI I WYMIANY ŹRÓDEŁ CIEPŁA					

Źródło: Opracowanie własne

Przedsięwzięcie 2.1 REMONT I TERMOMODERNIZACJA SAL WIEJSKICH przyczyni się do rozwiązywania problemów społecznych poprzez swoje zintegrowanie z projektami/przedsięwzięciami społecznymi (1.2,1.3,1.6).

Również przedsięwzięcie uzupełniające U.1 PRZEBUDOWA DRÓG DOJAZDOWYCH w pośredni sposób przyczyni się do rozwiązywania problemów społecznych. Po pierwsze poprzez

poprawę bezpieczeństwa na drogach (a co za tym idzie mniejsza liczba interwencji policji) a także wspomże mieszkańców chcących dotrzeć np. do sal wiejskich na organizowane w nich zajęcia, warsztaty czy też szkolenia.

Projekty służące poprawie infrastruktury i atrakcyjności przestrzeni publicznych Gminy Złotów, jak również projekty społeczne służące pobudzeniu rynku pracy i aktywizacji zawodowej mieszkańców, przełożą się na wzmocnienie sfery gospodarczej w dynamicznie rozwijającym się otoczeniu gminy. Oddziaływanie wszystkich przedsięwzięć podstawowych zostanie wzmocnione na skutek projektów uzupełniających.

6.1.3 KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA

Program Rewitalizacji dla obszarów zdegradowanych w Gminie Złotów na lata 2017-2023 charakteryzuje się komplementarnością proceduralno-instytucjonalną, gdyż obejmuje system zarządzania procesem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie interesariuszy, w tym niezależnych od siebie instytucji i podmiotów. Szczegółowy system zarządzania procesem rewitalizacji został przedstawiony w kolejnych rozdziałach niniejszego dokumentu, jest on spójny i przejrzysty. Instytucją bezpośrednio zaangażowaną w proces rewitalizacji na obszarze gminy oraz koordynującą wdrażanie PR jest Wójt Gminy Złotów oraz Zespół ds. Rewitalizacji.

Wśród struktur organizacyjnych biorących udział w realizacji PR wymienić należy dwa typy podmiotów:

- podmiot zarządzający, czyli jednostka nadzorująca oraz koordynująca wdrożenie programu, jako całości, a przy tym prowadząca monitoring i ocenę programu,
- podmioty wykonawcze, czyli jednostki realizujące poszczególne zadania.

Kompleksowa rewitalizacja obszaru zdegradowanego wymaga współpracy wszystkich rodzajów jednostek funkcjonujących na obszarze Gminy, dlatego korzystnym modelem jest współpraca podmiotów publicznych, prywatnych i społecznych. System zarządzania programem rewitalizacji został osadzony w systemie działania i zarządzania gminy Złotów w związku z czym zapewniona jest komplementarność proceduralna i instytucjonalna. W zakresie komplementarności proceduralno-instytucjonalnej należy podkreślić ważną rolę wszystkich interesariuszy rewitalizacji na etapie opracowania i wdrażania Programu. Procedury wdrażania Programu, zaprojektowane w rozdziale 10, wymagają współdziałania w ramach Zespołu ds. Rewitalizacji, którego trzon stanowią będą pracownicy Urzędu Gminy.

6.1.4 KOMPLEMENTARTNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

Program Rewitalizacji dla obszarów zdegradowanych w Gminie Złotów na lata 2017-2023 zwraca także uwagę na zachowanie ciągłości programowej. Przedsięwzięcia podejmowane w poprzednich okresach programowych mają swoją ciągłość i kontynuację w obecnym dokumencie. Zidentyfikowane projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne stanowią kontynuację zrealizowanych już przedsięwzięć, zarówno tych wspartych ze środków unijnych, jak i tych realizowanych przy udziale środków krajowych. Komplementarność projektów opiera się na wykorzystaniu doświadczeń powstałych produktów i rezultatów, udziale tych samych użytkowników, pełnieniu tych samych funkcji. Ponadto obejmują kompleksowe rozwiązania obszarowe w zakresie rozwiązywania problemów i zaspokajanie potrzeb. Poniżej zestawiono najważniejsze działania o charakterze rewitalizacyjnym zrealizowane w ostatnich latach w poszczególnych sołectwach.

BIELAWA

- z funduszu sołectkiego poczyniono wstępne inwestycje dla zagospodarowania terenu, potrzeba kolejnych inwestycji
- wiata grillowa: ok. 15 tys.

Kontynuacja w planowanych w Programie Rewitalizacji przedsięwzięciach: 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3.

BUNTOWO

- utwardzenie terenu 1 tys. (z funduszu sołectkiego),
- garaż 2 tys. (z funduszu sołectkiego),
- doposażenie placu zabaw 11 tys. (z funduszu sołectkiego),
- doraźny remont sali wiejskiej (wewnątrz, zewnątrz) - wciąż potrzeba dofinansowania:

Tabela 45 Projekt zrealizowany w Buntowie

NAZWA PROJEKTU	ZADANIE	LATA	KOSZT
OS 4 Leader w ramach PROW 2007-2013 Działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii Rozwoju „Zachowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego poprzez remont	Budynek świetlicy pełniący niegdyś funkcję szkoły figuruje w ewidencji zabytków zlokalizowany jest na dz. 60/1 w Buntowie. W ramach zadania wykonane zostaną: wymiana elementów konstrukcyjnych ścian drewnianych, docieplenie ścian zewnętrznych budynku,	2011-2012	Całkowity koszt: 57.054,40 zł Kwota dofinansowania 25.000,00 zł

Świetlice wiejskiej w Buntowie”	wymiana elementów drewnianych wraz z impregnacją i malowaniem oraz wymiana konstrukcji dachowej wraz z uzupełnieniem pokrycia dachowego z dachówki ceramicznej. Projekt zrealizowany i rozliczony.		
---------------------------------	---	--	--

Źródło: Urząd Gminy w Złotowie

Kontynuacja w planowanych w Programie Rewitalizacji przedsięwzięciach: 1.2, 1.3, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2, 2.3.

GÓRZNA

- z byłego kościoła zrobiono salę sportową (na potrzeby szkoły i mieszkańców),
- przeprowadzono wstępny remont wnętrza świetlicy, potrzeba remontu i doposażenia Sali wiejskiej oraz jej rekreacyjnego otoczenia,
- zainstalowano siłownię zewnętrzną w parku – rozwojowe miejsce dla wsi jako miejsce spotkań,
- zagospodarowano brzeg pobliskiego jeziora (pomost, wieża widokowa),
- doposażenie placu zabaw i siłownia zewnętrzna – ok. 22 tys. (z funduszu sołectkiego)

Tabela 46 Projekty zrealizowane w Górznie

NAZWA PROJEKTU	ZADANIE	LATA	KOSZT
OS 4 Leader w ramach PROW 2007-2013 Działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii Rozwoju „Środowiskowy Obiekt sportowy bazą do rozwoju aktywności społecznej i sportowo – rekreacyjnej” w Górznej	Roboty budowlane związane z rozbudowa i zmianą sposobu użytkowania magazynu zboża na środowiskowy obiekt kulturalno – sportowy. Projekt zrealizowany i rozliczony.	2011	Całkowity koszt: 791.780 ,00 Kwota dofinansowania 482.792,68
Program Operacyjny „Zrównoważony sektor rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” W ramach środków 4.1 „Rozwój obszarów zależnych od rybactwa” „Zachowanie	Wykonanie obiektów infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i do amatorskiego połowu ryb wraz ze wskazaniem i wyznaczeniem obszarów i miejsc udostępnianych dla turystów i społeczności lokalnej. - szlak turystyczny pieszo- rowerowy - - parking terenowy	2014	Koszt całkowity 119.999,52 zł. Kwota dofinansowania w wysokości 82.926,00 zł.

walorów przyrodniczych rezerwatu przyrody „Uroczysko Jary”	- pomost wędkarski - dwie platformy wędkarskie - tablice i znaki informacyjne— ustawienie koszy na śmieci - wykonanie platformy widokowej		
---	---	--	--

Źródło: Urząd Gminy w Złotowie

Kontynuacja w planowanych w Programie Rewitalizacji przedsięwzięciach: 1.2, 1.3, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2, 2.3.

JÓZEFOWO

- w miejscowości wykonano chodnik,
- doraźne remonty sali wiejskiej, wciąż potrzeba inwestycji w salę oraz w sąsiadującą z salą strefą rekreacji i wypoczynku (mało rozwiniętą),
- remont sali wiejskiej – ok 30 tys. (fundusz sołecki),
- renowacja boiska sportowego – 8 tys. (fundusz sołecki).

Kontynuacja w planowanych w Programie Rewitalizacji przedsięwzięciach: 1.2, 1.3, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2, 2.3.

NOWINY

- zbudowano ścieżkę rowerową Złotów-Nowiny,
- zagospodarowano strefę wypoczynku – wiata grillowa, siłownia napowietrzna, boisko do siatkówki.

Tabela 47 Projekt zrealizowany w Nowinach

NAZWA PROJEKTU	ZADANIE	LATA	KOSZT
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich Działanie „Odnowa i rozwój wsi”. „Nowiny od nowa”	Budowa placu zabaw, utrzymanie ścieżki pieszo - rowerowej na trasie Nowiny Złotów, oraz remont szatni sportowej przy boisku do piłki nożnej Projekt zrealizowany, w trakcie rozliczenia	2012-2013	Całkowity koszt: 98.639,00 Kwota dofinansowania: 66.106,00

Źródło: Urząd Gminy w Złotowie

Kontynuacja w planowanych w Programie Rewitalizacji przedsięwzięciach: 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2, 2.3.

NOWY DWÓR

- plac zabaw, doposażenie – 15 tys. (fundusz sołecki).

Kontynuacja w planowanych w Programie Rewitalizacji przedsięwzięciach: 2.1, 2.3

SKIC

- zagospodarowano park w miejscowości pod funkcję rekreacyjną
- wstępny remont sali wiejskiej, wymaga dofinansowania,
- w okolicy kościoła zlokalizowano plac zabaw z siłownią napowietrzną,
- doposażenie placu zabaw i siłownia zewnętrzna + wyposażenie boiska sportowego – 56 tys. (fundusz sołecki).

Tabela 48 Projekt zrealizowany w Skicu

NAZWA PROJEKTU	ZADANIE	LATA	KOSZT
„Pięknieje Wielkopolska Wieś” - konkurs Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w ramach Programu „Wielkopolska Odnowa Wsi 2013-2020” „Rewitalizacja zabytkowego parku w Skicu jako miejsca dydaktyczno – wypoczynkowego”	W ramach realizacji zadania powstał parking oraz elementy małej architektury takie jak: brama wejściowa, stół z szachownicą i planszą do chińczyka, zegar słoneczny o średnicy ok 1,0 m, punkt parku linowego, legowisko dla jaszczurek, tablica informacyjna, ławki, matecznik starych odmian drzew i krzewów owocowych. Projekt zrealizowany i rozliczony.	2013	Koszt całkowity 40.695,90 zł. Kwota dofinansowania 19.875,00 zł.

Źródło: Urząd Gminy w Złotowie

Kontynuacja w planowanych w Programie Rewitalizacji przedsięwzięciach: 1.2, 1.3, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2, 2.3.

STARE DZIERŻĄŻNO

- doposażenie placu zabaw – 22 tys. (fundusz sołecki).

Projekty zaplanowane do realizacji w ramach Programu są komplementarne z dotychczas zrealizowanymi.

Kontynuacja w planowanych w Programie Rewitalizacji przedsięwzięciach: 1.2, 1.3, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2, 2.3.

6.1.5 KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Projekty, które zostały zapisane w Programie Rewitalizacji dla obszarów zdegradowanych w Gminie Złotów na lata 2017-2023 mają możliwość realizacji przy udziale różnych źródeł finansowania w tym środków unijnych. W Programie Rewitalizacji wykorzystano możliwość łączenia wsparcia ze środków EFRR i EFS (dzięki dużej synergii projektów rewitalizacyjnych) w celu realizacji założonych celów i wyprowadzania obszaru ze stanu kryzysowego. Realizacja projektów rewitalizacyjnych z różnych źródeł z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania pozwala na uzyskanie korzystnych efektów i wpływa na wzrost dynamiki pożądanых zmian. Ponadto projekty zapisane w dokumencie dają także możliwość włączenia środków prywatnych w finansowanie procesów rewitalizacji. Źródła finansowania opisano w fiszkach projektowych jak również w indykatywnych ramach finansowych.

7 INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE

7.1 RAMY FINANSOWE

Poniższa tabela przedstawia plan finansowy przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Wskazują one między innymi szacowane środki finansowe związane z realizacją przedsięwzięć z uwzględnieniem źródeł finansowania.

Tabela 49 Indykatywne ramy finansowe projektów/przedsięwzięć głównych

NUMER PRZEDSIĘWZIĘCIA/PROJEKTU	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA/PROJEKTU	SZACUNKOWA WARTOŚĆ PROJEKTU*	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA		
			EFŚ/EFRR	BUDŻET GMINY ZŁOTÓW	INNE
1.1	PRZYSZŁOŚĆ TERAZ	500.000,00 zł	450.000,00 zł	50.000,00 zł	-
1.2	PRZYGOTOWANIE IMPREZ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ SENIORÓW	100.000,00 zł	85.000,00 zł	10.000,00 zł	środki prywatne – 5.000,00 zł
1.3	ZWIĘKSZENIE LICZBY DZIAŁAŃ I IMPREZ DLA MIESZKAŃCÓW	100.000,00 zł	85.000,00 zł	10.000,00 zł	środki prywatne – 5.000,00 zł
1.4	REMONT BUDYNKU ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W NOWINACH	100.000,00 zł	90.000,00 zł	10.000,00 zł	-
1.5	WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W SOŁECTWACH BIELAWA, BUNTOWO, GÓRZNA, JÓZEFOWO, NOWINY, NOWY DWÓR, SKIC, STARE DZIERŻĄŻNO	500.000,00 zł	490.000,00 zł	10.000,00 zł	-
1.6	DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	100.000,00 zł	85.000,00 zł	10.000,00 zł	Budżet GOPS – 5.000,00 zł
2.1	REMONT I TERMOMODERNIZACJA SAL WIEJSKICH	2.000.000,00 zł	1.900.000,00 zł	100.000,00 zł	-
2.2	STWORZENIE STREF AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ	200.000,00 zł	190.000,00 zł	10.000,00 zł	-
2.3	ODTWORZENIE FUNKCJI REKREACYJNYCH W MIEJSCOWOŚCIACH BIELAWA, BUNTOWO, GÓRZNA, JÓZEFOWO, NOWINY, NOWY DWÓR, SKIC, STARE DZIERŻĄŻNO	80.000,00 zł	70.000,00 zł	10.000,00 zł	-
	SUMA	3.680.000,00 zł	3.445.000,00 zł	220.000,00 zł	15.000,00 zł

Źródło: Urząd Gminy Złotów

Tabela 50 Indykatywne ramy finansowe projektów/przedsięwzięć uzupełniających

NUMER PRZEDSIĘWZIĘCIA/PROJEKTU	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA/PROJEKTU	SZACUNKOWA WARTOŚĆ PROJEKTU*	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA		
			EFŚ/EFRR	BUDŻET GMINY ZŁOTÓW	INNE
U.1	PRZEBUDOWA DRÓG DOJAZDOWYCH DO MIEJSCOWOŚCI BIELAWA, BUNTOWO, GÓRZNA, JÓZEFOWO, NOWINY, NOWY DWÓR, SKIC, STARE DZIERŻĄŻNO	3.000.000,00 zł	2.000.000,00 zł	1.000.000,00 zł	-
U.2	PRZEBUDOWA I NADBUDOWA WRAZ ZE ZMIANĄ SPOSOBU UŻYTKOWANIA BUDYNKU BIUROWEGO NA LOKALE SOCJALNE	500.000,00 zł	400.000,00 zł	100.000,00 zł	-
U.3	DZIAŁANIA NA RZECZ TERMOMODERNIZACJI I WYMIANY ŹRÓDEŁ CIEPŁA	50.000,00 zł	45.000,00 zł	5.000,00 zł	-
	SUMA	3.550.000,00 zł	2.445.000,00 zł	1.105.000,00 zł	0,00 zł

Źródło: Urząd Gminy Złotów

8 OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

8.1 OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI W TYM DOKUMENTAMI GMINY

W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji będą realizowane cele ogólne i szczegółowe wpisujące się w dokumenty strategiczne województwa, powiatu i gminy.

8.1.1 POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI KRAJOWYMI

Tabela 51 Powiązania PR z krajowymi dokumentami strategicznymi

LP.	DOKUMENT	MISJA/CEL/PRIORYTET/DZIAŁANIE	ODPOWIADAJĄCE CELE PR DLA GMINY ŻŁOTÓW
1.	Narodowy Plan Rewitalizacji 2022	Głównym celem NPR jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.	CEL STRATEGICZNY 1 CEL STRATEGICZNY 2
2.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	<p>Cel strategiczny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.</p> <p>Cel regionalny 1: Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”).</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji poza miastami wojewódzkimi; • Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne. <p>Cel regionalny 2: Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”);</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe; • Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze. <p>Cel regionalny 3: Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”).</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wspomaganie budowy kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej. 	CEL STRATEGICZNY 1 CEL STRATEGICZNY 2
3.	Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego	<p>Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno- gospodarczym Polski:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji • Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne. 	CEL STRATEGICZNY 1 CEL STRATEGICZNY 2

		<ul style="list-style-type: none"> • Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy • Rozwój i efektywne 	
4.	Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko-perspektywa do 2020 r	<p>Zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska • Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię • Poprawa stanu środowiska 	<p>CEL STRATEGICZNY 1 CEL STRATEGICZNY 2</p>
5.	Strategia Rozwoju Transportu do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)	<p>CEL STRATEGICZNY 1: Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego CEL STRATEGICZNY 2: Stworzenie warunków dla sprawnego funkcjonowania rynków transportowych i rozwoju efektywnych systemów przewozowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie nowoczesnej, spójnej sieci infrastruktury transportowej • Poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym • Bezpieczeństwo i niezawodność • Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko • Zbudowanie racjonalnego modelu finansowania inwestycji infrastrukturalnych 	<p>CEL STRATEGICZNY 1 CEL STRATEGICZNY 2</p>
6.	Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności	<ul style="list-style-type: none"> • Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji, ▪ Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym, ▪ Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, ▪ Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki, ▪ Stworzenie Polski Cyfrowej, ▪ Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”, ▪ Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, • Równoważenia potencjałów rozwojowych regionów: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, ▪ Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach, ▪ Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego, • Efektywność i sprawność państwa: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej, ▪ Wzrost społecznego kapitału rozwoju. 	<p>CEL STRATEGICZNY 1 CEL STRATEGICZNY 2</p>

7.	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	<p>Cel 2: Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wspomaganie spójności w układzie krajowym: Pomorze Środkowe – Polska Zachodnia – Polska Centralna – Polska Wschodnia; • Regionalną integrację funkcjonalną, wspomaganie rozprzestrzeniania procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału do specjalizacji terytorialnej; • Wspomaganie spójności w obszarach problemowych. <p>Cel 3: Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa dostępności polskich miast i regionów; • Zmniejszenie zewnętrznych kosztów transportu. <p>Cel 4: Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integracja działań w zakresie funkcjonowania spójnej sieci ekologicznej kraju jako podstawa ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych; • Przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej; • Racjonalizacja gospodarowania ograniczonymi zasobami wód powierzchniowych i podziemnych kraju, w tym zapobieganie występowaniu deficytu wody na potrzeby ludności i rozwoju gospodarczego, • Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów; • Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby. <p>Cel 6: Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ochrona interesu publicznego, • Wdrożenie do systemu gospodarowania przestrzenią podstawowych, zróżnicowanych terytorialnie i spójnych z polityką rozwoju, instrumentów ekonomicznych; • Tworzenie korzystnych warunków dla działalności gospodarczej. 	<p>CEL STRATEGICZNY 1 CEL STRATEGICZNY 2</p>
----	--	---	--

Źródło: opracowanie własne

8.1.2 POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI WOJEWÓDZKIMI I POWIATOWYMI

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2020 ROKU. WIELKOPOLSKA 2020

Wizja rozwoju określona w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 to: Wielkopolska 2020 roku, w wyniku stopniowego osiągnięcia celów strategii ma być regionem inteligentnym, innowacyjnym i spójnym. Celem generalnym Strategii jest efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa, służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju. Niniejszy PR jest spójny z kierunkami działań wyznaczonymi w „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020”, a z punktu widzenia realizacji zamierzeń rewitalizacyjnych w Gminie Złotów istotne są zapisy, dotyczące celów strategicznych i operacyjnych, wśród których wskazano:

- poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu,
- poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami,
- lepsze zarządzanie energią,
- zwiększenie spójności województwa,
- wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu,
- wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia,
- zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa,

W Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku za jedną ze słabych stron województwa uznano istnienie obszarów i miast wymagających rewitalizacji oraz dużą powierzchnię obszarów zdegradowanych. Wśród zagrożeń wymienia się marginalizację obszarów i ośrodków o niższej konkurencyjności, a także grup o najniższym wykształceniu, upośledzonych pod względem społecznym, fizycznym i psychicznym, wzrost patologii społecznych, liczne grupy i środowiska zagrożone wykluczeniem.

Z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych w województwie wielkopolskim kluczowy jest cel 5.4. Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji. W Strategii stwierdzono, że należy opracować kompleksowe programy odnowy, które będą obejmowały inwestycje w infrastrukturę techniczną i społeczną, projekty aktywizacji gospodarczej i projekty edukacyjne. Wskazano następujące kierunki działań przez które cel ten powinien być realizowany:

- Kompleksowe, zintegrowane programy rewitalizacji obejmujące instrumenty stosowane w ramach innych celów, ukierunkowane na specyficzną sytuację na tych obszarach;
- Modernizacja oraz lepsze wykorzystanie linii wąskotorowych regionu dla potrzeb turystyki.

Ponadto istotne z punktu widzenia realizacji zamierzeń rewitalizacyjnych w Gminie Złotów są przedsięwzięcia wpisujące się w cele wyznaczone w SRWW tj.: Zwiększenie spójności sieci drogowej (cel operacyjny 1.1), Ochrona krajobrazu (cel operacyjny 2.2), Ograniczenie emisji substancji do atmosfery (cel operacyjny 2.5), Optymalizacja gospodarowania energią (cel operacyjny 3.1), Wsparcie ośrodków lokalnych (cel operacyjny 5.1), Aktywizacja obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych (cel operacyjny 5.3), Zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych (cel operacyjny 5.5), Wsparcie terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego (cel operacyjny 5.6), Doskonalenie kadr gospodarki (cel operacyjny 6.7), Rozwój gospodarki społecznej (cel operacyjny 6.11), Rozwój „srebrnego” sektora gospodarki (cel operacyjny 6.12), Rozwój biznesu i usług zdrowotnych (cel operacyjny 6.13), Poprawa warunków, jakości i dostępności edukacji (cel operacyjny 7.1), Promocja przedsiębiorczości i zatrudnialności (cel operacyjny 7.3), Rozwój oraz promocja postaw kreatywnych i innowacyjnych (cel operacyjny 7.4), Rozwój kształcenia ustawicznego (cel operacyjny 7.6), Wzmacnianie aktywności zawodowej (cel operacyjny 8.1), Poprawa sytuacji i przeciwdziałanie zagrożeniom demograficznym (cel operacyjny 8.2), Promocja zdrowego stylu życia (cel operacyjny 8.4), Wzmacnianie włączenia społecznego (cel operacyjny 8.5), Wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej (cel operacyjny 8.6), Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu (cel operacyjny 8.7), Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego (cel operacyjny 8.8), Ochrona zasobów, standardu i jakości życia rodziny (cel operacyjny 8.9), Ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego (cel operacyjny 8.10).

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Celem Planu jest zrównoważony rozwój przestrzenny regionu jako jedna z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców. Realizacja tego celu opiera na dwóch celach szczegółowych:

- dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku,
- zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa.

Działania rewitalizacyjne zaplanowane w PR są spójne z celami szczegółowymi rozpisanyymi w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego”, w tym w szczególności z następującymi:

- wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem,
- wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa kulturowego,
- restrukturyzacja obszarów o ograniczonym potencjale rozwojowym,
- wielofunkcyjny rozwój ośrodków regionalnych i lokalnych,
- restrukturyzację obszarów o ograniczonym potencjale rozwojowym,
- wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw,
- zwiększenie udziału usług turystycznych i rekreacji w gospodarce regionu.

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU ZŁOTOWSKIEGO NA LATA 2015-2020

Tabela 52 Powiązania PR z dokumentami strategicznymi powiatu złotowskiego i województwa wielkopolskiego

LP.	DOKUMENT	MISJA/CEL/PRIORYTET/DZIAŁANIE	ODPOWIADAJĄCE CELE PR DLA GMINY ZŁOTÓW
3.	Strategia Rozwoju Powiatu Złotowskiego na lata 2015-2020	<p>Wizja powiatu</p> <p>1. Powiat z dobrze rozwiniętą siecią małych i średnich przedsiębiorstw absorbujących nadwyżki siły roboczej.</p> <p>3. Powiat, w którym mieszkańcy mają dostęp do oświaty i kultury na wysokim poziomie, opieki zdrowotnej, nowoczesnej infrastruktury, czystego i estetycznego środowiska w poczuciu bezpieczeństwa i możliwości aktywnego uczestnictwa w życiu i rozwoju lokalnej wspólnoty.</p>	<p>CEL STRATEGICZNY 1</p> <p>CEL STRATEGICZNY 2</p>

Źródło: opracowanie własne

8.1.3 POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI GMINY ZŁOTÓW

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ZŁOTÓW NA LATA 2016-2025

Strategia Rozwoju Gminy Złotów na lata 2016-2025 jest dokumentem uchwalanym przez Radę Gminy w Złotowie w celu określenia najważniejszych zamierzeń osiągniętych wspólnym wysiłkiem władz samorządu, mieszkańców i podmiotów gospodarczych. Strategia rozwoju jest szansą na stworzenie długofalowej wizji rozwoju Gminy Złotów oraz szansą na koordynację i hierarchizację zadań. Dokument ten pozwala też we właściwy sposób i w odpowiedniej kolejności rozwiązywać problemy, a także diagnozować niektóre z nich, zanim się pojawią. W strategii określono kierunki działań, problemy i cele rozwoju społeczno-gospodarczego, wskazuje możliwe drogi realizacji wyznaczonych celów oraz zasady oceny podjętych działań. Strategia stanowi instrument sterowania procesami rozwoju gospodarczego i społecznego.

Dokument ten powstał w związku z potrzebą sformułowania zintegrowanego dokumentu, obejmującego wszystkie polityki sektorowe, a także polityki horyzontalne, oparte na aktualnej diagnozie stanu gospodarczego i społecznego Gminy Złotów. W dokumencie określono następujące cele strategiczne i operacyjne (w nawiasach wymieniono powiązane z nimi przedsięwzięcia PR):

- Cel strategiczny I: Gmina Złotów zarządzana innowacyjnie:
  - Cel operacyjny 1.1: Ustandaryzowanie podstawowych usług świadczonych przez gminę dla mieszkańców (1.4, 2.1, 2.2, 2.3, U.1, U.2);
  - Cel operacyjny 1.2: Budowanie pozytywnego na zewnątrz wizerunku gminy oraz budowa tożsamości regionalnej mieszkańców gminy (1.2, 1.3, 1.5, 1.6);
- Cel strategiczny II: Gmina Złotów dobrym miejscem do zamieszkania:
  - Cel operacyjny 2.1: Zwiększenie dostępności i funkcjonalności infrastruktury gminnej (1.4, 2.1, 2.2, 2.3, U.1, U.2);
  - Cel operacyjny 2.2: Poprawa gospodarki wodno-ściekowej;
  - Cel operacyjny 2.3: Poprawa bezpieczeństwa i komfortu zamieszkania na terenie gminy (1.4, 2.1, 2.2, 2.3, U.1, U.2);
  - Cel operacyjny 2.4: Zachowanie dziedzictwa przyrodniczego (2.1, U.3);
  - Cel operacyjny 2.5: Wysoki poziom jakości opieki zdrowotnej na terenie gminy;
  - Cel operacyjny 2.6: Tworzenie sprzyjających warunków do pozostawania na stałe ludzi młodych oraz stwarzanie warunków do dodatniej migracji ludności (1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2, 2.3, U.1, U.2, U.3);
  - Cel operacyjny 2.7: Stwarzanie przez gminę warunków do powstawania nowych miejsc pracy, zwłaszcza dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (1.1, 1.5, 1.6);
  - Cel operacyjny 2.8: Wsparcie przedsiębiorców i stwarzanie warunków do powstawania nowych firm (1.1, 1.5, 1.6);
  - Cel operacyjny 2.9: Rozwój rolnictwa (1.5, 1.6);
- Cel strategiczny III: Gmina Złotów z aktywnym społeczeństwem obywatelskim:
  - Cel operacyjny 3.1: Promocja i wspieranie działających na terenie Gminy organizacji społecznych (1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2, 2.3, U.1, U.2, U.3).

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w PR wpisują się w cele Strategii Rozwoju, wpływając na rozwój przedsiębiorczości, eliminację negatywnych zjawisk społecznych oraz

dbałość o środowisko. Programy operacyjne Strategii Rozwoju poprzez wyznaczone działania mają wpływ także na sfery: przestrzenno-funkcjonalną i techniczną.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Studium jest podstawowym dokumentem sporządzanym dla całego obszaru gminy, określający w sposób ogólny politykę przestrzenną i lokalne zasady zagospodarowania. Obok miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest aktem planowania przestrzennego i w systemie planistycznym zaliczane jest do aktów planowania ogólnego.

Zadaniem „Studium” jest określenie polityki przestrzennej gminy oraz ustalenie wyrażających tę politykę ogólnych zasad gospodarowania we wszystkich dziedzinach działalności samorządu. Celem „Studium” jest koordynacja działań przestrzennych na terenie gminy i stworzenie warunków do ekorozwoju i harmonijnego współdziałania sąsiadujących jednostek i terenów. Strategiczne kierunki rozwoju gminy określone w dokumencie to (w nawiasach wymieniono powiązane z nimi przedsięwzięcia PR):

- stworzenie warunków dla wszechstronnego rozwoju gospodarczego, szczególnie atrakcyjnych lokalnych warunków do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz inwestowania (1.1, 1.5, 1.6);
- przygotowanie terenów dla potencjalnych inwestorów;
- stworzenie atrakcyjnych warunków osadniczych dla nowych mieszkańców (U1, U2),
- rozwój zabudowy mieszkaniowej w nawiązaniu do trendów wynikających z sąsiedztwa miasta;
- wykorzystanie szans rozwoju turystyki i agroturystyki, wynikających z zasobów dziedzictwa kulturowego, przyrody i krajobrazu gminy oraz szlaków turystycznych przebiegających przez gminę (1.2, 1.3, 1.6, U.3);
- rozwój rolnictwa, przetwórstwa i przechowalnictwa płodów rolnych w powiązaniu z dalszą restrukturyzacją nieruchomości po PGR-owskich;
- zapewnienie korzystnych zmian w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego, kształtowanie osnowy ekologicznej gminy, ochrona korytarzy ekologicznych będących podstawowym elementem osnowy ekologicznej gminy (2.1, U.3),
- zwiększenie lesistości gminy;
- ochrona przyrody i nieodnawialnych zasobów środowiska (2.1, U.3);

- wykorzystanie zasobów środowiska gminy Złotów szczególnie zasobów surowców odnawialnych źródeł energii, lokalizacja farm elektrowni wiatrowych;
- poprawa jakości życia mieszkańców, a szczególnie podnoszenie walorów estetycznych wsi (1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2, 2.3, U.1, U.2, U.3);
- porządkowanie przestrzeni publicznych, zagospodarowanie terenów rekreacyjnych co najmniej w podstawowym stopniu we wszystkich wsiach gminy (2.2, 2.3).

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne planowane w PR są spójne z Studium i określonymi w nim kierunkami rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy.

GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016-2026

Jest to wieloletni dokument programowy. Ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego jej mieszkańców, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Strategia zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Działania określone w Strategii są kierowane głównie do środowisk pozostających na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem. Cele strategii to (w nawiasach wymieniono powiązane z nimi przedsięwzięcia PR):

- **CEL STRATEGICZNY I: OGRANICZENIE ZJAWISKA MARGINALIZACJI GRUP SZCZEGÓLNEGO RYZYKA (1.1, 1.,2, 1.3, 1.5, 1.6):**
  - Zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego osób bezrobotnych;
  - Ograniczenie skutków ubóstwa;
  - Umożliwienie pełnego udziału w życiu społecznym oraz poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i chorych;
- **CEL STRATEGICZNY II: WSPIERANIE PRAWIDŁOWEGO FUNKCJONOWANIA RODZINY (1.1, 1.,2, 1.3, 1.5, 1.6):**
  - Podnoszenie świadomości opiekuńczo-wychowawczych
- **CEL STRATEGICZNY III: ZMNIEJSZENIE LICZBY RODZIN ZAGROŻONYCH PATOLOGIAMI SPOŁECZNYMI (1.1, 1.,2, 1.3, 1.5, 1.6):**
  - Przeciwdziałanie i profilaktyka rozwiązywania problemów alkoholowych;

- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Kierunki działań PR odnoszą się do likwidacji negatywnych zjawisk w sferze społecznej. Dlatego realizacja PR wpłynie na rozwiązanie problemów społecznych które zostały zdiagnozowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

PODSUMOWANIE

Działania rewitalizacyjne zaplanowane w ramach Programu Rewitalizacji Gminy Złotów wpisują się w cele wyznaczone w dokumentach strategicznych i planistycznych dla gminy Złotów. Zatem PR dla Gminy Złotów jest spójny z przeanalizowanymi dokumentami strategicznymi.

9 MECHANIZMY WŁĄCZENIA INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI

9.1 MECHANIZMY WŁĄCZENIA INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI

Ideą rewitalizacji jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez prowadzone w sposób kompleksowy, zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, które są skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Lokalnego Programu Rewitalizacji. Podmioty zaliczane do interesariuszy rewitalizacji to:

- Mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze;
- Mieszkańcy gminy inni niż mieszkańcy obszaru rewitalizacji;
- Podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność gospodarczą;
- Podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność społeczną na terenie gminy, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- Jednostka samorządu terytorialnego i jej jednostki organizacyjne;
- Organy władzy publicznej.

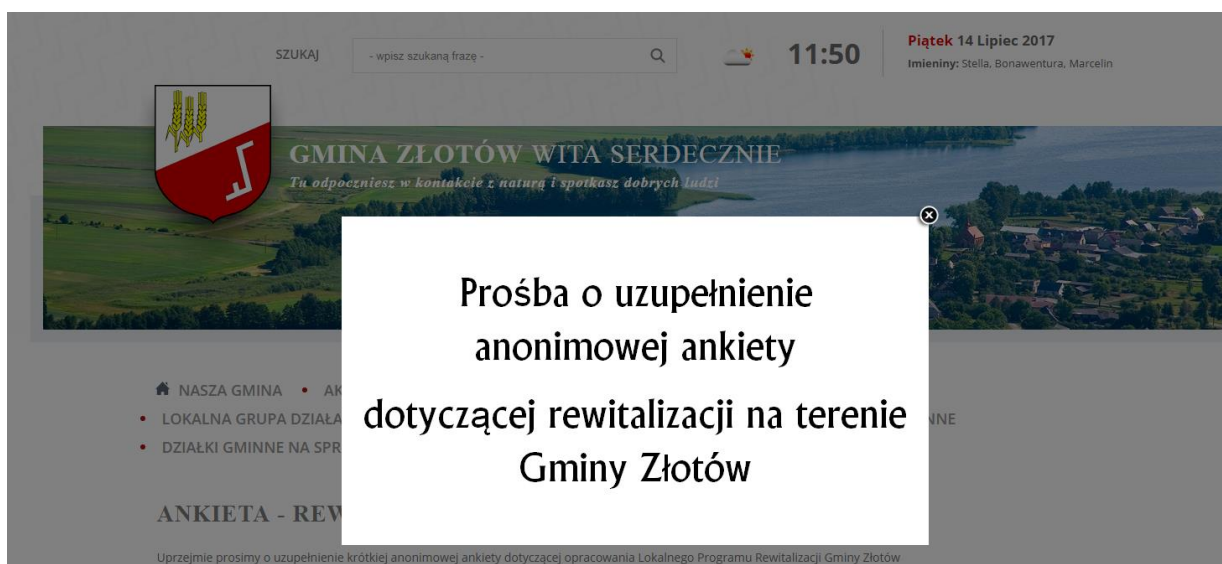
Partycypacja społeczna jest nieodłącznym elementem procesu rewitalizacji i stanowi fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Partycypacja powinna być ukierunkowana na możliwie dojrzałe formy uczestnictwa społeczności w podejmowaniu decyzji, które jej dotyczą. Prace nad przygotowaniem Programu Rewitalizacji dla Gminy Złotów oparte były na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy w tym szczególnie ze społecznością obszaru rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi. Partycypacja społeczna polega na realizacji wśród interesariuszy następujących działań:

- prowadzeniu działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, skierowanych do interesariuszy (o zasadach, celach, istotnie prowadzenia rewitalizacji oraz jej przebiegu),
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji,

- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowywaniu i realizacji programu rewitalizacji,
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy,
- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążenia do spójności planowanych z nimi działań.

W przygotowaniu Programu Rewitalizacji wykorzystano formy konsultacji społecznych:

- zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej, przy czym prośba o wypełnienie ankiety była umieszczona w taki sposób, że każdy odwiedzający stronę internetową Urzędu Gminy musiał ją zauważyć:

Rysunek 15 Wygląd strony głównej Urzędu Gminy w Złotowie podczas trwania ankietowania
(źródło: www.gminazlotow.pl/)

- debaty z interesariuszami,
- zbieranie uwag i opinii w formie ankiet skierowanych do wszystkich interesariuszy,
- wizje lokalne i spacerzy badawcze.

Dla zapewnienia efektywnej współpracy z partnerami procesu rewitalizacji wykorzystano na każdym etapie prac następujące narzędzia komunikacji i informowania interesariuszy:

- spotkania Zespołu ds. Rewitalizacji wraz z przedstawicielami kluczowych dla rewitalizacji zdegradowanych obszarów gminy partnerów z sektora społecznego i gospodarczego oraz ekspertem zewnętrznym,
- spotkania informacyjno-konsultacyjne z mieszkańcami, w szczególności z obszarów zdegradowanych, organizowane w miarę postępu prac rewitalizacyjnych,

- wizytowanie różnych obszarów gminy.

Partycypacja społeczna prowadzona i realizowana była na głównych etapach pracy nad Programem Rewitalizacji:

- Diagnozowanie i wyznaczanie obszaru zdegradowanego i propozycji obszaru rewitalizacji,
- Opracowanie Programu Rewitalizacji,
- Realizacja, wdrażanie i monitorowanie Programu Rewitalizacji.

9.1.1 PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE DIAGNOZOWANIA I WYZNACZANIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI ORAZ WYZNACZANIA CELÓW REWITALIZACJI

W ostatnim okresie w gminie Złotów odbywały się spotkania związane z przygotowaniem bądź aktualizacją dokumentów, które wymagały dyskusji na temat przyszłości Gminy. Były to Strategia Rozwoju Gminy Złotów na lata 2016-2025 i Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2026. Wiele z wniosków wypracowanych w ramach spotkań wpisało się w prace nad Programem Rewitalizacji.

12 czerwca 2017 roku odbyło się w Urzędzie Gminy w Złotowie. Zostało ono zorganizowane przez pana Marcina Ziółkowskiego. W spotkaniu udział brali przedstawiciele Urzędu Gminy oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Ustalono, że powstanie tzw.: roboczy Zespół ds. Rewitalizacji. W skład Zespołu wchodził:

- Marcin Ziółkowski – koordynator ze strony Urzędu Gminy w Złotowie;
- Sabina Wójcik – pracownik Urzędu Gminy w Złotowie;
- Anna Zakrzewska – przedstawiciel GOPS Gminy Złotów;
- Krzysztof Mrowicki – Remedis SA.

Ustalono na nim zasób potrzebnych danych w celu wykonania delimitacji z podziałem wg sołectw. Ustalono wstępne założenia dotyczące prowadzenia prac.

Na kolejnym spotkaniu zespołu ds. Rewitalizacji zebrano informacje pozyskane z ankiet, które uzyskano od interesariuszy. Wnioski z ankiet opisane są poniżej.

Informacje o wszelkich formach partycypacji propagowane były do mieszkańców poprzez afisze, informacje i zaproszenia na stronach internetowych Gminy.

Na terenach wskazanych jako obszar rewitalizacji dokonano wizyt studialnych. Odwiedzono wsie w sołectwach znajdujących się w stanie kryzysowym. W spacerach udział brali przedstawiciele Urzędu Gminy oraz pracownik firmy opracowującej Program Rewitalizacji. Oglądano i analizowano potrzeby i problemy, rozmawiano z napotkanymi mieszkańcami poszczególnych sołectw. Poniżej zaprezentowano wyniki spacerów:

Bielawa: to niewielka wieś na północy Gminy ze starzejącą się zabudową. Oficjalnie liczy poniżej 100 mieszkańców, realnie jeszcze mniej. Mieszkańcy zdają sobie sprawę, że dla tak małej wioski trudno zdiatać cuda, ale utwardzony dojazd do wsi ułatwiłby korzystanie ze zdobyczy cywilizacji, bowiem aktualna droga w czasie deszczy i roztopów bywa ciężka do przejechania. Tymczasem uczestnictwo w życiu gminy wymaga dojazdu głównie do Złotowa.

Rysunek 16 Niszczące budynki i zły stan drogi w Bielawie
(źródło: Urząd Gminy Złotów)

Buntowo: dla odmiany wieś na południowych krańcach Gminy, pięknie położona nad jeziorem Sławianowskim. Z ładnymi elementami zabudowy szachulcowej (w tym dwór i co ważne, budynek dawnej szkoły będący obecnie salą wiejską). Sala wymaga nakładów finansowych, aby móc służyć aktywnej lokalnej społeczności. Wieś posiada i wykorzystuje w pewnym stopniu potencjał agroturystyczny.

Rysunek 17 Sala wiejska w Buntowie
(źródło: Urząd Gminy Złotów)

Górzna: wieś leżąca przy drodze wojewódzkiej 189, na zachód od Złotowa. Wieś z długą historią (co najmniej od XV w.) o sporym potencjale, siedziba jednej z gminnych szkół. Stara szkoła pełni funkcje świetlicy wiejskiej. Mieszkańcy wsi są bardzo aktywni, mówią, że teren wokół świetlicy mógłby być bardziej zagospodarowany (siłownia zewnętrzna, miejsce na grill itp.) W sąsiedztwie Górznej znajdują się 2 jeziora: górne i dolne. W pobliżu wsi zachowały się liczne groby popielnicowe z wyposażeniem; także góra zamkowa (możliwe, że dała wsi nazwę).

Rysunek 18 Świetlica wiejska w Górznej
(źródło: Urząd Gminy Złotów)

Józefowo: duża wieś, o charakterze zabudowy wskazującym na byłą wieś PGR-owską (zabudowa dwupiętrowa, brak typowych zagród, lokalna stacja paliw z jednym dystrybutorem, itp.). Część obiektów jest nadal wykorzystywana rolniczo przez duże gospodarstwo rolne. Pozostałością po dawnych czasach jest także budynek sali wiejskiej (Józefowo 19a). Sala dysponuje dużymi pomieszczeniami, ale jest mało funkcjonalna i bardzo kosztowna w utrzymaniu (koszty ogrzewania). Mieszkańcy mają problemy zbliżone do innych wsi tego typu. brak pracy, brak integracji itp.

Rysunek 19 Sala wiejska w Józefowie
(źródło: Urząd Gminy Złotów)

Nowiny: kolejna wieś położona przy DW 189 na zachód od Złotowa, zamieszkuje ją ok. 300 mieszkańców. Łącząca zabudowę zagrodową z blokami pozostałymi po PRL. W miejscowości istnieje sala wiejska, ale nie spełnia wymogów (jest mała i w bardzo złym stanie). Istnieje stadion. Przy nim można by rozwijać miejsce spotkań dla mieszkańców, które dawałoby szansę na integrację oraz prowadzenie potrzebnych mieszkańcom działań. Szczególnie brak Sali wiejskiej lub ośrodka kultury (ze względu na centralne położenie w gminie).

Rysunek 20 Częściowo zrewitalizowane otoczenie sali wiejskiej w Nowinach
(źródło: Urząd Gminy Złotów)

Rysunek 21 Nowiny, teren gminny z potencjałem do wykorzystania na cele wiejskie np. teren rekreacyjny
(źródło: Urząd Gminy Złotów)

Nowy Dwór: wieś leżąca na północ od Złotowa. Założona w XVIII w. Charakter zabudowy wskazuje na jej komornicze pochodzenie (chłopi dzierżawili ziemię).

Rysunek 22 Widok wsi Nowy Dwór z drogą żużlową
(źródło: Urząd Gminy Złotów)

Wieś jest typową „ulicówką”, o niestety bardzo złej nawierzchni dróg wewnętrznych i dojazdowych.

Skic: zadbana wieś krajeńska w pd/wsch części Gminy, zamieszkała przez ok. 350 mieszkańców. Ma piękny stadion (Piastr Skic). Jak wiele innych wsi Krajny widać po niej PGR-owską historię (zabudowa wielorodzinna). W złym stanie są drogi (powiatowa). We wsi jest sala wiejska (współdzieląca budynek z przedszkolem), niemniej sąsiadujący teren świetnie nadaje się na przygotowanie terenu rekreacyjnego dla mieszkańców.

Rysunek 23 Park wiejski w Skicu o dużym potencjale dla rozwoju i służenia mieszkańcom
(źródło: Urząd Gminy Złotów)

Stare Dzierżąno: wieś na leżąca na północ od Złotowa, ok. 120 mieszkańców. Wieś wymaga polepszenia jej standardów jakościowo-rekreacyjnych. Stworzenie miejsc spotkań i ciekawych zajęć mogłoby co najmniej spowolnić proces wyludniania się wsi.

Rysunek 24 Zabudowa w Starym Dzierżaniu
(źródło: Urząd Gminy Złotów)

Rysunek 25 Wymagająca remontu sala wiejska w Starym Dzierżaniu
(źródło: Urząd Gminy Złotów)

Ze względu na potencjał przewidziany do wykorzystania w działaniu uzupełniającym zamieszczono zdjęcie budynku biurowego w Świętej I, który można przebudować na mieszkania socjalne.

Rysunek 26 Były budynek biurowy w Świętej I
(źródło: Urząd Gminy Złotów)

Podczas prac nad Programem Rewitalizacji dla Gminy Złotów przeprowadzono ankietę internetową. Dzięki prezentacji linku do ankiety na stronie internetowej oraz przeprowadzeniu kampanii informacyjnej o ankiecie we wszystkich szkołach gminnych uzyskano całkiem duży odzew. Pełna treść ankiety znajduje się w załączniku. Mieszkańcy wypełnili 357 ankiet. Z tego 69 wypełnili mieszkańcy obszaru zdegradowanego. Z tego 41 ankiet wypełniły Panie.

Poniżej zaprezentowano wyniki w zakresie wskazywanych potencjałów i braków. Ze względu na stosunkowo niewielką liczbę analizowanych danych posłużono się medianą, bardziej odpowiednią w tej sytuacji niż średnia. Ocen dokonywano w skali od 1 (bardzo źle) do 5 (bardzo dobrze)

Tabela 53 Opracowane wyniki ankiety

Lp.	Zagadnienie	Moje sołectwo	Cała Gmina
1	Miejsca do spędzania wolnego czasu (zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci)	3	4
2	Miejsca pracy	2	3
3	Stosunki sąsiedzkie	3	4
4	Stan chodników	1	2
5	Oświetlenia w miejscach publicznych	2	3
6	Bezpieczne ścieżki rowerowe	1	2
7	Ogólne poczucie bezpieczeństwa	4	4
8	Stan budynków należących do Gminy	2	4
9	Dostęp do apteki	1	4
10	Dostęp do lekarza	1	4
11	Dostęp do sklepu z podstawowymi artykułami	3	5
12	Połączenia drogowe z innymi wsiami	2	3
13	Komunikacja publiczna	2	1
14	Stan infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	2	4
15	Zasilanie w energię elektryczną	4	4
16	Hałas z dróg, inny („5” oznacza brak, „1” jest bardzo głośno)	3	2
17	Problemy środowiskowe takie jak np. dzikie wysypiska śmieci, wylwanie ścieków do rowów, palenie śmieci („5” oznacza brak, „1” jest bardzo źle)	4	3

Źródło: Opracowanie własne

Komentarz:

1. *Miejsca do spędzania wolnego czasu (zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci):* stosunkowo niezły wynik prawdopodobnie kształtowany jest przez obecność w niektórych wsiach boisk (także tych „nieformalnych”) jak i własnych, przydomowych ogrodów. Jednak w dalszym opisie mieszkańcy wskazali braki w wyposażeniu szczególnie obszarów wyznaczonych do rewitalizacji w miejsca rekreacji i wypoczynku, a także potrzebę wyremontowania świetlic wiejskich.
2. *Miejsca pracy:* tereny wiejskie oferują niewiele możliwości zatrudnienia, potwierdzają się dane dotyczące problemów z bezrobociem za obszarach rewitalizowanych
3. *Stosunki sąsiedzkie:* intrygująca jest wyższa ocena całej Gminy niż własnego sąsiedztwa. Sądzić można, że wynika z bliższych relacji z bezpośrednimi sąsiadami, do tego w wielu badanych wsiach znaczna część mieszkańców zamieszkuje budownictwo wielorodzinne, które czyni kontakt międzyludzki bardzo bliskim.
4. *Stan chodników*
5. *Oświetlenia w miejscach publicznych*
6. *Bezpieczne ścieżki rowerowe*

Komentarz wspólny do 4, 5 i 6 chodników i ścieżek rowerowych na badanym terenie praktycznie nie ma, oświetlenie występuje sporadycznie, poprawa tych aspektów przyczyniłaby się do poprawy bezpieczeństwa w gminie i na obszarach wyznaczonych do rewitalizacji.

7. *Ogólne poczucie bezpieczeństwa*: na szczęście tereny wiejskie pozostają bezpieczne. Zagrożenie dotyczy głównie wsi leżących przy drodze wojewódzkiej.

8. *Stan budynków należących do Gminy*: jak wykazały wizyty studialne stan budynków gminnych w wielu miejscach pozostawia wiele do życzenia. Szczególnie stan sal wiejskich jest niezadowolający a są one niezbędne do przeprowadzania zajęć, warsztatów czy też spotkań dla mieszkańców.

9. *Dostęp do apteki*

10. *Dostęp do lekarza*

Komentarz wspólny do 9 i 10. W tak małych wsiach trudno o lepszy dostęp. Dostęp w praktyce określa stan dróg dojazdowych i komunikacji zbiorowej.

11. *Dostęp do sklepu z podstawowymi artykułami*: oprócz sklepów lokalnych różnej wielkości na wsie docierają sklepy mobilne (np. z piekarni).

12. *Połączenia drogowe z innymi wsiami*: pełna zbieżność wyników ankiety ze stanem określonym w terenie.

13. *Komunikacja publiczna*: na jakąkolwiek komunikację mogą liczyć tylko wsie położone przy drogach tranzytowych.

14. *Stan infrastruktury wodno-kanalizacyjnej*: gmina Złotów ze względu na rozproszenie siedzib ludzkich jest bardzo trudna do skanalizowania, jednak większość mieszkańców badanych wsi korzysta z wodociągów.

15. *Zasilanie w energię elektryczną*: jakość zasilania jest systematycznie poprawiana przez dostawców energii.

16. *Hałas z dróg, inny („5” oznacza brak, „1” jest bardzo głośno)*: wynik jest wynikiem ankiet pochodzących z miejscowości leżących przy drodze wojewódzkiej.

17. *Problemy środowiskowe takie jak np. dzikie wysypiska śmieci, wylwanie ścieków do rowów, palenie śmieci („5” oznacza brak, „1” jest bardzo źle)*: intrygujące jest uznanie sytuacji „u siebie” jako lepszej niż w całej gminie. Niemniej po raz kolejny należy wspomnieć, że znaczna część mieszkańców badanego obszaru zamieszkuje budynki wielorodzinne, skanalizowane, wyposażone w śmietniki itp.

Najczęściej w odpowiedzi na pytanie o działania na które wydano by 0,5 mln zł mieszkańcy wskazywali remonty dróg, kapliczek, sal wiejskich, miejsc rekreacji i organizacji zajęć dla dzieci, młodzieży i seniorów a także budowę mieszkań socjalnych i komunalnych.

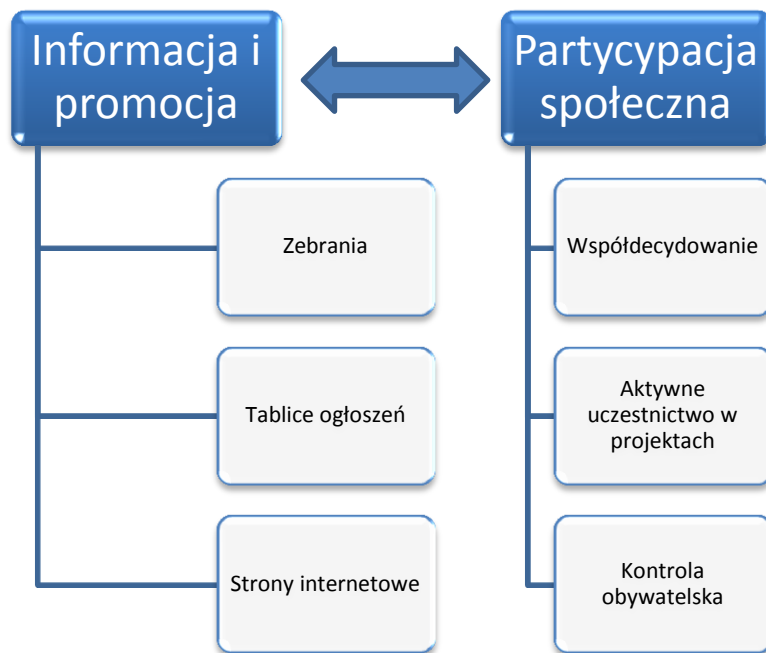
Większość wniosków płynących z ankiet została uwzględniona w Programie Rewitalizacji dla obszarów zdegradowanych w Gminie Złotów na lata 2017-2023

9.1.2 PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE KONSULTACJI PROJEKTU LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Po przygotowaniu projektu dokumentu ogłoszono jego konsultacje. Na dzień 24 lipca 2017 r. zaproszono mieszkańców na spotkanie prezentujące gotowy projekt PR. Na spotkaniu obecne były tylko osoby z zespołu pracującego nad dokumentem. Brak istotnych uwag potwierdza dobrą pracę podczas przygotowania projektu dokumentu. Zespół pracujący na nim dotarł do wszystkich zainteresowanych i uwzględnił ich potrzeby.

9.1.3 PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE WDRAŻANIA I MONITOROWANIA

Nieodzowną częścią realizacji procesu rewitalizacji jest informacja i promocja działań przewidzianych w Programie Rewitalizacji. Obowiązek ten spoczywa przede wszystkim na Gminie Złotów. Rolę inicjującą pełni Wójt Gminy, bądź wyznaczona przez niego osoba. Celem informowania Interesariuszy jest przede wszystkim zapewnienie pełnego przepływu informacji, stworzenie uwarunkowań do zapoznania się interesariuszy z kształtem i postępami procesu rewitalizacji oraz promocja działań, pozyskiwanie nowych przedsięwzięć oraz podmiotów i osób skłonnych do zaangażowania w proces rewitalizacji. Zaangażowanie na każdym etapie interesariuszy zainteresowanych udziałem w programie (m.in. organizacji pożytku publicznego, stowarzyszeń, przedsiębiorców, mieszkańców obszaru rewitalizacji) umożliwi im aktywny udział w planowaniu i wdrażaniu zmian społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych zgodnie z ich potrzebami i interesami. Dlatego też niezbędne jest umożliwienie wymiany informacji i dyskusji o kształcie, jaki powinna przybrać rewitalizacja za pomocą różnorodnych instrumentów promocyjnych i informacyjnych. Poniższy schemat przedstawia instrumenty systemu informacji i promocji w powiązaniu z mechanizmami włączenia mieszkańców i partnerów w proces rewitalizacji.

Rysunek 27 Schemat przedstawiający instrumenty systemu informacji i promocji w połączeniu z mechanizmami włączenia interesariuszy

Jak wynika z powyższego schematu działania informacyjne i promocyjne są związane z mechanizmami włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji. Aby udział lokalnej społeczności w tworzeniu i wdrażaniu programu przyniósł spodziewane efekty, konieczne jest prowadzenie szeregu działań, skupiających się przede wszystkim na:

- Organizacji zebrań z mieszkańcami zwłaszcza obszarów rewitalizowanych oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi, które stanowią forum wymiany informacji i pomysłów na działania rewitalizacyjne,
- Publikowaniu ogłoszeń zamieszczanych na tablicach ogłoszeń,
- Wykorzystaniu możliwości kontaktu elektronicznego poprzez stronę internetową gminy,
- Biuletyn Informacji Publicznej,
- Promocja działań rewitalizacyjnych podczas lokalnych imprez,
- Rozmowy z przedstawicielami mieszkańców – radnymi i działaczami organizacji pozarządowych.

Działania promocyjne będą zgodne z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające

przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. W związku z tymi wytycznymi działania promocyjne będą polegały także na:

- umieszczeniu na wszystkich materiałach i dokumentach związanych z realizacją projektów w ramach Programu Rewitalizacji, które uzyskają wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego logotypów Unii Europejskiej oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Wielkopolskiego lub innego właściwego projektowi programu,
- umieszczaniu tablic informacyjnych o współfinansowaniu projektu ze środków Unii Europejskiej w miejscu prowadzenia inwestycji,
- podaniu aktualnych informacji na temat programu rewitalizacji w mediach lokalnych,
- umieszczenie informacji na oficjalnych stronach internetowych Gminy.

10 SYSTEM REALIZACJI, W TYM MONITORING I OCENA SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ ORAZ SPOSOBY MODYFIKACJI PR

10.1 SYSTEM ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ PROGRAMU REWITALIZACJI

10.1.1 STRUKTURA ZARZĄDZANIA

Za wdrażanie, monitoring i ewaluację Programu Rewitalizacji będzie odpowiadać Wójt Gminy Złotów. Jako organ wykonawczy jest odpowiedzialny za realizację wszystkich działań rewitalizacyjnych określonych w niniejszym Programie. W zakresie zadań, które będą realizowane przez lub przy współudziale podmiotów prywatnych Wójt będzie sprawował kontrolę nad zgodnością ich realizacji z celami rewitalizacyjnymi.

Zarządzeniem Wójta Gminy Złotów wyznaczony zostanie Zespół ds. Rewitalizacji (nie mylić z roboczym Zespołem ds. Rewitalizacji, który pracował nad opracowaniem Programu – to są dwa różne twory). Będzie on odpowiadał bezpośrednio za realizację Programu, a przede wszystkim za zarządzanie Programem, w tym koordynację współpracy pomiędzy różnymi, publicznymi i prywatnymi interesariuszami rewitalizacji. Do jego zadań będzie należeć także organizowanie spotkań podmiotów, archiwizowanie dokumentacji związanej z Programem Rewitalizacji dla obszarów zdegradowanych w Gminie Złotów na lata 2017-2023 oraz monitorowanie postępów w realizacji PR. W skład Zespołu ds. Rewitalizacji będą wchodzić przedstawiciele wszystkich zainteresowanych środowisk (w tym partnerów społeczno-gospodarczych).

W toku prowadzenia procesów rewitalizacyjnych przewiduje się ścisłą, zadaniową współpracę pomiędzy osobą odpowiedzialną za realizację Programu Rewitalizacji, a podmiotami publicznymi i prywatnymi, które będą wykonawcami zadań i projektów rewitalizacyjnych. Wójt Gminy Złotów i Zespół ds. Rewitalizacji będą na bieżąco korzystali z pomocy wszystkich struktur i komórek Urzędu Gminy. Ponadto istotną rolę w niniejszych procesach odegrają również pracownicy zatrudnieni w strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Biblioteki Publicznej Gminy Złotów, którzy będą zaangażowani w projekty dotyczące aktywizacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i wyłączeniem tych osób. W ramach kompetencji i struktury urzędu realizacja zadań/projektów zlecana będzie tym jednostkom i podmiotom, które posiadają najlepsze kompetencje wykonawcze, np. zadania społeczne będą realizowane przy współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej lub organizacji pozarządowych na podstawie umów. Zespół ds. Rewitalizacji jest także odpowiedzialny za promocję i współpracę w zakresie swoich kompetencji z radnymi gminy

oraz mieszkańcami gminy. Rada Gminy również będzie zaangażowana w proces realizacji Programu Rewitalizacji Gminy Złotów na lata 2017-2023.

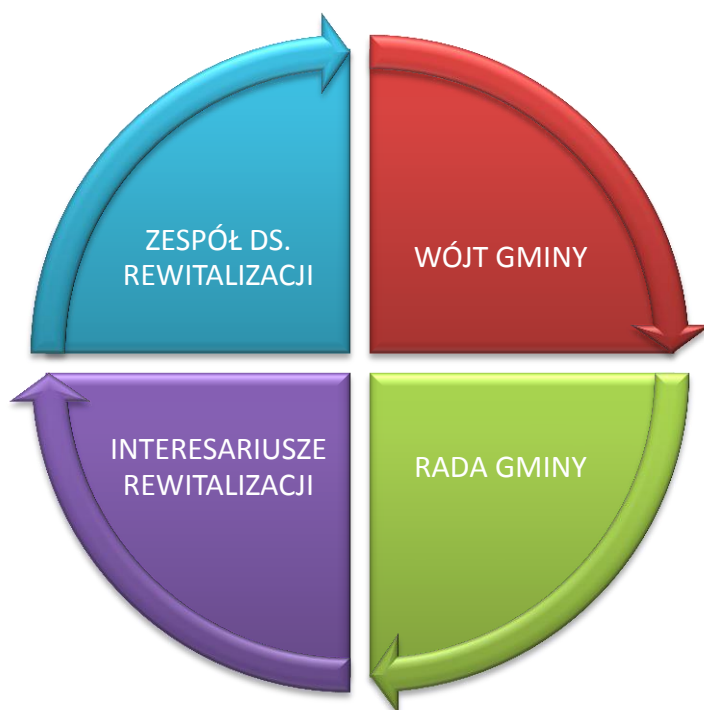
Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania programu rewitalizacji:

- Wójt Gminy Złotów:
  - Koordynowanie całego procesu rewitalizacji;
  - Prowadzenie analiz służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, sporządzeniu lub zmianie PR, ocenie aktualności i stopnia jego realizacji;
  - Prowadzenie konsultacji społecznych;
  - Ogłaszanie informacji o podjęciu uchwały w sprawie uchwalenia PR;
- Rada Gminy:
  - Zatwierdzenie i uchwalenie PR;
  - Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w PR, służących realizacji zadań własnych gminy, do załącznika do uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej gminy;
  - Uchwalanie zmian PR;
  - Podjęcie uchwały o uchyleniu PR w całości lub w części w przypadku stwierdzenia osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych.
- Zespół ds. Rewitalizacji:
  - Współpraca ze wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w realizację programu,
  - Koordynowanie działań projektowych wymagających jednoczesnego zaangażowania jednostek i spółek gminy oraz strony społecznej,
  - Składanie wniosków i pozyskiwanie środków zewnętrznych na ich realizację,
  - Ocena projektów zgłoszonych do realizacji na obszarze objętym rewitalizacją pod kątem osiągnięcia celów programu,
  - Przygotowywanie projektów aktualizacji programu, w tym w szczególności wykazu projektów,
  - Promocja programu,
  - Organizacja i wdrażanie systemu monitorowania rzeczowego i finansowego dla programu,

- Dokonywanie okresowych przeglądów realizacji projektów,
- Sporządzanie raportów okresowych oraz raportu końcowego z realizacji programu,
- Współpraca z wydziałami/pracownikami UG w zakresie realizacji programu.

Istotą procesu rewitalizacji jest prowadzenie przez interesariuszy skoordynowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Charakterystyka interesariuszy i mechanizmy partycypacyjne opisane zostały w rozdziale 9.

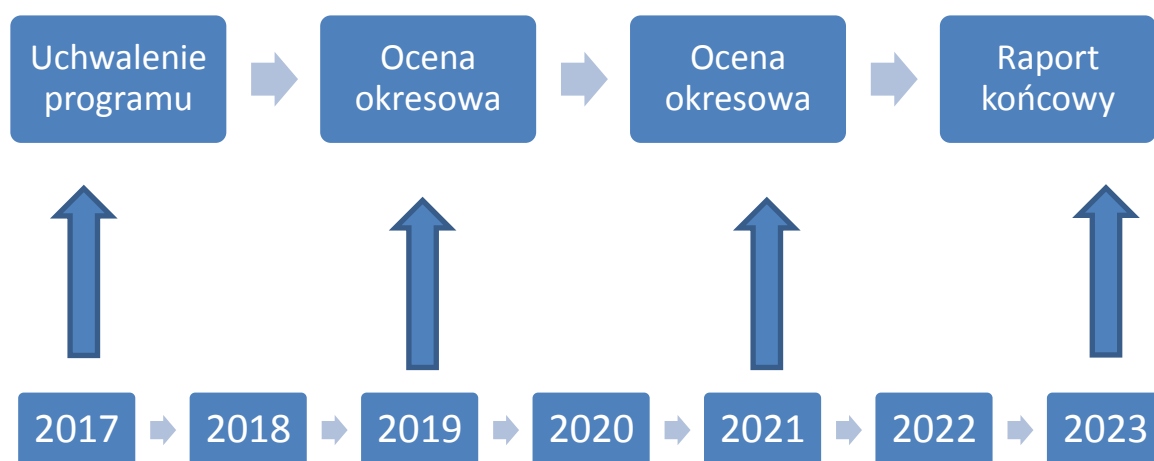
Z powyższego wynika, że podmiotami zaangażowanymi w proces przygotowania i wdrożenia programu są: Wójt Gminy Złotów, Zespół ds. Rewitalizacji, Rada Gminy i Interesariusze rewitalizacji

Rysunek 28 Schemat zarządzania PR

10.1.2 HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI

Ramowy harmonogram realizacji Programu Rewitalizacji Gminy Złotów na lata 2017-2023 obejmuje okres od 2017 r. kiedy zostały rozpoczęte prace nad Programem do końca 2023 r., czyli do planowanego zakończenia realizacji projektów wynikających z Programu.

Rysunek 29 Schemat przedstawiający ramowy harmonogram rewitalizacji

Szczegółowe informacje na temat realizacji programu wynikają z rozdziałów 5,6,7.

10.2 SYSTEM MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ

Monitoring i ewaluacja Programu Rewitalizacji dla obszarów zdegradowanych w Gminie Złotów na lata 2017-2023 i polega na dokonywaniu okresowej oceny stopnia realizacji działań zapisanych w dokumencie wprowadzaniu modyfikacji zgodnie ze zmieniającymi się warunkami zewnętrznymi i wewnętrznymi wpływającymi na rozwój społeczny i gospodarczy. Do monitoringu i ewaluacji Programu Rewitalizacji zobowiązuje się samorząd gminy, zatwierdzając Program Rewitalizacji. Zadaniem powołanego zespołu ds. rewitalizacji będzie przeprowadzanie monitoringu, ewaluacji oraz aktualizacji Programu przy współpracy z instytucjami, organizacjami, a także podmiotami prywatnymi mogącymi uczestniczyć w realizacji Programu. Rada Gminy, będzie wносить zmiany w postaci uchwał. Dzięki wprowadzeniu systemu monitoringu i ewaluacji zostaje rozwiązany problem dezaktualizacji założeń Programu Rewitalizacji dla obszarów zdegradowanych w Gminie Złotów na lata 2017-2023 wynikający ze zmieniających się warunków funkcjonowania samorządu, prawodawstwa i innych czynników mogących deformować zasadność podejmowanych działań w ramach Programu Rewitalizacji. Prócz modyfikacji działań w trakcie ich realizacji istnieje możliwość tworzenia dodatkowych fiszek projektów, które będą wpisywać się w wyznaczone cele. W ten sposób Program Rewitalizacji może się rozwijać wraz z rozwojem społecznym i gospodarczym gminy. Ocena realizacji Programu Rewitalizacji odbywa się będzie na poziomie oceny realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. Każdy projekt powinien posiadać kartę oceny

realizacji, zawierającą planowane efekty realizacji w postaci wskaźników ilościowych. Bieżąca ocena powinna pozwolić na natychmiastowe dostosowywanie działań lub ich elementów do zmieniających się warunków zewnętrznych.

System monitoringu Programu Rewitalizacji obejmuje 4 płaszczyzny:

- Monitorowanie podstawowych parametrów programu rewitalizacji na etapie przyjęcia programu oraz późniejszych jego aktualizacji. Pod uwagę zostaną wzięte następujące wskaźniki monitoringowe:
  - Liczba ludności obszaru zdegradowanego,
  - Liczba ludności obszaru rewitalizacji,
  - Udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w liczbie ludności gminy ogółem (w %),
  - Powierzchnia obszaru zdegradowanego,
  - Powierzchnia obszaru rewitalizacji,
  - Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni gminy ogółem (w %).

W przypadku podjętej decyzji o aktualizacji programu należy uwzględnić, czy nie zostały przekroczone wskaźniki liczby ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz powierzchni obszaru rewitalizacji.

- Monitorowanie stopnia realizacji celów określonych w programie rewitalizacji (z częstotliwością 2-letnią).

Lista wskaźników monitorowania realizacji celów została zamieszczona w tabeli poniżej.

Zmiana wskaźników będzie określana wyłącznie dla obszaru rewitalizacji:

Tabela 54 Wskaźniki monitorowania celów

CEL REWITALIZACJI	WSKAŹNIK PRODUKTU	WSKAŹNIK REZULTATU
ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ I WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zajęć wyrównawczych, kursów, szkoleń – 15; • Ilość zakupionego sprzętu IT – 50; • Liczba wyjazdów przedmiotowych – 12; • Stworzony Szkolny Punkt Informacji i Kariery – 3; • Liczba imprez dla dzieci, młodzieży oraz seniorów – min 15 rocznie; • Liczba imprez i działań dla mieszkańców OR – min 7 rocznie; • Wyremontowany obiekt w Nowinach – 1; • Liczba szkoleń, warsztatów dotyczących poprawy przedsiębiorczości – min. 3 rocznie w każdym rewitalizowanym sołectwie; • Liczba zajęć, działań, szkoleń wspierających włączenie społeczne – min 12 rocznie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa średnich wyników nauczania uczniów OR na wyższe niż w powiecie; • Liczba nauczycieli korzystająca z zajęć wyrównawczych, kursów, szkoleń – 50; • Liczba uczniów korzystająca z nowego sprzętu, wyjazdów, SPLiK – 500; • Zmniejszenie liczby zdarzeń z udziałem młodzieży rejestrowanych przez policję na obszarze rewitalizacji – 5%; • Liczba uczestników imprez dla dzieci, młodzieży oraz seniorów – 500 (70% z OR); • Zmniejszenie liczby zdarzeń z udziałem młodzieży rejestrowanych przez policję na obszarze rewitalizacji

		<ul style="list-style-type: none"> - 10%; • Liczba uczestników imprez i działań dla mieszkańców OR – 500 (70% z obszaru rewitalizacji); • Liczba osób korzystająca z oferty wyremontowanego obiektu w Nowinach – 500 rocznie (70% z OR); • Liczba uczestników – 100 (50% z OR) • Zmniejszenie bezrobocia na OR – 5% • Liczba nowo otwieranych działalności – wzrost 5%; • Zmniejszenie podopiecznych GOPS z OR – 5%; • Zmniejszenie liczby bezrobotnych na OR – 5%; • Zmniejszenie liczby zdarzeń rejestrowanych przez policję na obszarze rewitalizacji – 5%.
ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SŁUŻĄCEJ JAKOŚCI ŻYCIA	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wyremontowanych sal wiejskich – 8; • Liczba przygotowanych sfer aktywności społecznej – 8; • Liczba odnowionych terenów przeznaczonych do wypoczynku i rekreacji – 8; • Liczba km odnowionych dróg – 3; • Liczba nowych mieszkań socjalnych – 5; • Liczba szkoleń – 8. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie kosztów użytkowania sal – 10%; • Zwiększenie liczby wydarzeń organizowanych w salach wiejskich – 50%; • Liczba osób korzystających ze sfer aktywności społecznej – 500 (70% z OR); • Zmniejszenie liczby zdarzeń rejestrowanych przez policję na obszarze rewitalizacji – 5%; • Liczba osób korzystających z odnowionych terenów przeznaczonych do wypoczynku i rekreacji – 500 (70% z OR); • Wzrost integracji mieszkańców i zadowolenia – badanie ankietowe; • Liczba osób korzystających z odnowionych dróg – 4.000 (25% z OR); • Zmniejszenie liczby zdarzeń rejestrowanych przez policję na obszarze rewitalizacji – 10%; • Liczba osób korzystających z nowych mieszkań – 10 (50% z OR). • Liczba osób uczestniczących w szkoleniach – 100 (z OR)

Źródło: Opracowanie własne

- Monitorowanie skutków realizacji programu poprzez analizę aktualnego poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszarów rewitalizacji (z częstotliwością 2-letnią)

Tabela 55 Wskaźniki monitorowania celów

WSKAŹNIK DELIMITACYJNY (LICZONE DLA OBSZARU REWITALIZACJI) – PIERWSZE BADANIE W 2019 R.	OCZEKIWANA ZMIANA
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów	SPADEK

Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów	WZROST
Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów	SPADEK
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów	SPADEK
Liczba osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	SPADEK
Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów	SPADEK
Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów	SPADEK
Liczba osób korzystających z środowiskowej pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów	SPADEK
Liczba przestępstw na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów	SPADEK
Liczba interwencji na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów	SPADEK
Średnie wyniki sprawdzianów szóstoklasisty na tle wyników w powiecie w roku szkolnym 2015/2016	WZROST
Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów	WZROST
Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów	SPADEK
Liczba placówek oświatowych, gminnych obiektów kulturalnych i sportowych w jednostkach urbanistycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	WZROST

Źródło: Opracowanie własne

Monitorowane będą także zmiany w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej obszaru rewitalizacji dotyczące zagadnień przedstawionych w analizie wskaźnikowej w formie opisowej.

- Bieżące monitorowanie poziomu wdrażania programu rewitalizacji, jak również informacje niezbędne w zakresie monitorowania programów rewitalizacji na potrzeby sprawozdawczości WRPO 2014+.

Lista przyjętych w Programie przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających będzie aktualizowana w trybie bieżącym w zależności od aktualnego postępu rzeczowego, wraz z podaniem poniesionych kosztów, źródeł finansowania oraz rezultatów ich wdrożenia (efekty rzeczowe). Monitorowanie osiąganych wskaźników będzie się odbywało na podstawie danych, udostępnianych przez:

- Urząd Gminy w Złotowie,
- jednostki organizacyjne Urzędu Gminy,
- Powiatowy Urząd Pracy w Złotowie,

- Komendę Powiatową Policji w Złotowie,
- innych interesariuszy, którzy byli zaangażowani w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Procedura sporządzania oceny została określona tak, aby zapewnić partycypacyjny charakter tego procesu. Po opracowaniu raportu z podjętych działań i jego akceptacji przez Wójta Gminy Złotów, zostanie on upubliczniony poprzez jego zamieszczenie na stronie internetowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Zasadniczym celem polityki promocji, jest rozwój zaangażowania społeczności lokalnej w proces rewitalizacji, jej udziału w decyzjach oraz odpowiedzialności za powodzenie realizacji Programu. W założeniach polityka promocji Programu powinna przybliżyć mieszkańcom korzyści, jakie mogą być osiągnięte dzięki procesowi rewitalizacji, udostępniać wszystkim zainteresowanym stronom rewitalizacji i partnerom informacje o celach i problemach rewitalizacji, pobudzać partnerów programu do wyrażania własnych opinii, zachęcać do przedstawiania własnych projektów. Nowe przedsięwzięcia zgłaszane przez interesariuszy będą uwzględniane w Programie. Włączenie nowych inicjatyw do Programu jest uwarunkowane możliwościami finansowania, uwarunkowaniami formalnymi i faktycznymi, a także stopniem realizacji założenia celów rewitalizacji. Zgłaszanie nowych przedsięwzięć Zespołowie ds. Rewitalizacji będzie się odbywało za pośrednictwem dostępnych kanałów komunikacji. Raz na dwa lata przeprowadzona zostanie analiza wskaźników delimitacyjnych wykorzystanych do diagnozy stanu i wyboru obszaru rewitalizacji. Będzie ona stanowiła raport kontrolny z realizacji do aktualizacji zapisów Programu. Uzyskane wyniki umożliwią ocenę skuteczności zaplanowanych działań rewitalizacyjnych w celu porównania aktualnych wartości wskaźników z wartościami bazowymi, opracowanymi przy diagnozowaniu stanu gminy. Ocena realizacji Programu będzie zawierała odniesienie do danych porównawczych z obszaru gminy, pozwalających na ocenę procesu wychodzenia obszaru ze stanu kryzysowego.

Przyjęty system monitorowania jest podstawą do efektywnej ewaluacji i aktualizacji Programu Rewitalizacji w przypadku gdy stwierdzony zostanie brak osiągnięcia założonych celów. Systematyczna ocena i aktualizacja umożliwi dostosowywanie założeń Programu Rewitalizacji do bieżących uwarunkowań zewnętrznych wpływających na efektywność realizacji zaplanowanych działań mających na celu poprawę zdiagnozowanej sytuacji kryzysowej. W załączonej tabeli zaprezentowano kartę oceny wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych systematyzującą prezentację stopnia wdrożenia poszczególnych przedsięwzięć PR.

Tabela 56 Karta wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych - wzór

DATA	Dokumentacja projektowa/kosztorysowa/inne dokumenty wymagane prawem	Przetarg /zapytanie	Wniosek o grant z konkursu, inne źródła finansowania zewnętrznego	Zawarcie umowy o dofinansowanie	Wartość całkowita projektu/kwota dofinansowania	Dotychczas wydatkowano	Opis stanu realizacji
	<i>Stan lub data zakończenia</i>	<i>Data ogłoszenia, termin zgłaszania ofert, uwagi</i>	<i>Data ogłoszenia, termin zgłaszania ofert, termin złożenia wniosku, uwagi</i>	<i>Data, uwagi</i>	<i>PLN</i>	<i>PLN</i>	
Przedsięwzięcie							

Źródło: Opracowanie własne

10.3 SYSTEM WPROWADZANIA ZMIAN

Po dwóch latach od uchwalenia Programu Rewitalizacji Gminy Złotów zostanie przeprowadzona ewaluacja programu, która pozwoli na ocenę stopnia realizacji zakładanych celów rewitalizacji, stopień, zakres oraz trwałość zmian jakie zaszły na obszarze objętym rewitalizacją na skutek wdrażania programu, a także sprawność i skuteczność zarządzania tym procesem. Zakłada się, że dwa lata to krótki okres, aby oczekiwać znacznych zmian, jednak wystarczający, aby określić, czy program wymaga aktualizacji. Raport ewaluacyjny zostanie sporządzony na podstawie zestawień danych i informacji z monitoringu oraz na podstawie dodatkowych analiz. Zauważone zmiany wskaźników oraz obserwowanej sytuacji w sferze społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i środowiskowej pozwolą określić, w jakim ewentualnie zakresie program wymaga aktualizacji. Aktualizacja będzie przeprowadzona również w sytuacji zidentyfikowania nowych projektów rewitalizacyjnych mogących mieć wpływ na realizację celów. Przeprowadzona ewaluacja stanowić będzie cenny materiał analityczny umożliwiający wskazanie działań naprawczych w procesie rewitalizacji (o ile taka potrzeba zostanie zdiagnozowana) oraz zaprogramowanie kolejnych działań rewitalizacyjnych, które powinny zostać ujęte w zaktualizowanym programie rewitalizacji lub innym, równoważnym dokumencie, którego przedmiotem będzie polityka rewitalizacyjna gminy. W przypadku stwierdzenia, że Program Rewitalizacji wymaga zmiany, Wójt Gminy Złotów występuje do Rady Gminy z prośbą o jego zmianę. Do wniosku załączona zostaje raport z ewaluacji lub uzasadnienie wynikające z konieczności wprowadzenia nowych projektów rewitalizacyjnych. Zmiana programu rewitalizacji następuje w trybie, w jakim on jest uchwalany, tj.:

- Wykonanie projektu aktualizacji dokumentu,
- Przeprowadzenie konsultacji społecznych proponowanych zmian (w zależności od zakresu aktualizacji przewiduje się różne formy konsultacji, minimalna forma to konsultacje pisemne za pośrednictwem strony internetowej, w przypadku szerszego zakresu aktualizacji planuje się przeprowadzenie spotkań konsultacyjnych),
- Wprowadzenie zmian w aktualizacji Programu Rewitalizacji pochodzących z konsultacji społecznych,
- Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,

- Przedłożenie Radzie Gminy przez Wójta Gminy Złotów zaktualizowanego projektu Programu Rewitalizacji,
- Uchwalenie aktualizacji Programu Rewitalizacji,
- Wpisanie zaktualizowanego Programu Rewitalizacji na wykaz programów rewitalizacji gmin województwa wielkopolskiego.

11 PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

11.1 OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko programów rewitalizacji wynika z art. 46 oraz 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, z późn. zm.). W ramach prowadzenia prac nad opracowaniem projektu Programu Wójt Gminy Złotów wystąpił do Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z wnioskiem o odstąpienie od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Pismem nr DN.NS.9012.1215.2017 uzyskał zgodę na odstąpienie.

Podobnie Wójt Gminy Złotów wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o odstąpienie od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Pismem nr WOO-III.410.1027.2017.JM1.1 uzyskał zgodę na odstąpienie od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

12 ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1.

Strona tytułowa ankiety internetowej zamieszczonej pod adresem „gminazlotow.badanie.net”

Gmina Złotów

Szanowni Państwo,
Celem badania jest poznanie Państwa opinii na temat potrzeb związanych z rewitalizacją. Prosimy o podzielenie się z nami Państwa opinią największych brakach. Ankieta jest anonimowa.

Proszę ocenić własne sołectwo i Gminę wystawiając ocenę w skali od 1 (bardzo źle) do 5 (bardzo dobrze): *

1. MOJE SOŁECTWO

Można udzielić jednej odpowiedzi w wierszu.

	1	2	3	4	5
Miejsca do spędzania wolnego czasu (zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci)	☐	☐	☐	☐	☐
Miejsca pracy	☐	☐	☐	☐	☐
Stosunki sąsiedzkie	☐	☐	☐	☐	☐
Stan chodników	☐	☐	☐	☐	☐
Oświetlenia w miejscach publicznych	☐	☐	☐	☐	☐
Bezpieczne ścieżki rowerowe	☐	☐	☐	☐	☐
Ogólne poczucie bezpieczeństwa	☐	☐	☐	☐	☐
Stan budynków należących do Gminy	☐	☐	☐	☐	☐
Dostęp do apteki	☐	☐	☐	☐	☐
Dostęp do lekarza	☐	☐	☐	☐	☐
Dostęp do sklepu z podstawowymi artykułami	☐	☐	☐	☐	☐

Załącznik 2:

Pełna treść badania ankietowego:

Szanowni Państwo,

Celem badania jest poznanie Państwa opinii na temat potrzeb związanych z rewitalizacją.

Prosimy o podzielenie się z nami Państwa opinią największych brakach. Ankieta jest anonimowa.

Proszę ocenić własne sołectwo i Gminę wystawiając ocenę w skali od 1 (bardzo źle) do 5 (bardzo dobrze):

1. MOJE SOŁECTWO

- Miejsca do spędzania wolnego czasu (zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci)
- Miejsca pracy
- Stosunki sąsiedzkie
- Stan chodników
- Oświetlenia w miejscach publicznych
- Bezpieczne ścieżki rowerowe
- Ogólne poczucie bezpieczeństwa
- Stan budynków należących do Gminy
- Dostęp do apteki
- Dostęp do lekarza
- Dostęp do sklepu z podstawowymi artykułami
- Połączenia drogowe z innymi wsiami
- Komunikacja publiczna
- Stan infrastruktury wodno-kanalizacyjnej
- Zasilanie w energię elektryczną
- Hałas z dróg, inny („5” oznacza brak, „1” jest bardzo głośno)
- Problemy środowiskowe takie jak np. dzikie wysypiska śmieci, wylwanie ścieków do rowów, palenie śmieci („5” oznacza brak, „1” jest bardzo źle)

2. CAŁA GMINA

- Miejsca do spędzania wolnego czasu (zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci)
- Miejsca pracy
- Stosunki sąsiedzkie
- Stan chodników
- Oświetlenia w miejscach publicznych
- Bezpieczne ścieżki rowerowe
- Ogólne poczucie bezpieczeństwa

- Stan budynków należących do Gminy
- Dostęp do apteki
- Dostęp do lekarza
- Dostęp do sklepu z podstawowymi artykułami
- Połączenia drogowe z innymi wsiami
- Komunikacja publiczna
- Stan infrastruktury wodno-kanalizacyjnej
- Zasilanie w energię elektryczną
- Hałas z dróg, inny („5” oznacza brak, „1” jest bardzo głośno)
- Problemy środowiskowe takie jak np. dzikie wysypiska śmieci , wylewanie ścieków do rowów, palenie śmieci („5” oznacza brak, „1” jest bardzo źle)

Teraz prosimy odpowiedzieć na parę pytań dotyczących informacji statystycznych:

1. Czy wyjeżdża Pani/Pan corocznie na wakacje?

- TAK/NIE

2. Mogąc podjąć decyzję na jakie priorytetowe działania na terenie Swojego sołectwa wydałaby/wydałby Pani/Pan kwotę 500.000,00 zł wolnych środków budżetu?

- .....

3. Proszę zaznaczyć sołectwo, w jakim Pani/Pan mieszka:

- Bielawa,
- Błękit,
- Bługowo,
- Buntowo,
- Dzierżążenko,
- Franciszkowo,
- Górzna,
- Kamień,
- Kleszczyna,
- Klukowo,
- Krzywa Wieś,
- Międzybłocie,
- Nowa Święta,
- Nowiny,
- Nowy Dwór,
- Pieczynek,
- Płosków,

- Radawnica,
- Rudna,
- Skic,
- Sławianowo,
- Stare Dzierżążno,
- Stawnica,
- Święta,
- Święta I,
- Wąsosz,
- Zalesie.

4. Proszę podać płeć

- K/M

5. W jakim przedziale wiekowym się Pan(i) znajduje?

- do 24 lat
- 25-35 lat
- 36-50 lat
- 51-70 lat
- co najmniej 71 lat
- odmowa odpowiedzi

6. Moja sytuacja życiowa:

- Uczę się
- Pracuję
- Szukam pracy
- Jestem na rencie/emeryturze
- Jestem na utrzymaniu rodziny
- Inna (Jaka?).....(20znaków)

Dziękujemy za wypełnienie ankiety.

**Lista obecności - zebranie organizacyjne dot. programu rewitalizacji –
12.06.2017 r.**

Lista obecności

Lp.	Imię i nazwisko	podpis (instytucja)
1.	Marcin Liszkowski	UG Zielenice
2.	Sabine Wójcik	UG Jitów
3.	Anna Zolnerowicz	GOPS Zielenice
4.	U-J Mowit	REMEDIIS S.A.
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

URZĄD GMINY
77-400 ZŁOTÓW, ul. Leśna 7
woj. wielkopolskie
tel./fax: 67 263 53 05 do 07
Reg. 000556074 NIP 767-14-40-787

PROTOKÓŁ

ze spotkania organizacyjnego dotyczącego opracowania lokalnego programu rewitalizacji dla Gminy Złotów

Protokół sporządzono w dniu 12.06.2017 r., w Urzędzie Gminy Złotów przez Marcina Ziółkowskiego – pracownika Urzędu Gminy Złotów.

1. Lista obecności stanowi załącznik do protokołu.

2. Głos w dyskusji zabrali:

Krzysztof Mrowicki – przedstawiciel wykonawcy firmy REMEDIS S.A.
Marcin Ziółkowski – koordynator ze strony Urzędu Gminy w Złotowie
Sabina Wójcik – pracownik Urzędu Gminy w Złotowie
Anna Zakrzewska – przedstawiciel GOPS Gminy Złotów

3. Ustalenia

Przedstawiciel firmy REMEDIS S.A. – Krzysztof Zakrzewski w części wprowadzającej przedstawił główne założenia opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Złotów.

Ustalono zasób potrzebnych danych w celu wykonania delimitacji z podziałem wg sołectw.

Wstępne założenia co do kierunku prowadzenia prac:

• Potrzeby „twarde”:

1. Strefy aktywności społecznej, w tym sale wiejskie (rewitalizacja sal wiejskich w Nowym Dówrze, Józefowie, Nowinach, Wąsoszu, Stawnicy, Górznej, Stare Dzierżążno, Skic, Buntowo) i Gminny Dom Kultury (w Nowinach w oparciu o budynek dawnego spichlerza (własność ANR).
2. Drogi – ew. dojazd do źle skomunikowanych wsi np. Grudna, Grodno, Pieczynek,
3. Infrastruktura w miejscowości Błękwit – strefa przemysłowa przy DW 189 (własność prywatna)
4. Przebudowa budynku należącego do ANR w sołectwie Święta II (nieużywany dawny budynek biurowy gospodarstwa ogrodniczego) na mieszkania socjalne.
5. Odtworzenie funkcji rekreacyjnych w miejscowościach gminy Złotów.
6. Stworzenie stref aktywności społecznych.

• Potrzeby „miękkie”:

1. Integracja i aktywizacja lokalnej społeczności – warsztaty tematyczne, szkolenia.
2. Organizacja zajęć dla dzieci, młodzieży i seniorów z terenu Gminy Złotów
3. Wspieranie przedsiębiorczości – kursy, warsztaty, szkolenia.

Złotów, dnia 12.06.2017 r.

Podpis osoby sporządzającej protokół

WIELKOPOLSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY

Telefony:

- informacja o numerach wewnętrznych
- WPWIS
- e-mail WSSE w Poznaniu
- Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego
- e-mail

61 854-48-00
61 852-99-18
sekretariat@wssepoznan.pl
61 227-60-09
61 227-60-04
nadzor.zapobiegawczy@wssepoznan.pl

ul. Noskowskiego 23
61-705 Poznań
www.wsse-poznan.pl

DN-NS.9012.1215.2017

oryginał/kopia

Poznań,

27 07 2017

OPINIA SANITARNA

Na podstawie art. 48 ust. 1 i 2, w związku z art. 58 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r., poz. 353 ze zm.),

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny po zapoznaniu się z wnioskiem Wójta Gminy Złotów nr OŚ.604.3.29.2017 z dnia 19.07.2017r.,

uzgadnia pozytywnie możliwość odstąpienia

od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu

Programu Rewitalizacji dla obszarów zdegradowanych

w Gminie Złotów na lata 2017-2023.

UZASADNIENIE:

W dniu 19.07.2017r. do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego wpłynął wniosek Wójta Gminy Złotów nr OŚ.604.3.29.2017 z dnia 19.07.2017r. w sprawie uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Rewitalizacji dla obszarów zdegradowanych w Gminie Złotów na lata 2017-2023”, do wniosku załączono projekt przedmiotowego dokumentu.

Z zapisów art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r., poz. 353 ze zm.) wynika, iż organ opracowujący projekty dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 1 i 2, może, po uzgodnieniu z właściwymi organami odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z zapisami art. 48 ust. 2 ww. ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko odstąpienie od przeprowadzenia

strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 2 wymienionej ustawy może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy.

W przedmiotowym przypadku zostaje spełniony warunek do odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o którym mowa w art. 48 ust. 2 ww. ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, gdyż dokument dotyczy obszaru w granicach jednej gminy - Złotów.

W projekcie dokumentu określono wizję: „Sołectwa Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skie i Stare Dzierżąno będą miejscem przyjaznym dla mieszkańców. Zapewniającym dostęp do infrastruktury potrzebnej dla dobrej jakości życia. Sołectwa będą rozwijać się w sposób zrównoważony, przy udziale mieszkańców otwartych na zmianę, o kwalifikacjach dostosowanych do rynku pracy. Mieszkańcy będą inicjatorami, współrealizatorami i uczestnikami projektów służących poprawie życia.”

W projekcie dokumentu wskazano projekty rewitalizacyjne:

- Przyszłość teraz,
- Przygotowanie imprez dla dzieci i młodzieży oraz seniorów,
- Zwiększenie liczby działań i imprez dla mieszkańców,
- Wsparcie przedsiębiorczości w sołectwach,
- Działania wspierające włączenie społeczne,
- Rewitalizacja sal wiejskich,
- Utworzenie gminnego domu.

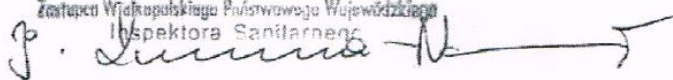
Realizacja dokumentu powinna przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców gminy. Natomiast ewentualne negatywne oddziaływanie na środowisko może wystąpić podczas realizacji zadań inwestycyjnych.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny zaznacza, że w przypadku przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu zapisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016r. poz. 71), wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie

środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r. poz. 353 ze zm.), należy przestrzegać zapisów zawartych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Podsumowując, projekt dokumentu „Programu Rewitalizacji dla obszarów zdegradowanych w Gminie Złotów na lata 2017-2023” spełnia kryteria do odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, gdyż dokument dotyczy obszaru w granicach jednej gminy. Realizacja założeń dokumentu nie powinna spowodować wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi, jeżeli będzie wykonywana zgodnie z przepisami ochrony środowiska. Mając powyższe na uwadze Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny postanowił odstąpić od procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu.

Zastępca Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego
Inspektora Sanitarnego

dr Jadwiga Kuczma-Napierata
Specjalista epidemiolog

Otrzymuje:

1. Wójt Gminy Złotów
ul. Leśna 7
77-400 Złotów

② a/a
A.S.

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Poznaniu**

Poznań, 30-11-2017

WOO-III.410.1027.2017.JM1.1

Wójt Gminy Złotów
ul. Leśna 7
77-400 Złotów

Dotyczy: uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu „Programu Rewitalizacji dla obszarów zdegradowanych w Gminie Złotów na lata 2017-2023” i ewentualnego uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ww. projektu dokumentu.

Nawiązując do pisma z 17.11.2017 r. (data wpływu: 24.11.2017 r.), na podstawie art. 48 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 49, w związku z art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, z późn. zm.), *zwanej dalej ustawą ooś*, informuję, że projekt „Programu Rewitalizacji dla obszarów zdegradowanych w Gminie Złotów na lata 2017-2023” nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy ooś organ opracowujący projekty dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 2, może, po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Przy czym, zgodnie z art. 48 ust. 2 ustawy ooś, odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 2, może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy. Zgodnie z art. 46 pkt 2 ustawy ooś przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, tj. przedsięwzięć wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 71).

W piśmie z 17.11.2017 r. napisano, że „nie stwierdza się, aby projekt Programu Rewitalizacji wyznaczał ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”.

W piśmie z 17.11.2017 r. napisano: „W programie Rewitalizacji przewidziano następujące zadania (pominięto zadania nie mające charakteru inwestycyjnego):

- rewitalizację sal wiejskich w miejscowościach Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic, Stare Dzierżążno. Przedsięwzięcia mają na celu jedynie odnowienie obiektów, bez wprowadzania istotnych zmian. Powierzchnia zabudowy żadnego z budynków nie przekroczy 250 m².
- przebudowę nieużywanego budynku biurowego gospodarstwa ogrodniczego na mieszkania socjalne w sołectwie Święta I. Powierzchnia zabudowy nie przekroczy 350 m².

---

ul. Jana Henryka Dąbrowskiego 79, 60-529 Poznań, tel. 61 639 64 00, faks 61 639 64 47,
sekretariat.poznan@rdos.gov.pl, poznan.rdos.gov.pl

– poprawę stanu dróg dojazdowych i dróg wewnętrznych we wsiach Bielawa, Buntowo, Górzna, Józefowo, Nowiny, Nowy Dwór, Skic, Stare Dzierżąno. Żaden z planowanych odcinków nie przekroczy 1 km długości”.

Ponadto napisano: „Inwestycje drogowe będą dotyczyły remontów istniejących dróg. Nie przewiduje się wyznaczania nowych traktów komunikacyjnych, tylko modernizację dróg i urządzeń towarzyszących. Dzięki poprawie nawierzchni zmniejszą hałas i erozję. Prowadzone będą w sposób minimalizujący presję na środowisko w trakcie budowy”.

Na podstawie informacji zawartych w piśmie z 17.11.2017 r., biorąc pod uwagę charakter i skalę zaplanowanych działań, w opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu (na tym etapie opracowania projektu dokumentu) projekt dokumentu nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym, projekt dokumentu nie kwalifikuje się do projektów dokumentów wymienionych w art. 46 pkt 2 ustawy ooś.

Określając rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko oraz zdrowie ludzi ww. projektów w piśmie z 17.11.2017 r. napisano: „Potencjalne oddziaływania negatywne będą miały charakter przejściowy, krótkotrwały, miejscowy lub lokalny. Ze względu na charakter przekształceń i ich odwracalność będą one w większości odwracalne lub możliwe do rewitalizacji, a w głównej mierze będą dotyczyć etapu realizacji inwestycji. (...) Do ogólnych działań ograniczających potencjalne negatywne oddziaływanie należą: w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych; stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych, dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt, maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu. W przypadku gdy całkowite usunięcie danego oddziaływania będzie niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, podjęte zostaną działania kompensacyjne np. odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilenie osłabionych populacji, tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt”.

Obszar objęty projektem Programu znajduje się poza obszarami objętymi ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134, z późn. zm.). W granicach obszaru rewitalizacji znajdują się pomniki przyrody.

Z przedłożonej dokumentacji wynika, iż negatywne oddziaływania mogą wystąpić jedynie w fazie realizacji inwestycji. Będą to jednak oddziaływania okresowe o charakterze lokalnym. Biorąc zatem pod uwagę charakter planowanych w ramach projektu Programu działań, ich lokalizację, lokalny zasięg ich oddziaływania, a także fakt, że realizacja ustaleń projektu Programu będzie rozłożona w czasie i przestrzeni, nie przewiduje się wystąpienia znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na zdrowie ludzi, w szczególności oddziaływania o charakterze skumulowanym i transgranicznym.

W związku z powyższym, mając na uwadze uwarunkowania określone w art. 49 ustawy ooś, informuję, że projekt „Programu Rewitalizacji dla obszarów zdegradowanych w Gminie Złotów na lata 2017-2023” nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Poznaniu

Agnieszka Kawicka
Kierownik Oddziału Ocen Strategicznych
dokument podpisany elektronicznie

2 z 2

13 SPISY TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW

Tabela 1 Struktura i bilans bezrobotnych w gminie Złotów	17
Tabela 2 Podmioty gospodarcze w gminie Złotów w poszczególnych sekcjach polskiej klasyfikacji działalności (PKD) w 2015 i 2016 roku	23
Tabela 3 Porady lekarskie na terenie gminy Złotów w latach 2010-2016.....	25
Tabela 4 Charakterystyka sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w gminie Złotów.....	29
Tabela 5 Struktura mieszkań w gminie Złotów w latach 2010-2016.....	30
Tabela 6 Podział Gminy Złotów na jednostki pomocnicze i przyjęte do Diagnozy obszary (stan na 31.12.2016 r.).....	35
Tabela 7 Zestawienie wykorzystanych wskaźników	37
Tabela 8 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.	39
Tabela 9 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.	40
Tabela 10 Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.	41
Tabela 11 Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.	42
Tabela 12 Liczba osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych wyznaczonych obszarów w 2016 r.	43
Tabela 13 Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.....	44
Tabela 14 Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.....	46
Tabela 15 Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r. ...	47
Tabela 16 Liczba interwencji policji na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r..	48
Tabela 17 Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców wyznaczonych obszarów w 2016 r.....	49
Tabela 18 Średnie wyniki sprawdzianów szóstoklasisty na tle wyników w powiecie w roku szkolnym 2015/2016	50
Tabela 19 Zestawienie wskaźników sfery społecznej.....	52
Tabela 20 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w 2016 r.	57

Tabela 21 Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyznaczonych obszarów w latach 2012-2016 r.	57
Tabela 22 Liczba placówek oświatowych, gminnych obiektów kulturalnych i sportowych w wyznaczonych sołectwach w przeliczeniu na 100 mieszkańców	62
Tabela 23 Wskaźniki użyte do oceny sfery środowiskowej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej	67
Tabela 24 Zestawienie wskaźników sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej	68
Tabela 25 Zestawienie zdiagnozowanych negatywnych zjawisk wskaźników sfery społecznej	68
Tabela 26 Liczba mieszkańców i powierzchnia obszarów zdegradowanych.....	70
Tabela 27 Liczba mieszkańców i powierzchnia wyznaczonych obszarów rewitalizacji.....	71
Tabela 28 Charakterystyka celów rewitalizacji.....	85
Tabele 29 Przedsięwzięcie 1.1	89
Tabela 30 Przedsięwzięcie 1.2	90
Tabela 31 Przedsięwzięcie 1.3	90
Tabela 32 Przedsięwzięcie 1.4	91
Tabela 33 Przedsięwzięcie 1.5	92
Tabela 34 Przedsięwzięcie 1.6	93
Tabela 35 Przedsięwzięcie 2.1	93
Tabela 36 Przedsięwzięcie 2.2	94
Tabela 37 Przedsięwzięcie 2.3	95
Tabela 38 Przedsięwzięcie uzupełniające U.1	96
Tabela 39 Przedsięwzięcie uzupełniające 2	96
Tabela 40 Przedsięwzięcie uzupełniające 3	97
Tabela 41 Harmonogram realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	98
Tabela 42 Komplementarność problemowa projektów	105
Tabela 43 Macierz korelacji projektów z poszczególnymi sferami – projekty podstawowe ...	106
Tabela 44 Macierz korelacji projektów z poszczególnymi sferami – projekty uzupełniające ..	106
Tabela 45 Projekt zrealizowany w Buntowie	108
Tabela 46 Projekty zrealizowane w Górznie	109
Tabela 47 Projekt zrealizowany w Nowinach	110
Tabela 48 Projekt zrealizowany w Skicu	111
Tabela 49 Indykatywne ramy finansowe projektów/przedsięwzięć głównych.....	114

Tabela 50 Indykatywne ramy finansowe projektów/przedsięwzięć uzupełniających	115
Tabela 51 Powiązania PR z krajowymi dokumentami strategicznymi	117
Tabela 52 Powiązania PR z dokumentami strategicznymi powiatu złotowskiego i województwa wielkopolskiego	122
Tabela 54 Opracowane wyniki ankiety	139
Tabela 55 Wskaźniki monitorowania celów	149
Tabela 56 Wskaźniki monitorowania celów	150
Tabela 57 Karta wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych - wzór	153
Wykres 1 Urodzenia i zgony na terenie Gminy Złotów w latach 2010-2016	14
Wykres 2 Przyrost naturalny w gminie Złotów	15
Wykres 3 Migracje mieszkańców gminy Złotów	15
Wykres 4 Ludność gminy Złotów wg ekonomicznych grup wieku w latach 2010-2016	17
Wykres 5 Bezrobotni w gminie Złotów w latach 2010-2016	18
Wykres 6 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Złotów w latach 2010-2016	19
Wykres 7 Liczba rodzin korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Złotów w latach 2010-2016 (źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd czerwiec 2017 r., Urząd Gminy w Złotowie)	19
Wykres 8 Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w gminie Złotów w latach 2010-2015	21
Wykres 9 Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w gminie Złotów w latach 2010-2015	22
Wykres 10 Dochody i wydatki gminy Złotów w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2010-2015	22
Wykres 11 Długość czynnej sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w gminie Złotów w latach 2010-2016 Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd czerwiec 2017 r.)	29
Rysunek 1 Gmina Złotów na tle powiatu złotowskiego	13
Rysunek 2 Mapa gminy Złotów z podziałem na przyjęte do diagnozy obszary	36
Rysunek 3 Obszary w stanie kryzysowym na mapie gminy Złotów	54
Rysunek 4 Obszary zdegradowane w Gminie Złotów	69
Rysunek 5 Schematyczna prezentacja obszaru rewitalizowanego na mapie gminy Złotów	72

Rysunek 6 Mapka rewitalizowanego obszaru sołectwa Bielawa	73
Rysunek 7 Mapka rewitalizowanego obszaru sołectwa Buntowo	73
Rysunek 8 Mapka rewitalizowanego obszaru sołectwa Górzna	74
Rysunek 9 Mapka rewitalizowanego obszaru sołectwa Józefowo	74
Rysunek 10 Mapka rewitalizowanego obszaru sołectwa Nowiny.....	75
Rysunek 11 Mapka rewitalizowanego obszaru sołectwa Nowy Dwór	75
Rysunek 12 Mapka rewitalizowanego obszaru sołectwa Skic.....	76
Rysunek 13 Mapka rewitalizowanego obszaru sołectwa Stare Dzierżąno	76
Rysunek 14 Miejsca realizacji poszczególnych programów rewitalizacji	104
Rysunek 15 Wygląd strony głównej Urzędu Gminy w Złotowie podczas trwania ankietowania	129
Rysunek 16 Niszczące budynki i zły stan drogi w Bielawie	131
Rysunek 17 Sala wiejska w Buntowie	132
Rysunek 18 Świetlica wiejska w Górznej	133
Rysunek 19 Sala wiejska w Józefowie.....	134
Rysunek 20 Częściowo zrewitalizowane otoczenie sali wiejskiej w Nowinach	134
Rysunek 21 Nowiny, teren gminny z potencjałem do wykorzystania na cele wiejskie np. teren rekreacyjny	135
Rysunek 22 Widok wsi Nowy Dwór z drogą żużlową	135
Rysunek 23 Park wiejski w Skicu o dużym potencjale dla rozwoju i służenia mieszkańcom ...	136
Rysunek 24 Zabudowa w Starym Dzierżąnie	137
Rysunek 25 Wymagająca remontu sala wiejska w Starym Dzierżąnie	137
Rysunek 26 Były budynek biurowy w Świętej I	138
Rysunek 27 Schemat przedstawiający instrumenty systemu informacji i promocji w połączeniu z mechanizmami włączenia interesariuszy	142
Rysunek 28 Schemat zarządzania PR.....	147
Rysunek 29 Schemat przedstawiający ramowy harmonogram rewitalizacji	148